สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สรุปผล การบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ

ฤดูแล้ง ปี 2563/64

กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มิถุนายน 2564

คำนำ

กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้จัดทำ**รายงานสรุปผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64** โดยการดำเนินงานให้สอดคล้องกับปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูแล้ง หลังจากการเตรียมการและการสร้างการรับรู้ในช่วงก่อนฤดู วิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามสถานการณ์ในช่วงระหว่างฤดูแล้วนั้น จึงได้ทำการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปบทเรียนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและเป็นกรอบแนวทางในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งปีถัดไป พร้อมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และคณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อรับทราบผลการดำเนินงานต่อไป

กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ขอขอบคุณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพลังงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตราการรองรับสถานการณ์ภัยแล้งในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 ตลอดช่วงฤดูแล้งที่ผ่านมา พร้อมทั้งอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทำให้รายงานฉบับนี้สำเร็จด้วยดี หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโปรดส่งให้กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทราบ จะขอบคุณยิ่ง

กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
มิถุนายน 2564

สารบัญ

หน้า

คำนำ **ก**
สารบัญ **ข**
สารบัญตาราง **ง**
สารบัญรูป **จ**
บทที่ 1 บทนำ **1**
1.1 ความเป็นมา 1
1.2 วัตถุประสงค์ 2
1.3 กรอบการดำเนินงานตามปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ช่วงฤดูแล้ง 2
บทที่ 2 การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ก่อนฤดูแล้ง) **4**
2.1 การวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการเพาะปลูกพืช 4
2.1.1 กรอบแนวทางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64 4
2.1.2 ปริมาณน้ำต้นทุนและพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำ 5
2.1.3 การวางแผนการจัดสรรน้ำและพื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร 11
2.2 การคาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 13
2.2.1 ด้านอุปโภคบริโภค 13
2.2.2 ด้านเกษตร 17
2.2.3 ด้านคุณภาพน้ำ 20
2.3 มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563) 22
บทที่ 3 การติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ระหว่างฤดูแล้ง) **26**
3.1 การติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ 26
3.2 การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 27
3.3 การดำเนินการโครงการตามมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ปี 2563/64 (งบกลาง) 32
3.4 การแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำลุ่มน้ำวังในเขตจังหวัดลำปางและจังหวัดตาก 34
บทที่ 4 การประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (สิ้นสุดฤดูแล้ง) **36**
4.1 สรุปผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64 36
4.1.1 แผนและผลการจัดสรรน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง 36
4.1.2 สถานการณ์ปริมาตรน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง 38

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.1.3 สถานการณ์การเพาะปลูกพืช ฤดูแล้ง ปี 2563/64 40
4.1.4 สถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังภาวะน้ำแล้ง ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 43
4.1.5 สถานการณ์พื้นที่ประกาศภัยแล้ง (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) 50
4.1.6 สถานการณ์คุณภาพน้ำ (ความเค็ม) 50
4.2 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ 55

ภาคผนวก ก ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง 56
ภาคผนวก ข มาตรการรองรับสถานการณ์ภัยแล้งตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 59
ภาคผนวก ค ประกาศพื้นที่เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) ปี 2564 73

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1.2-1	พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่	7
ตารางที่ 2.1.2-2	พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง	8
ตารางที่ 2.1.3-1	แผนการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64	12
ตารางที่ 2.1.3-2	พื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร ฤดูแล้ง ปี 2563/64	12
ตารางที่ 2.2.1-1	พื้นที่ให้บริการการประปาส่วนภูมิภาคที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านอุปโภคบริโภค ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64	13
ตารางที่ 2.3.1-1	มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64	22
ตารางที่ 3.2-1	ผลการดำเนินการมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/64	27
ตารางที่ 4.1.1-1	ผลการจัดสรรน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง	36
ตารางที่ 4.1.2-1	สถานการณ์ปริมาตรน้ำ โดยใช้เกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule curve)	39
ตารางที่ 4.1.3-1	สถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2563/64	40
ตารางที่ 4.1.3-2	เปรียบเทียบการเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง) กรณีเพาะปลูกมากกว่าแผน	41
ตารางที่ 4.1.4-1	สรุปผลการติดตามสถานการณ์ พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมากด้านอุปโภคบริโภคนอกเขตการประปาส่วนภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น)	45
ตารางที่ 4.1.6-1	เกณฑ์ที่ใช้ในการติดตามสถานการณ์ความเค็ม	51
ตารางที่ 4.1.6-2	แผนการแก้ไขปัญหาพื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำ (ความเค็ม) ในเขต กปภ.	53

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 1.1-1 กรอบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง 1
รูปที่ 1.3-1 ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/64 3
รูปที่ 2.1.1-1 กรอบแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64 5
รูปที่ 2.1.2-1 ปริมาณน้ำต้นทุน ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 6
รูปที่ 2.1.2-2 แผนที่พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำ 10
รูปที่ 2.1.3-1 การวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64 11
รูปที่ 2.2.1-1 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ด้านอุปโภคบริโภค ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค 14
รูปที่ 2.2.1-2 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ด้านอุปโภคบริโภค นอกเขตการประปาส่วนภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น) 16
รูปที่ 2.2.2-1 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งสำหรับการเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง) 18
รูปที่ 2.2.2-2 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งสำหรับการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น 19
รูปที่ 2.2.3-1 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำ (ความเค็ม) 21
รูปที่ 2.3-1 มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 25
รูปที่ 3.3-1 โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ปี 2563/2564 33
รูปที่ 4.1.4-1 แผนที่ติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านอุปโภคบริโภค ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค 53 สาขา 34 จังหวัด 44
รูปที่ 4.1.4-2 แผนที่ติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านอุปโภคบริโภค นอกเขตการประปาส่วนภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น) 47
รูปที่ 4.1.4-3 แผนที่ติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมากด้านการเกษตร (นารอบที่ 2 นอกเขตชลประทาน) 49
รูปที่ 4.1.6-1 สถานการณ์ความเค็ม บริเวณปากคลองดำเนินสะดวก จ.สมุทรสงคราม แม่น้ำแม่กลอง 51
รูปที่ 4.1.6-2 สถานการณ์ความเค็ม บริเวณปากคลองจินดา จ.นครปฐม แม่น้ำท่าจีน 52
รูปที่ 4.1.6-3 สถานการณ์ความเค็ม บริเวณสถานีสูบน้ำสำแล จ.ปทุมธานี แม่น้ำเจ้าพระยา 52
รูปที่ 4.1.6-4 สถานการณ์ความเค็ม บริเวณบ้านสร้าง จ.ปราจีนบุรี แม่น้ำบางปะกง-ปราจีนบุรี 52
รูปที่ 4.1.6-5 แผนที่ติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านคุณภาพน้ำ ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค 7 สาขา 5 จังหวัด 54

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมา

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ได้มีการดำเนินการในรูปแบบแผนการบริหารจัดการน้ำแบบรายฤดูกาลของประเทศไทย คือ ฤดูฝนกับฤดูแล้ง ซึ่งแต่ละฤดูกาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้นำปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางและช่วงเวลาในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ในช่วงฤดูฝน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม สิ้นสุดวันที่ 31 ตุลาคม ของทุกปี และช่วงฤดูแล้ง เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน สิ้นสุดวันที่ 30 เมษายน ของปีถัดไป ยกเว้นพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ช่วงฤดูแล้ง เริ่มวันที่ 1 มีนาคม สิ้นสุดวันที่ 31 สิงหาคม ของทุกปี และช่วงฤดูฝน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน สิ้นสุดวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ของทุกปี สำหรับปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้งมีการดำเนินงานในช่วงก่อนฤดู ระหว่างฤดู และสิ้นสุดฤดู รายละเอียดดังแสดงใน**รูปที่ 1.1-1**

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 1.1-1 กรอบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อสรุปผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64 เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูแล้งถัดไป

1.3 กรอบการดำเนินงานตามปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ช่วงฤดูแล้ง

ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ได้รับความเห็นชอบจาก กนช. และหน่วยงานได้นำไปใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานแล้วนั้น แบ่งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูแล้งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน สิ้นสุดวันที่ 30 เมษายน ของปีถัดไป ยกเว้นภาคใต้ฝั่งตะวันออก โดยขั้นตอนหลักแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1) การเตรียมการและการสร้างการรับรู้ (ก่อนฤดู)

2) การวิเคราะห์ คาดการณ์และติดตามสถานการณ์ (ระหว่างฤดู)

3) การประเมินผลเมื่อสิ้นฤดูกาล (สิ้นสุดฤดู)

สำหรับการบริหารจัดการในภาวะวิกฤติ กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดปัญหาวิกฤติน้ำ ให้คณะอนุกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เสนอ กนช. จัดตั้ง ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจกำกับดูแลบัญชาการเหตุการณ์ รวมทั้งกำหนดนโยบาย มาตรการในการบริหารจัดการ ดังแสดงรายละเอียดใน**รูปที่ 1.3-1** และ**ภาคผนวก ก**

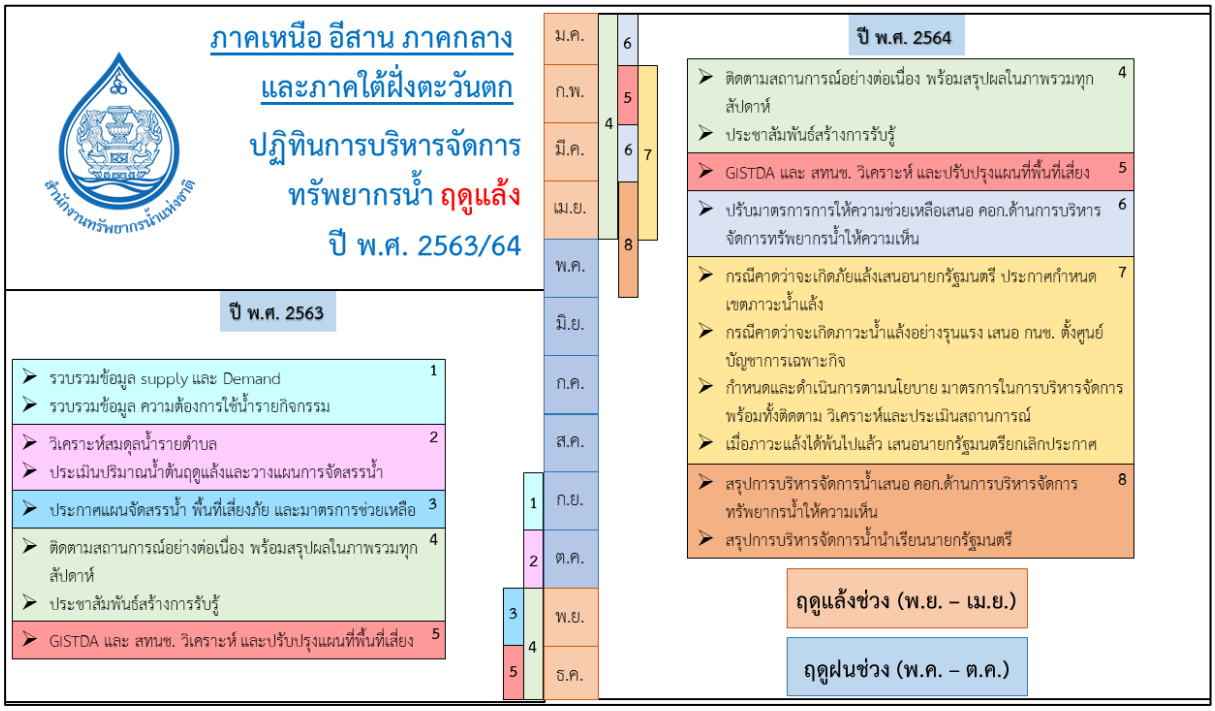

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 1.3-1 ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/64

บทที่ 2
การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ก่อนฤดูแล้ง)

2.1 การวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการเพาะปลูกพืช

2.1.1 กรอบแนวทางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64

ตามปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้ง เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ปีปัจจุบัน สิ้นสุด วันที่ 30 เมษายน ของปีถัดไป มีกิจกรรมหลักประกอบด้วย (1) การเตรียมการและการสร้างการรับรู้ (2) การวิเคราะห์ ติดตามและประเมินสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง และ (3) การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล เพื่อการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/64 ให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ 1 ของปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูแล้ง และเป็นไปตามกรอบแนวทางวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64 สรุปได้ดังนี้

1) การคาดการณ์ปริมาณน้ำต้นทุน ณ ต้นฤดูแล้ง ปี 2563/64

1.1) แผนการจัดสรรน้ำ และ ความต้องการใช้น้ำรายกิจกรรม ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 ในเขตชลประทาน (อ่างฯใหญ่/กลาง/แหล่งน้ำธรรมชาติ) และ นอกเขตชลประทาน (อ่างฯกลาง/เล็ก/แหล่งน้ำธรรมชาติ)

1.2) แหล่งน้ำบาดาล ข้อมูลศักพภาพน้ำบาดาล รายจังหวัด

2) การคาดการณ์แผนการใช้น้ำต่างๆ

2.1) แผนใช้น้ำอุปโภค/บริโภค (ในเขตพื้นที่ให้บริการประปานครหลวง/ประปาภูมิภาค และนอกเขตพื้นที่ให้บริการประปา)

2.2) พื้นที่เพาะปลูกพืช (ในเขต/นอกเขตชลประทาน)

2.3) แผนการใช้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ (ใช้รักษาคุณภาพน้ำ)

2.4) แผนการใช้น้ำเพื่ออุตสาหกรรม (พื้นที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่/ชุมชน)

3) การประเมินพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ

โดยแบ่งเป็นพื้นที่อุปโภค-บริโภค ทั้งในเขตและนอกเขตพื้นที่ให้บริการประปานครหลวงและภูมิภาค และพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน (นาข้าว/ไม้ผลไม้ยืนต้น)

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 2.1.1-1 กรอบแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64

2.1.2 ปริมาณน้ำต้นทุนและพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำ

1) ปริมาณน้ำต้นทุน ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563

ปริมาณน้ำใช้การของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง **ทั้งประเทศ** ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 19,868 ล้าน ลบ.ม. (42 % ของความจุใช้การ) ประกอบด้วย ภาคเหนือ อ่างฯ 9 แห่ง จำนวน 5,552 ล้าน ลบ.ม. (30%) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อ่างฯ 12 แห่ง จำนวน 3,978 ล้าน ลบ.ม.(59%) ภาคกลาง อ่างฯ 2 แห่ง จำนวน 869 ล้าน ลบ.ม. (71%) ภาคตะวันออก อ่างฯ 6 แห่ง จำนวน 1,050 ล้าน ลบ.ม. (74%) ภาคตะวันตก อ่างฯ 4 แห่ง จำนวน 5,577 ล้าน ลบ.ม. (39%) ภาคใต้ อ่างฯ 2 แห่ง จำนวน 2,842 ล้าน ลบ.ม. (42%)

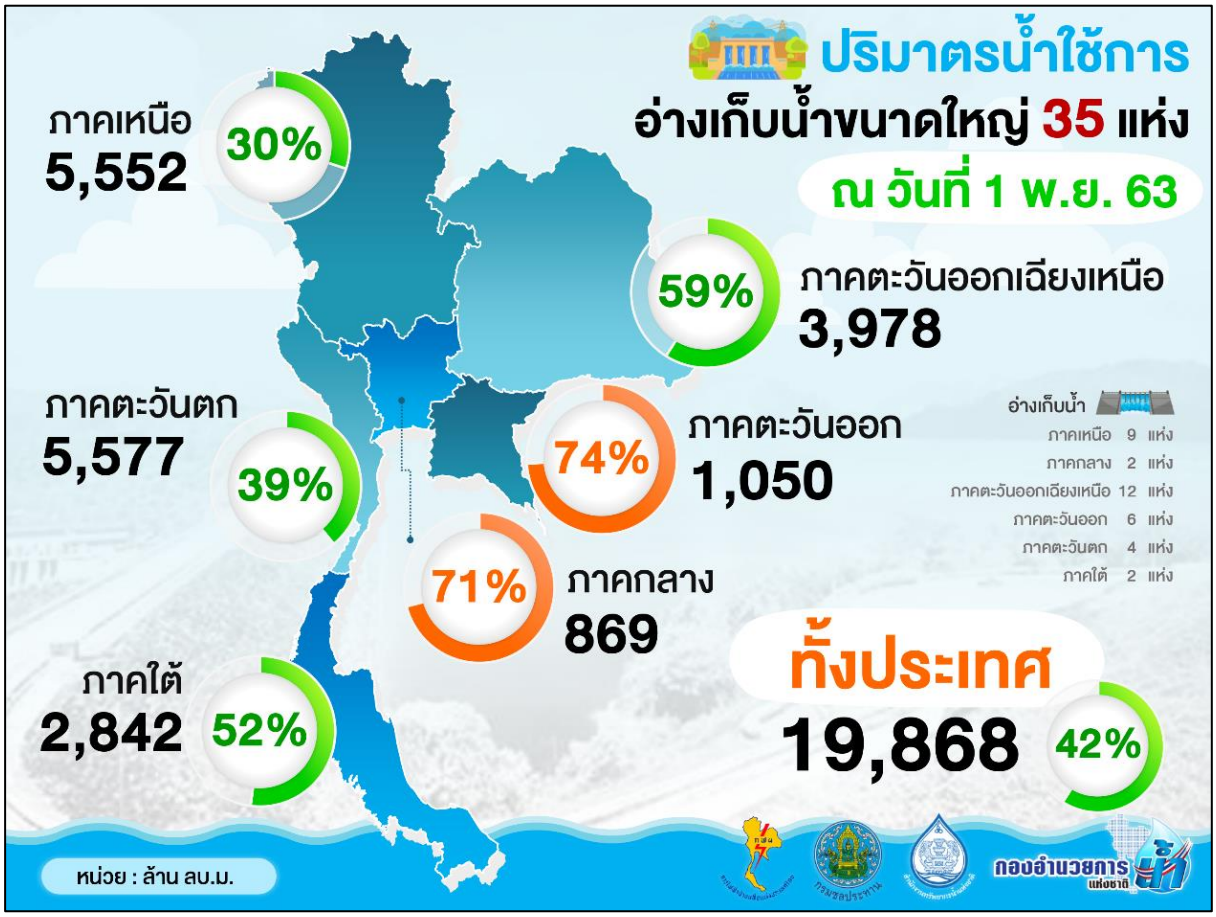

รูปที่ 2.1.2-1 ปริมาณน้ำต้นทุน ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563

2) พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64

พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการจัดสรรน้ำต่อกิจกรรมการใช้น้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 โดยใช้ข้อมูลจริง ปริมาณน้ำใช้การ 1 พฤศจิกายน 2563 **ทั้งประเทศ** สรุปได้ดังนี้

1) อ่างฯขนาดใหญ่ที่สามารถจัดสรรน้ำได้**เฉพาะการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ และเกษตรพื้นที่ไม้ผลไม้ยืนต้น** ประกอบด้วย อ่างฯภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยฯ และป่าสักฯ ซึ่งมีการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน ครอบคลุม 22 จังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

2) อ่างฯขนาดใหญ่ที่สามารถจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ เกษตรพื้นที่ไม้ผลไม้ยืนต้น **เกษตรฤดูแล้งบางพื้นที่ (นารอบที่ 2) และอุตสาหกรรม จำนวน 3 แห่ง** ประกอบด้วย อ่างฯศรีนครินทร์และวชิรลงกรณมีการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน และอ่างฯแม่มอก **ครอบคลุม 7 จังหวัด**

3) อ่างฯขนาดใหญ่ที่สามารถจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ เกษตรพื้นที่ไม้ผลไม้ยืนต้น **เกษตรฤดูแล้งตามศักยภาพ (นารอบที่ 2) และอุตสาหกรรม จำนวน 12 แห่ง** ประกอบด้วย อ่างฯแม่งัดฯ แม่กวงฯ กิ่วลม กิ่วคอหมา ห้วยหลวง น้ำพุง น้ำอูน อุบลรัตน์ ลำปาว บางพระ คลองสียัด และกระเสียว **ครอบคลุม 13 จังหวัด**

4) อ่างฯขนาดกลางที่มีปริมาณน้ำใช้การน้อยกว่า 30% ของความจุใช้การ ทั้งประเทศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 **จำนวน 45 แห่ง ในพื้นที่ 22 จังหวัด**

รายละเอียดดังแสดงใน**ตารางที่ 2.1.2-1 ตารางที่ 2.1.2-2** และ **รูปที่ 2.1.2-2**

ตารางที่ 2.1.2-1 พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่

การจัดสรรน้ำ อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่	คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำ **ในเขตชลประทาน** (อ่างเก็บน้ำ/จังหวัด)
(1) อุปโภค-บริโภค (2) รักษาระบบนิเวศ **(3) เกษตรพื้นที่ไม้ผลไม้ยืนต้น**	4 อ่าง 22 จังหวัด ได้แก่ **กลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยาใหญ่ :** **ภูมิพล (บริหารจัดการร่วมกับ สิริกิติ์ แควน้อยบำรุงแดน ป่าสักชลสิทธิ์)** (22 จังหวัดลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี นนทบุรี ปทุมธานี กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา นครนายก สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม สุพรรณบุรี)
(1) อุปโภค-บริโภค (2) รักษาระบบนิเวศ **(3) เกษตรฤดูแล้ง (บางพื้นที่)** **(4) อุตสาหกรรม**	3 อ่าง 7 จังหวัด ได้แก่ **กลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยาใหญ่ :** **แม่มอก** (ลำปาง สุโขทัย) **กลุ่มลุ่มน้ำภาคตะวันตก :** **วชิรลงกรณ-ศรีนครินทร์** (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม)
(1) อุปโภค-บริโภค (2) รักษาระบบนิเวศ **(3) เกษตรฤดูแล้ง (ตามศักยภาพ)** **(4) อุตสาหกรรม**	12 อ่าง 13 จังหวัด ได้แก่ **กลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยาใหญ่ :** **แม่งัดสมชลบูรณ์** (เชียงใหม่) **แม่กวงอุดมธารา** (เชียงใหม่ ลำพูน) **กิ่วคอหมา-กิ่วลม** (ลำปาง) **กระเสียว** (สุพรรณบุรี) **กลุ่มลุ่มน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ :** **ห้วยหลวง** (อุดรธานี) **น้ำอูน** (สกลนคร) **น้ำพุง** (สกลนคร นครพนม) **อุบลรัตน์** (ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์) **ลำปาว** (กาฬสินธุ์) **กลุ่มลุ่มน้ำภาคตะวันออก :** **บางพระ** (ชลบุรี) **คลองสียัด** (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี)

หมายเหตุ 1. พื้นที่ภาคตะวันตก เริ่มต้นจัดสรรน้ำ ณ วันที่ 1 มกราคม 2564
2. พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก เริ่มต้นฤดูแล้ง เดือนมีนาคม 2564

ตารางที่ 2.1.2-2 พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง

กลุ่มลุ่มน้ำ	ภาค	จังหวัด	อำเภอ	รายชื่ออ่างฯ*
ลุ่มน้ำเจ้าพระยาใหญ่	เหนือ	เชียงใหม่	ดอยหล่อ	อ่างฯโป่งจ้อ
			ดอยเต่า	อ่างฯแม่ตูบ
			แม่อาย	อ่างฯแม่แหลงหลวง
			ไชยปราการ	อ่างฯแม่ทะลบหลวง
		ลำพูน	เมืองลำพูน	อ่างฯแม่ตีบ
				อ่างฯแม่สาน
		เชียงราย	เวียงชัย	อ่างฯแม่ต๋าก
		ลำปาง	เมือง	อ่างฯแม่ทะ
			เถิน	อ่างฯแม่อาบ
				อ่างฯแม่พริกผาวิ่งชู้
			แม่พริก	อ่างฯแม่พริก
			ห้างฉัตร	อ่างฯห้วยเกี๋ยง
				อ่างฯแม่ยาว
				อ่างฯแม่ไพร
		พะเยา	แม่ใจ	อ่างฯแม่ปืม
			พาน	อ่างฯแม่ใจ
		สุโขทัย	คีรีมาศ	อ่างฯคลองข้างใน
			ศรีสัชนาลัย	อ่างฯห้วยแม่สูง
		ตาก	แม่สอด	อ่างฯห้วยแม่สอด
				อ่างฯห้วยลึก
		เพชรบูรณ์	เมืองเพชรบูรณ์	อ่างฯคลองเฉลียงลับ
	กลาง	ลพบุรี	โคกสำโรง	อ่างฯห้วยโป่ง
รวม		**9**	**17**	**22**
ลุ่มน้ำภาคตอน.	ตอน.	เลย	ภูกระดึง	อ่างฯห้วยยาง
			เมืองเลย	อ่างฯห้วยแห้ว
		สกลนคร	พรรณานิคม	อ่างฯภูเพ็ก
			นาแก	อ่างฯห้วยโทห้วยยาง
			กุดบาก	อ่างฯห้วยกระเฌอ
			เมืองสกลนคร	อ่างฯห้วยน้ำบ่อ
				อ่างฯห้วยทรายตอนบน 1
			ภูพาน	อ่างฯห้วยแข้
			ส่องดาว	อ่างฯห้วยคำบากน้อย
		ชัยภูมิ	ภูเขียว	อ่างฯบ้านเพชร
		กาฬสินธุ์	ดอนจาน	อ่างฯห้วยแกง
		ร้อยเอ็ด	ปทุมรัตต์	อ่างฯห้วยจานใต้
			พนมไพร	อ่างฯหนองผือ
		มุกดาหาร	ดงหลวง	อ่างฯห้วยหอย
		บุรีรัมย์	เมืองบุรีรัมย์	อ่างฯห้วยตลาด
		นครราชสีมา	ประทาย	อ่างฯบึงกระโตน
รวม		**8**	**15**	**16**

กลุ่มลุ่มน้ำ	ภาค	จังหวัด	อำเภอ	รายชื่ออ่างฯ*
ลุ่มน้ำภาคตะวันออก	ตะวันออก	จันทบุรี	โป่งน้ำร้อน	อ่างฯคลองบอน
		ชลบุรี	บางละมุง	อ่างฯซากนอก
รวม		2	2	2
ลุ่มน้ำภาคตะวันตก	ตะวันตก	กาญจนบุรี	เลาขวัญ	อ่างฯห้วยเทียน
		เพชรบุรี	ชะอำ	อ่างฯทุ่งขาม
				อ่างฯห้วยตะแปด
รวม		2	2	3
ลุ่มน้ำภาคใต้	ใต้	พัทลุง	ป่าพะยอม	อ่างฯป่าพะยอม
		สงขลา	คลองหอยโข่ง	อ่างฯคลองหลา
รวม		2	2	2
ทั้งประเทศ		23	38	45

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 ของอ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่มีปริมาณน้ำใช้การน้อยกว่า 30% ของความจุ

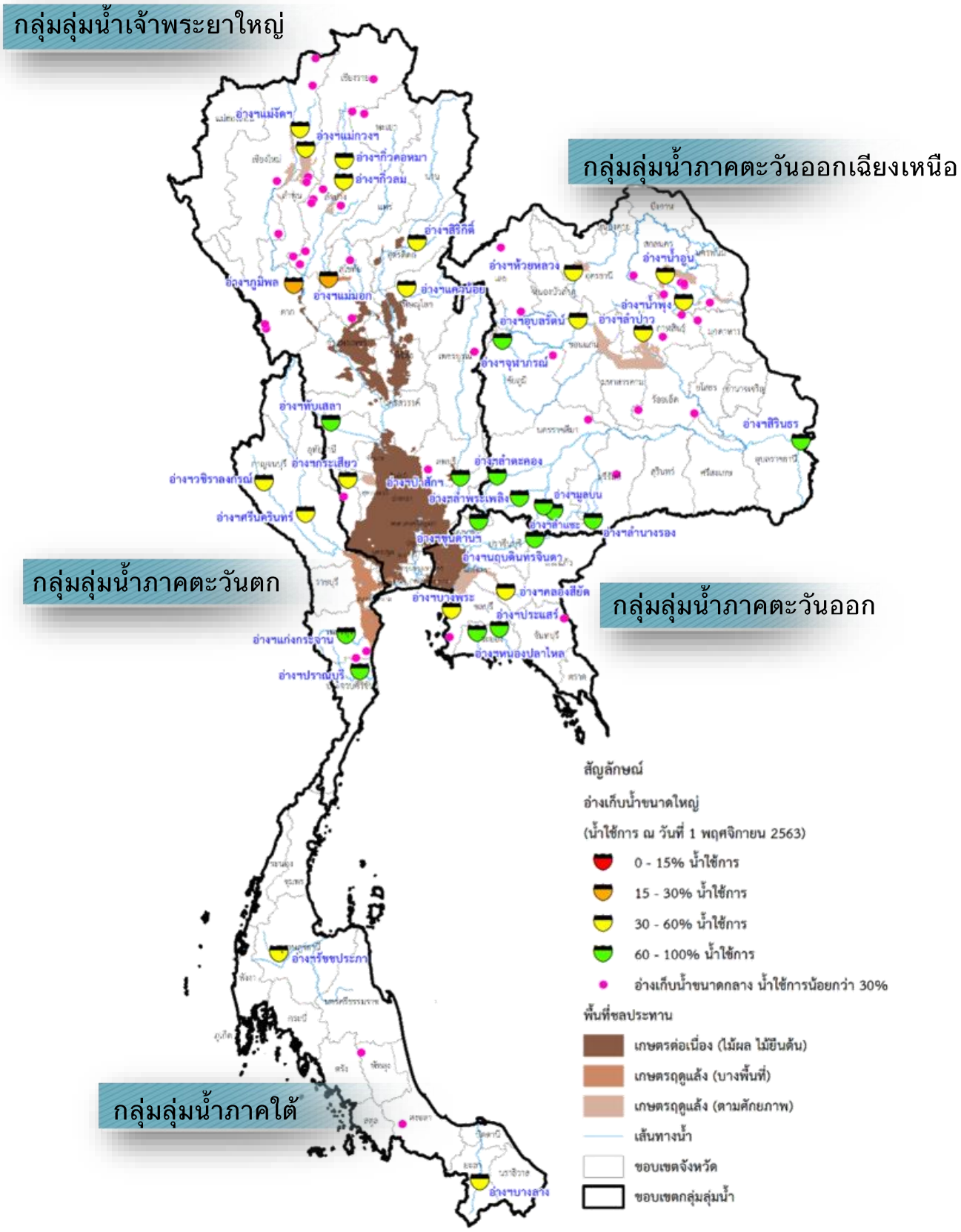

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 2.1.2-2 แผนที่พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำ

2.1.3 การวางแผนการจัดสรรน้ำและพื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร

1) แผนการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64

เป้าหมายของการวางแผนจัดสรรน้ำจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนและเพียงพอตลอดฤดูแล้ง ปี 2563/64 โดยลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำ มีดังนี้ (1) เพื่อการอุปโภคบริโภค (2) เพื่อการรักษาระบบนิเวศ เช่น การผลักดันน้ำเค็ม การขับไล่น้ำเสีย เป็นต้น (3) สำรองน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภคและรักษาระบบนิเวศในช่วงต้นฤดูฝน ปี 2564 (4) เพื่อการเกษตรกรรม และ (5) เพื่อการอุตสาหกรรม **(รูปที่ 2.1.3-1)** จากการประเมินปริมาณน้ำต้นทุน ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 และความต้องการใช้น้ำรายกิจกรรม ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 โดยกรมชลประทาน (ในเขตชลประทาน) และกรมทรัพยากรน้ำ (นอกเขตชลประทาน) **แผนการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้งปี 2563/64 ทั้งประเทศ จำนวน 22,847 ล้าน ลบ.ม.** โดยแบ่งเป็น ในเขตชลประทาน จำนวน 15,740 ล้าน ลบ.ม. และ นอกเขตชลประทาน จำนวน 7,107 ล้าน ลบ.ม. รายละเอียดดังแสดงใน**ตารางที่ 2.1.3-1**

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 2.1.3-1 การวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64

ตารางที่ 2.1.3-1 แผนการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64

กิจกรรมใช้น้ำ	แผนการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้งปี 2563/64 (ล้าน ลบ.ม.)														
	พื้นที่ในเขตชลประทาน							พื้นที่นอกเขตชลประทาน							รวมทั้งประเทศ
	เหนือ	กลาง	ตอน	ตะวันออก	ตะวันตก	ใต้	รวม	เหนือ	กลาง	ตอน	ตะวันออก	ตะวันตก	ใต้	รวม	
คาดการณ์ปริมาณน้ำใช้การ วันที่ 1 พ.ย. 63	7,664		5,369	2,066	5,257	3,609	**23,965**	3,419	604	4,520	1,414	1,487	6,470	**17,914**	**41,879**
(1) อุปโภค-บริโภค	285	1,027	345	172	662	100	**2,591**	194	181	356	96	86	154	**1,067**	**3,658**
(2) รักษาระบบนิเวศ	403	3,363	843	564	369	2,076	**7,618**	444	49	150	83	265	769	**1,760**	**9,378**
(3) เกษตรฤดูแล้ง	894	1,054	916	778	545	956	**5,143**	2,199	60	1,192	84	111	106	**3,752**	**8,895**
(4) อุตสาหกรรม	1	132	52	187	10	6	**388**	56	148	66	86	152	20	**528**	**916**
รวม 4 กิจกรรมหลัก	**1,583**	**5,576**	**2,156**	**1,701**	**1,586**	**3,138**	15,740	**2,893**	**438**	**1,764**	**349**	**614**	**1,049**	7,107	22,847
สำรองต้นฤดูฝน ปี 2564	505		3,213	365	3,671	471	**8,225**	526	166	2,756	1,065	873	5,421	**10,807**	**19,032**

หมายเหตุ แผนการจัดสรรน้ำในเขตชลประทาน โดยพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลางบริหารจัดการน้ำร่วมกัน
ที่มาข้อมูล พื้นที่ในเขตชลประทานจากกรมชลประทาน พื้นที่นอกเขตชลประทานจากกรมทรัพยากรน้ำ

2) พื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร ฤดูแล้ง ปี 2563/64

สำหรับพื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร ฤดูแล้ง ปี 2563/64 ทั้งประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2563) ประกอบด้วย

(1) ในเขตชลประทาน จำนวน 3.78 ล้านไร่ โดยแบ่งเป็น นารอบที่ 2 (นาปรัง) จำนวน 1.12 ล้านไร่ พืชไร่ พืชผัก จำนวน 0.54 ล้านไร่ และ ไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน 2.12 ล้านไร่

(2) นอกเขตชลประทาน จำนวน 8.16 ล้านไร่ โดยแบ่งเป็น นารอบที่ 2 (นาปรัง) จำนวน 1.78 ล้านไร่ พืชไร่ พืชผัก จำนวน 2.00 ล้านไร่ และ ไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน 4.38 ล้านไร่ รายละเอียดดังแสดงใน**ตารางที่ 2.1.3-2**

ตารางที่ 2.1.3-2 พื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร ฤดูแล้ง ปี 2563/64

ภาค	พื้นที่ในเขตชลประทาน (ล้านไร่)				พื้นที่นอกเขตชลประทาน (ล้านไร่)			
	นารอบที่ 2 (นาปรัง)	พืชไร่ พืชผัก	ไม้ผล ไม้ยืนต้น	รวม	นารอบที่ 2 (นาปรัง)	พืชไร่ พืชผัก	ไม้ผล ไม้ยืนต้น	รวม
ภาคเหนือ	0.2	0.17	0.18	**0.55**	1.02	1.12	1.66	**3.80**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.43	0.04	0.02	**0.49**	0.60	0.62	0.34	**1.56**
ภาคกลาง	0.01	0.04	0.10	**0.15**	0.04	0.05	0.09	**0.18**
ภาคตะวันออก	0.12	0.03	0.54	**0.69**	0.06	0.04	1.08	**1.18**
ภาคตะวันตก	0.08	0.24	0.50	**0.82**	0.03	0.09	0.18	**0.30**
ภาคใต้	0.28	0.02	0.78	**1.08**	0.03	0.08	1.03	**1.14**
ทั้งประเทศ	**1.12**	**0.54**	**2.12**	**3.78**	**1.78**	**2.00**	**4.38**	**8.16**

ที่มาข้อมูล พื้นที่ในเขตชลประทานจากกรมชลประทาน พื้นที่นอกเขตชลประทานจากกรมส่งเสริมการเกษตร

2.2 การคาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64

2.2.1 ด้านอุปโภคบริโภค

1) ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค

การประปาส่วนภูมิภาคได้ประเมินพื้นที่สาขาให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 234 สาขา พบว่า มีพื้นที่สาขาให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค (ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2563) จำนวน 41 สาขา 28 จังหวัด (จำนวนผู้ใช้น้ำ 704,915 ราย) ที่ต้องเฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งเพื่อการอุปโภคบริโภค ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 รายละเอียดดังแสดงใน**ตารางที่ 2.2.1-1** และ **รูปที่ 2.2.1-1**

ตารางที่ 2.2.1-1 พื้นที่ให้บริการการประปาส่วนภูมิภาคที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ด้านอุปโภคบริโภค ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64

ภาค	จำนวน	พื้นที่
เหนือ	**7 จังหวัด (9 สาขา)**	**(1) เชียงใหม่** *(สาขาฝาง)* **(2) พะเยา** *(สาขาจุน (น.เชียงคำ,น.ปง))* **(3) ลำปาง** *(สาขาเถิน (แม่ข่าย,น.แม่พริก))* **(4) แพร่** *(สาขาเด่นชัย)* **(5) นครสวรรค์** *(สาขาท่าตะโก (แม่ข่าย,น.หนองบัว))* **(6) กำแพงเพชร** *(สาขากำแพงเพชร (น.ลานกระบือ))* **(7) เพชรบูรณ์** *(สาขาชนแดน สาขาหนองไผ่ สาขาวิเชียรบุรี (แม่ข่าย, น.ศรีเทพ))*
ตอน.	**5 จังหวัด (6 สาขา)**	**(1) ขอนแก่น** *(สาขาชุมแพ (น.สีชมพู))* **(2) ชัยภูมิ** *(สาขาภูเขียว (น.บ้านดอน, น.บ้านแท่น))* ***(3) ร้อยเอ็ด*** *(สาขาสุวรรณภูมิ (แม่ข่าย, น.เกษตรวิสัย))* ***(4) อุดรธานี*** *(สาขากุมภวาปี (น.โนนสะอาด) สาขาสว่างแดนดิน (น.หนองหาน))* **(5) หนองบัวลำภู** *(สาขาหนองบัวลำภู (น.นากลาง))*
กลาง	**6 จังหวัด (12 สาขา)**	**(1) พระนครศรีอยุธยา** *(สาขาท่าเรือ (แม่ข่าย, น.ภาชี) สาขาผักไห่)* **(2) ปทุมธานี** *(สาขาธนบุรี)* **(3) ลพบุรี** *(สาขาลพบุรี (แม่ข่าย) สาขาชัยบาดาล (แม่ข่าย, น.โคกเจริญ, น.สระโบสถ์)* **(4) สาขาบ้านหมี่** *(แม่ข่าย, น.โคกสำโรง, น.หนองม่วง))* **(5) อ่างทอง** *(สาขาวิเศษชัยชาญ)* **(6) สระบุรี** *(สาขาหนองแค สาขาบ้านหมอ สาขามวกเหล็ก สาขาพระพุทธบาท)* **(7) สมุทรสงคราม** *(สาขาสมุทรสงคราม)*
ตะวันออก	**3 จังหวัด (6 สาขา)**	**(1) ชลบุรี** *(สาขาชลบุรี สาขาบ้านบึง สาขาพัทยา)* **(2) ฉะเชิงเทรา** *(สาขาฉะเชิงเทรา สาขาบางปะกง)* **(3) จันทบุรี** *(สาขาจันทบุรี)*
ตะวันตก	**2 จังหวัด (2 สาขา)**	**(1) กาญจนบุรี** *(สาขาเลาขวัญ (แม่ข่าย, น.หนองฝ้าย))* **(2) ประจวบคีรีขันธ์** *(สาขาบางสะพาน (น.ร่อนทอง))*
ใต้	**5 จังหวัด (6 สาขา)**	**(1) สุราษฎร์ธานี** *(สาขาบ้านนาสาร สาขาเกาะพะงัน)* **(2) พังงา** *(สาขาตะกั่วป่า)* **(3) ภูเก็ต** *(สาขาภูเก็ต)* **(4) กระบี่** *(สาขากระบี่ (แม่ข่าย, น.หนองทะเล))* **(5) นครศรีธรรมราช** *(สาขานครศรีธรรมราช (แม่ข่าย, น.ร่อนพิบูลย์))*

หมายเหตุ น. คือ หน่วยบริการของการประปาภูมิภาค

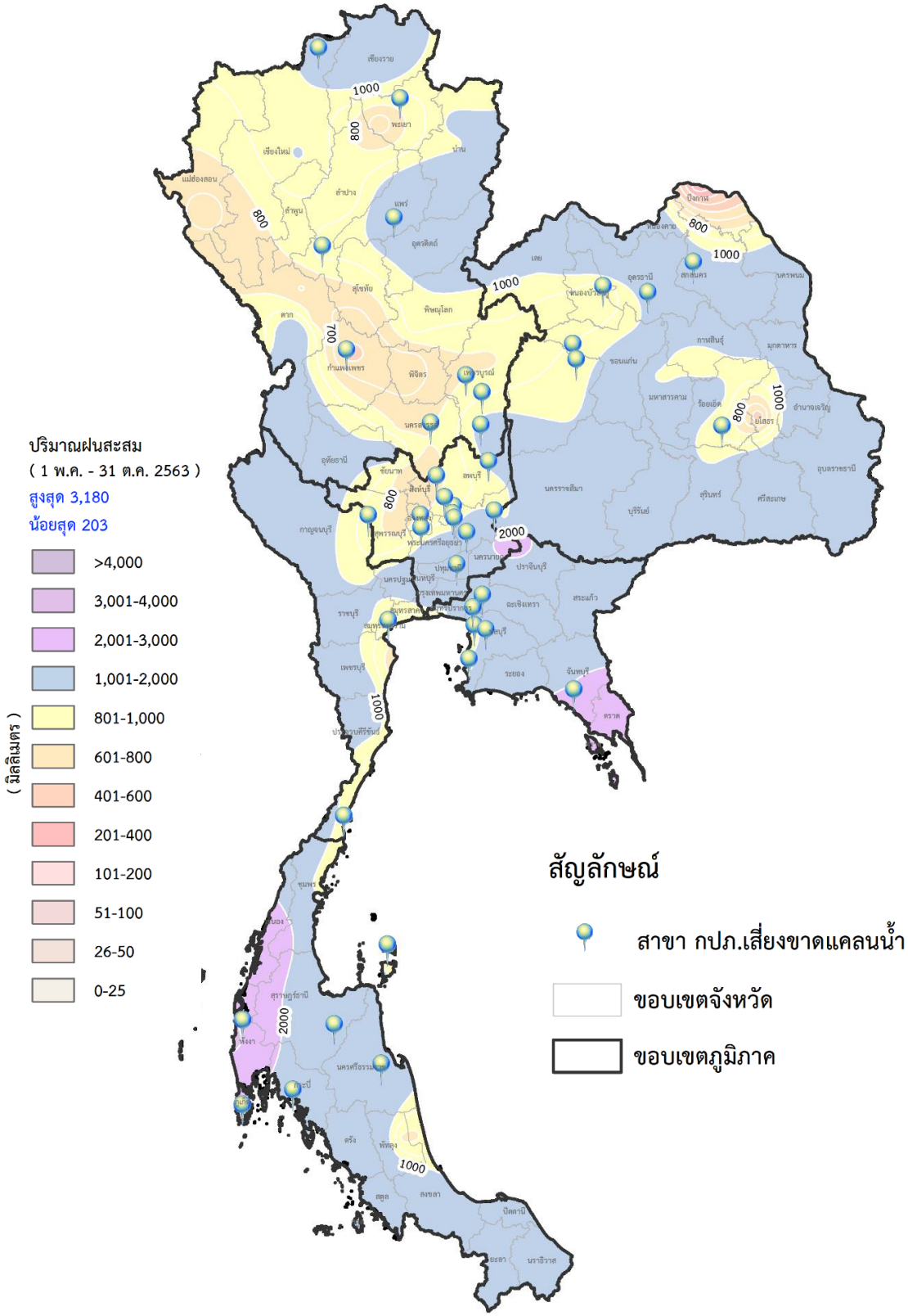

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 2.2.1-1 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ด้านอุปโภคบริโภค ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค

2) นอกเขตบริการของการประปาภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) ได้สำรวจพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งเพื่อการอุปโภคบริโภคในท้องถิ่นต่างๆ ทั้งประเทศ พบว่า **จำนวน 66 จังหวัด (422 อำเภอ 1,271 ตำบล)** ที่มีความเสี่ยงขาดแคลนน้ำ

ทั้งนี้ สทนช. ได้กำหนดหลักเกณฑ์**พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก** ประกอบด้วย

(1) อยู่ในพื้นที่ที่มีปริมาณฝนสะสมน้อยกว่า 800 มิลลิเมตร ช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม – 31 ตุลาคม 2563

(2) อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน

(3) อยู่นอกพื้นที่โครงการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2562/63 ที่ได้รับจัดสรรงบกลางที่ผ่าน (เจาะบ่อบาดาล)

ผลการวิเคราะห์ พบว่า **มีพื้นที่อยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก จำนวน 14 จังหวัด (35 อำเภอ 79 ตำบล**) ได้แก่

<u>ภาคเหนือ</u> จำนวน 10 จังหวัด (29 อำเภอ 70 ตำบล) ได้แก่ แม่ฮ่องสอน (4 อำเภอ 17 ตำบล) กำแพงเพชร (4 อำเภอ 10 ตำบล) ตาก (5 อำเภอ 15 ตำบล) นครสวรรค์ (2 อำเภอ 7 ตำบล) พะเยา (1 อำเภอ 1 ตำบล) พิจิตร (6 อำเภอ 8 ตำบล) ลำปาง (2 อำเภอ 4 ตำบล) ลำพูน (1 อำเภอ 1 ตำบล) สุโขทัย(1 อำเภอ 2 ตำบล) เพชรบูรณ์ (3 อำเภอ 5 ตำบล)

<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u> จำนวน 4 จังหวัด (6 อำเภอ 9 ตำบล) ได้แก่ บึงกาฬ (3 อำเภอ 5 ตำบล) ยโสธร (1 อำเภอ 1 ตำบล) ร้อยเอ็ด (1 อำเภอ 1 ตำบล) หนองคาย (1 อำเภอ 2 ตำบล)

ดังแสดงใน**รูปที่ 2.2.1-2**

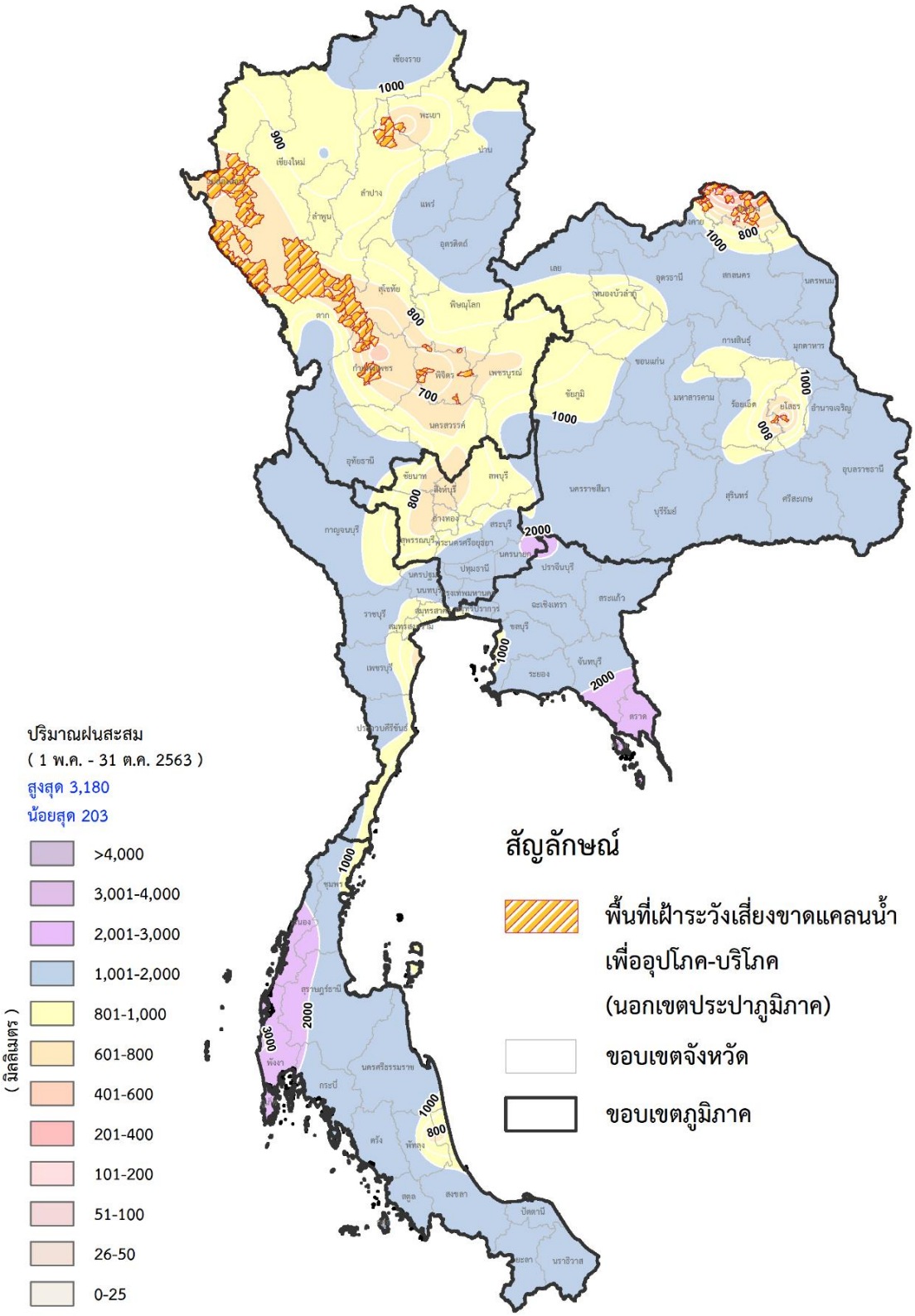

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 2.2.1-2 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ด้านอุปโภคบริโภค นอกเขตการประปาส่วนภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น)

2.2.2 ด้านการเกษตร

1) พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งสำหรับการเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง)

กรมทรัพยากรน้ำได้ทำวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 โดยการวิเคราะห์สมดุลน้ำรายตำบล นอกเขตชลประทาน ทั้งประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2563) พบว่า มี **จำนวน 45 จังหวัด (171 อำเภอ 439 ตำบล) (รูปที่ 2.2.2-1)** โดยแบ่งเป็น

- พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก ที่คาดว่าจะเสี่ยงขาดแคลนน้ำมากกว่า 5 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อตำบล **จำนวน 20 จังหวัด (45 อำเภอ 77 ตำบล)** ได้แก่ **ภาคเหนือ** จำนวน 12 จังหวัด (32 อำเภอ 58 ตำบล) และ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จำนวน 8 จังหวัด (13 อำเภอ 19 ตำบล)

- พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งปานกลาง ที่คาดว่าจะเสี่ยงขาดแคลนน้ำ 1 – 5 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อตำบล **จำนวน 45 จังหวัด (161 อำเภอ 362 ตำบล)** ได้แก่ **ภาคเหนือ** จำนวน 17 จังหวัด (85 อำเภอ 216 ตำบล) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จำนวน 16 จังหวัด (49 อำเภอ 100 ตำบล) **ภาคกลาง** จำนวน 6 จังหวัด (12 อำเภอ 15 ตำบล) **ภาคตะวันออก** จำนวน 3 จังหวัด (9 อำเภอ 24 ตำบล) และ **ภาคตะวันตก** จำนวน 3 จังหวัด (6 อำเภอ 7 ตำบล)

2) พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งสำหรับการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น

กรมส่งเสริมการเกษตรรายงานพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น นอกเขตชลประทาน ทั้งประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2563) **จำนวน 77 จังหวัด พื้นที่ จำนวน 4.38 ล้านไร่**

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์พื้นที่ที่มีปริมาณฝนสะสมน้อยกว่า 800 มิลลิเมตร ช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม – 31 ตุลาคม 2563 พบว่า มี**พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมากสำหรับการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ปี2563/64 จำนวน 17 จังหวัด (62 อำเภอ 193 ตำบล) พื้นที่ 107,769 ไร่ (รูปที่ 2.2.2-2)** โดยแบ่งเป็น **ภาคเหนือ** จำนวน 12 จังหวัด (48 อำเภอ 146 ตำบล) พื้นที่ 104,834 ไร่ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จำนวน 4 จังหวัด (13 อำเภอ 43 ตำบล) พื้นที่ 2,162 ไร่ และ **ภาคกลาง** จำนวน 1 จังหวัด (1 อำเภอ 4 ตำบล) พื้นที่ 773 ไร่

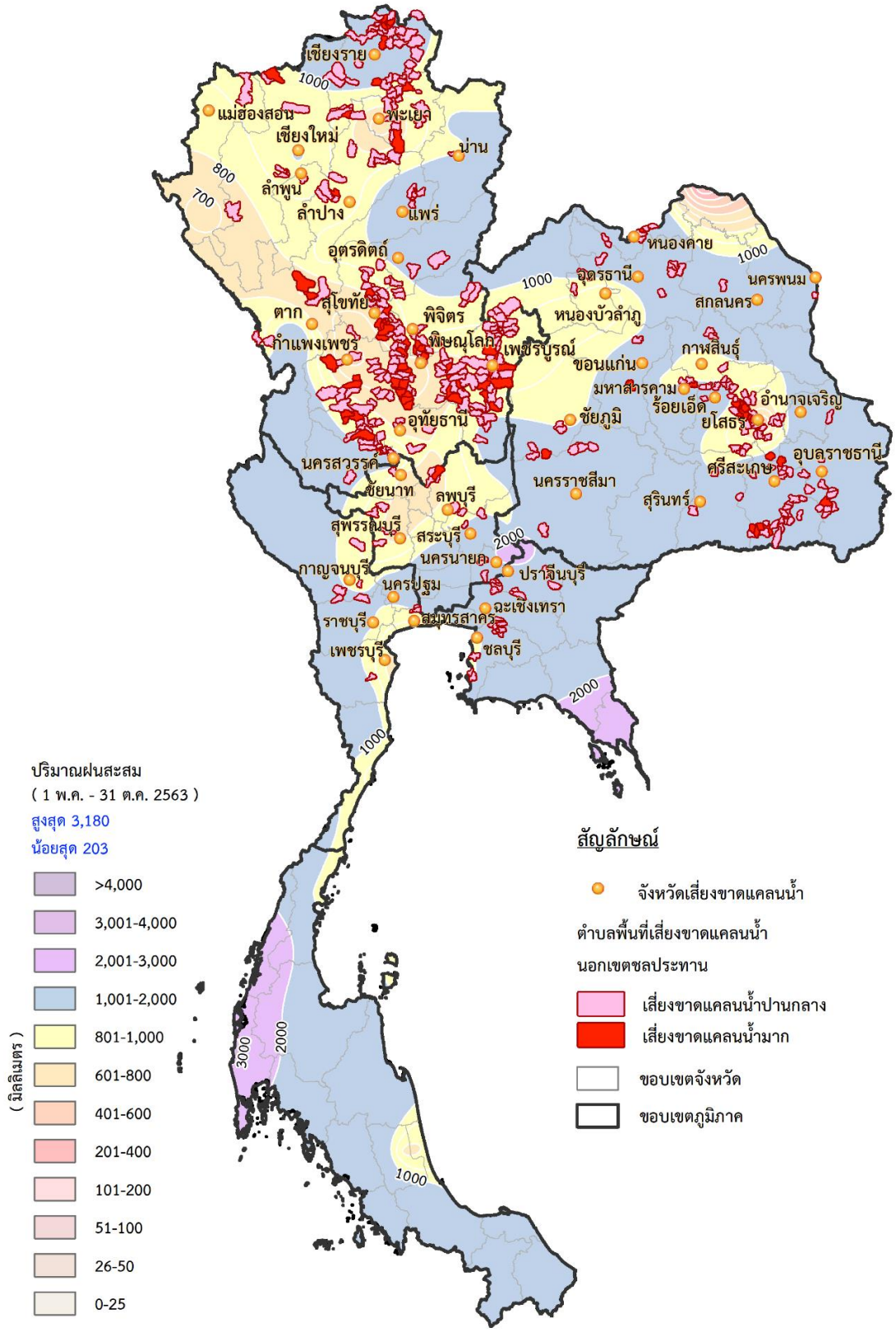

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 2.2.2-1 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งสำหรับการเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง)

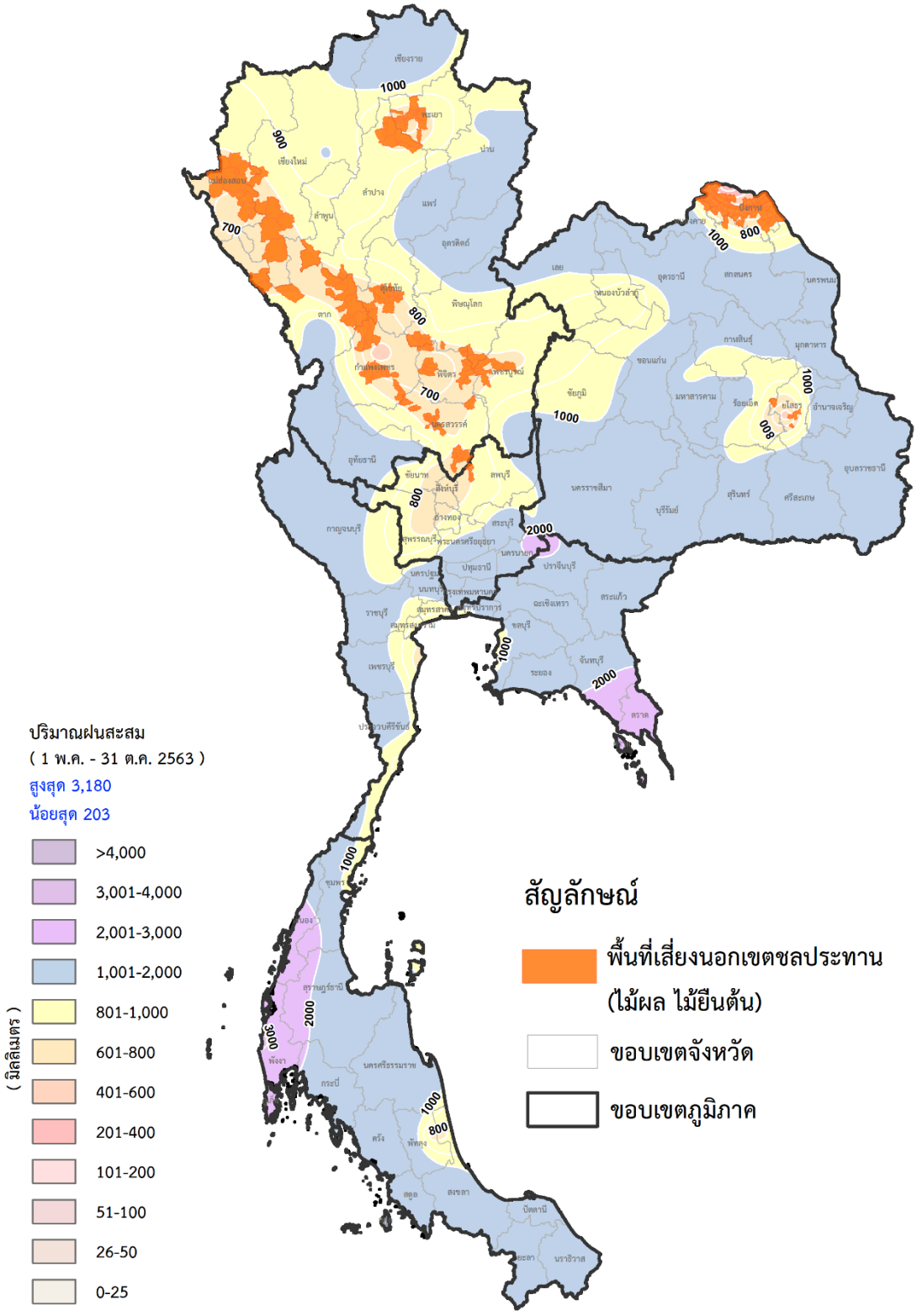

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 2.2.2-2 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งสำหรับการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น

2.2.3 ด้านคุณภาพน้ำ

พื้นที่เฝ้าระวังคุณภาพน้ำเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการรุกล้ำของน้ำเค็มเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร โดยเกณฑ์ค่าความเค็มที่ต้องเฝ้าระวังในพื้นที่เสี่ยง แบ่งเป็น ด้านอุปโภคบริโภค เฝ้าระวังและควบคุมค่าความเค็มไม่ให้เกิน 0.25 กรัม/ลิตร และด้านการเกษตร โดยเฝ้าระวังและควบคุมค่าความเค็มไม่ให้เกิน 2.00 กรัม/ลิตร พบว่า มีแม่น้ำสายหลัก จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

(1) แม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณสถานีสูบน้ำสำแล (กปน.) จังหวัดปทุมธานี

(2) แม่น้ำท่าจีน บริเวณปากคลองจินดา จังหวัดนครปฐม

(3) แม่น้ำแม่กลอง บริเวณปากคลองดำเนินสะดวก จังหวัดสมุทรสงคราม

(4) แม่น้ำบางปะกง บริเวณบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

สำหรับการประเมินพื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มีดังนี้

1) ในเขตบริการการประปานครหลวง กปน. ประเมินพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบด้านคุณภาพน้ำประปาที่อาจมีความเค็มปนเปื้อนสูงในบางช่วงเวลา (จะไม่ได้รับผลกระทบด้านปริมาณน้ำ) พบว่า บางส่วนของพื้นที่รับผิดชอบของ กปน. ใน 3 จังหวัด ซึ่งประกอบด้วยบางพื้นที่ของ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยพื้นที่ดังกล่าวรับน้ำประปาที่ผลิตโดยใช้น้ำดิบจากแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งคิดเป็นพื้นที่ประมาณ 60 % ของพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด โดยมีผู้ใช้น้ำประมาณ 1.43 ล้านราย หรือคิดเป็นจำนวนประชากรประมาณ 6.50 ล้านคน

2) ในเขตบริการการประปาส่วนภูมิภาค คาดการณ์พื้นที่เฝ้าระวังคุณภาพน้ำช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 โดยการประปาส่วนภูมิภาคได้ประเมินพื้นที่สาขาให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 234 สาขา พบว่า มีพื้นที่สาขาให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค (ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2563) **จำนวน 9 สาขา 7 จังหวัด** (จำนวนผู้ใช้น้ำ 207,696 ราย) ที่ต้องเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ดังนี้

ภาคกลาง จำนวน 1 จังหวัด (1 สาขา) ได้แก่ ปทุมธานี (สาขาปทุมธานี)

ภาคตะวันออก จำนวน 1 จังหวัด (3 สาขา) ได้แก่ ฉะเชิงเทรา (สาขาฉะเชิงเทรา สาขาบางปะกง (น.บางวัว) และ สาขาบางคล้า)

ภาคใต้ จำนวน 5 จังหวัด (5 สาขา) ได้แก่ พังงา (สาขาตะกั่วป่า) นครศรีธรรมราช (สาขาปากพนัง (แม่ข่าย)) ชุมพร (สาขาหลังสวน (แม่ข่าย)) สงขลา (สาขาระโนด (แม่ข่าย)) ปัตตานี (สาขาสายบุรี (แม่ข่าย))

ดังแสดงใน**รูปที่ 2.2.3-1**

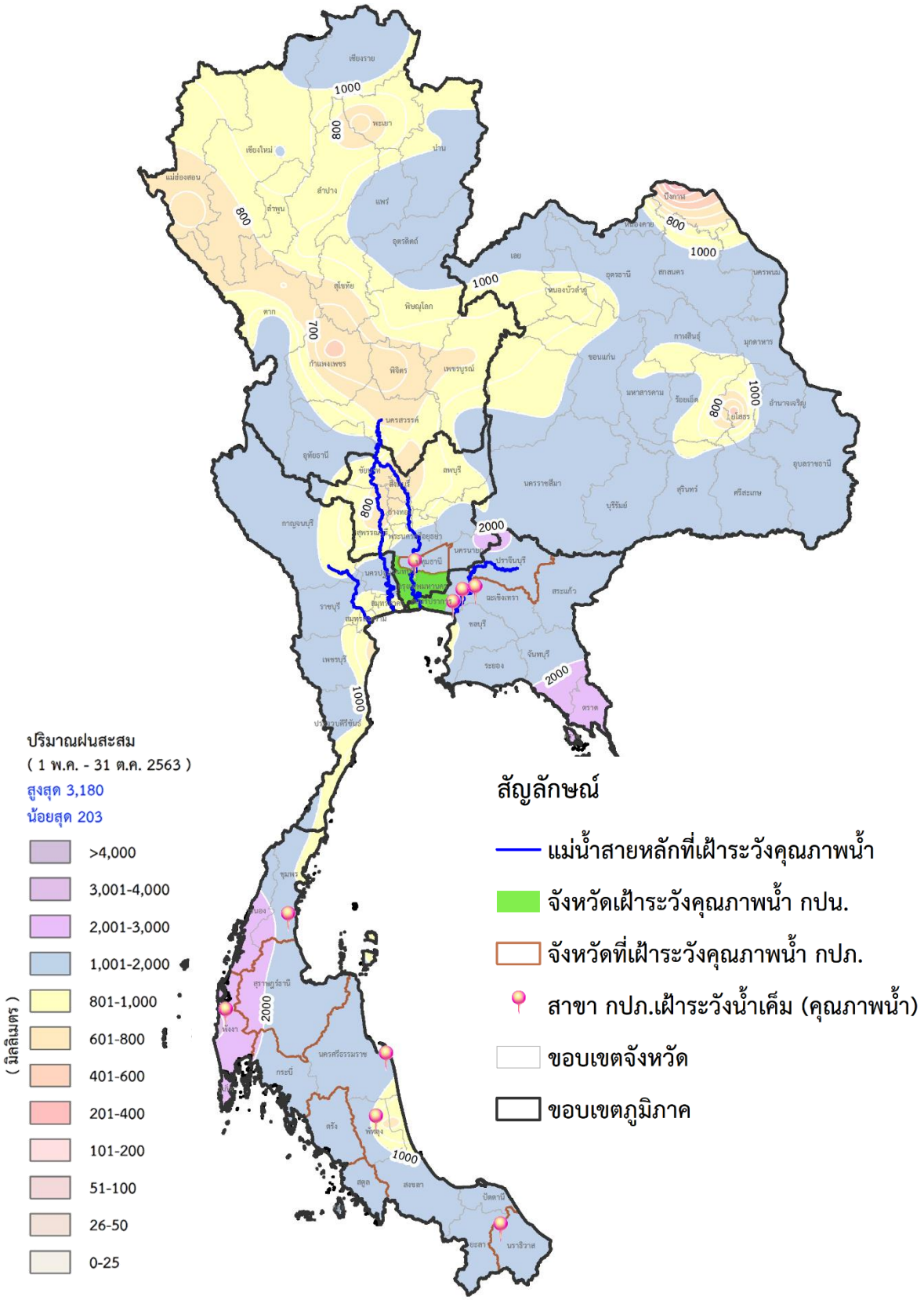

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 2.2.3-1 แผนที่พื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำ (ความเค็ม)

2.3 มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563)

เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 ให้มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ สทนช. จึงได้บูรณาการทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ มีรายละเอียดดังแสดงใน**ตารางที่ 2.3-1** และสรุปได้ดังแสดงใน**รูปที่ 2.3-1** และ**ภาคผนวก ข**

ตารางที่ 2.3-1 มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64

กรอบการดำเนินงาน	มาตรการรองรับ
1. กำหนดกรอบมาตรการให้หน่วยงาน	<u>1.1 ด้านน้ำต้นทุน (Supply side)</u> **- ทุกภาคส่วนที่รับผิดชอบลำน้ำ/แหล่งน้ำ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมชลประทาน / กระทรวงมหาดไทย โดย การประปาส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย / กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล / กระทรวงคมนาคม โดย กรมเจ้าท่า)** (1) เร่งเก็บกักน้ำจากทางน้ำใกล้เคียงก่อนสิ้นสุดฤดูฝน ไปเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำ ลำน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเครื่องสูบน้ำของหน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว พร้อมทั้งสนับสนุนน้ำมันและค่ากระแสไฟฟ้าในการสูบน้ำ (2) จัดทำแผนสำรองน้ำ/แหล่งน้ำสำรอง/ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำดิบ ทำนบดินชั่วคราวปิดกั้นลำน้ำในพื้นที่เหมาะสม และกำจัดผักตบชวา **- กระทรวงมหาดไทย โดย การประปาส่วนภูมิภาค** จัดทำแผนวางท่อน้ำประปาจาก การประปาส่วนภูมิภาคสาขาข้างเคียงเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และแผนรับน้ำดิบโดยตรงจากอ่างเก็บน้ำเพื่อลดความสูญเสีย (ระบบท่อ) **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมฝนหลวงและการบินเกษตร** ปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม **- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารจัดการน้ำ(กรมชลประทาน/การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน/กรมทรัพยากรน้ำ/กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น)** กำหนดปริมาณน้ำจัดสรรในฤดูแล้งให้ชัดเจน และแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบแผน และปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และ สทนช.** จัดทำทะเบียนผู้ใช้น้ำจากแหล่งน้ำเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และให้ สำนักงานพัฒนา

กรอบการดำเนินงาน	มาตรการรองรับ
	เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวจากภาพถ่ายดาวเทียม **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมชลประทาน** ส่งน้ำให้คำนึงถึงระดับน้ำที่ลดต่ำกว่าปกติ ซึ่งจะส่งผลต่อการทรุดตัวของถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำ - **สทนช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** วางแผนผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง ควรพิจารณาจัดสรรน้ำอย่างรอบคอบให้ความสำคัญกับการใช้น้ำภายในลุ่มน้ำ รับฟังความเห็นจากคณะกรรมการลุ่มน้ำและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
	1.2 ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand side) *1) อุปโภค-บริโภค* **- หน่วยงานที่มีแหล่งน้ำในความรับผิดชอบ** ควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ตอนบนให้เป็นไปตามแผน และมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการขาดแคลนน้ำด้านอุปโภคบริโภคของพื้นที่ตอนล่าง และกระทรวงมหาดไทย ประสานกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อควบคุมการส่งน้ำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการส่งน้ำ **- กระทรวงมหาดไทย โดย การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค จังหวัด และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ควบคุมการใช้น้ำ และจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในเขตความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้เกิดผลกระทบกับประชาชนน้อยที่สุด *2) รักษาระบบนิเวศ* **-กระทรวงมหาดไทย โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม / กระทรวงอุตสาหกรรม** ควบคุมการปล่อยน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรม และชุมชน ลงสู่แหล่งน้ำ เพื่อลดปริมาณการใช้น้ำดีไล่ น้ำเสีย **- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมควบคุมมลพิษ / กระทรวงมหาดไทย โดย การประปานครหลวง และ การประปาส่วนภูมิภาค** เฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก สายรอง **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมประมง/กระทรวงมหาดไทย โดย จังหวัด และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ควบคุมและขึ้นทะเบียนการเลี้ยงปลากระชังในแหล่งน้ำและลำน้ำ *3) การเกษตร* **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ กระทรวงมหาดไทย** ร่วมวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง จัดทำทะเบียนผู้ปลูกพืช โดยระบุพื้นที่เพาะปลูก และแหล่งน้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจน เพื่อให้การเพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน

กรอบการดำเนินงาน	มาตรการรองรับ
	- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งให้ชัดเจน และกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกรณีไม่อาจสนับสนุนน้ำเพื่อการเกษตรได้ **- กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์** กำหนดมาตรการเยียวยา สร้างรายได้ สร้างอาชีพ สร้างแรงงาน ในพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกได้ และมาตรการควบคุมการสูบน้ำ การแย่งน้ำ *4) อุตสาหกรรรมและอื่นๆ* **- กระทรวงอุตสาหกรรม โดย กรมโรงงานอุตสาหกรรม และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย** ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงานใช้ระบบ 3R เพื่อลดการนำน้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ มาใช้
2. การติดตามประเมินผล	**- ทุกภาคส่วน** ติดตาม เฝ้าระวัง และรายงานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ ต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) **- กระทรวงมหาดไทย โดย จังหวัด และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมชลประทาน / กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมทรัพยากรน้ำ** ติดตามควบคุมการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (นารอบที่ 2) ให้เป็นไปตามแผน **- สทนช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และกิจกรรมใช้น้ำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด
3. การเตรียมการและสร้างการรับรู้	**- ทุกหน่วยงาน** ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้สถานการณ์น้ำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่ส่วนราชการกำหนด

รูปที่ 2.3-1 มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64

บทที่ 3
การติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ระหว่างฤดูแล้ง)

3.1 การติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์

สำหรับการติดตามสถานการณ์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 ถึง 30 เมษายน 2564 ระดับประเทศและลุ่มน้ำ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือการคาดการณ์ช่วงต้นฤดูแล้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทันต่อสถานการณ์

ดังนั้น ในการติดตามสถานการณ์รายสัปดาห์ พร้อมทั้งสรุปข้อมูลเป็นรายเดือน เพื่อให้สอดคล้องกิจกรรมหลักที่ 2 ตามกรอบปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ช่วงฤดูแล้ง (1 พฤศจิกายน – 30 เมษายน) ในการวิเคราะห์ ติดตาม และประเมินสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งด้านอุปโภคบริโภค การเกษตร และคุณภาพน้ำ เพื่อปรับปรุงแผนที่พื้นที่เสี่ยงดังกล่าวในช่วงปลายเดือนธันวาคม และปลายเดือนกุมภาพันธ์ และเสนอคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด/คณะกรรมการลุ่มน้ำพิจารณาให้ความเห็น และปรับมาตรการให้ความช่วยเหลือ

3.2 การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563

สทนช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนการดำเนินการ 9 มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/64 (ช่วงระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 ถึง 30 เมษายน 2564) สามารสรุปผลการดำเนินการได้ดังแสดงใน**ตารางที่ 3.2-1**

ตารางที่ 3.2-1 ผลการดำเนินการมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/64

มาตรการ	ผลการดำเนินการ
ด้านน้ำต้นทุน (Supply)	
1. เร่งเก็บกักน้ำก่อนสิ้นสุดฤดูฝน	สามารถเก็บกักน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางได้เพิ่มจากน้ำต้นทุนอีกจำนวน **4,772 ล้าน ลบ.ม.** แยกเป็นรายภาค ได้ดังนี้ - ภาคเหนือ 744 ล้าน ลบ.ม. (15 %) - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 808 ล้าน ลบ.ม. (17 %) - ภาคกลาง 172 ล้าน ลบ.ม. (4 %) - ภาคตะวันตก 607 ล้าน ลบ.ม. (13 %) - ภาคตะวันออก 169 ล้าน ลบ.ม. (3 %) - ภาคใต้ 2,272 ล้าน ลบ.ม. (48 %)
2. จัดหาแหล่งสำรองน้ำดิบในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ	**<u>2.1 ในเขตบริการของการประปาส่วนภูมิภาค</u>** การประปาส่วนภูมิภาค ได้มีการดำเนินการวางท่อน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคสาขาข้างเคียงและรับน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำโดยตรง ทำให้พื้นที่ที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งในเขตบริการของการประปาส่วนภูมิภาค **จำนวน 53 สาขา (34 จังหวัด) ไม่มีสถานการณ์ขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภคอย่างรุนแรง** **<u>2.2 นอกเขตบริการของการประปาส่วนภูมิภาค (อยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “ประปาท้องถิ่น”)</u>** จากผลการดำเนินการ 9 มาตรการฤดูแล้งทำให้พื้นที่เฝ้าระวังที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง **จำนวน 43 ตำบล 23 อำเภอ 12 จังหวัด ไม่มีสถานการณ์ขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค** แต่เกิดสถานการณ์ขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค นอกพื้นที่เขตเฝ้าระวัง จำนวน 4 ตำบล ใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ (1 ตำบล) และจังหวัดลำปาง (3 ตำบล) ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค 1 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาสถานการณ์ในพื้นที่ดังกล่าว โดยขับเคลื่อนผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

<table>
<tr><th>มาตรการ</th><th>ผลการดำเนินการ</th></tr>
<tr><td>3. ปฏิบัติการเติมน้ำ ให้กับแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ</td><td>กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ได้ขึ้นปฏิบัติการทำฝนหลวงรวมจำนวน 1,122 เที่ยวบิน (ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2564) ให้กับแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำครอบคลุมพื้นที่ 61 จังหวัด ได้แก่ ภาคเหนือ 17 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 18 จังหวัด ภาคกลาง 7 จังหวัด ภาคตะวันออก 6 จังหวัด ภาคตะวันตก 4 จังหวัด ภาคใต้ 9 จังหวัด ทำให้มีพื้นที่การเกษตรที่ได้รับประโยชน์ 141 ล้านไร่ และฝนตกในพื้นที่ลุ่มน้ำของเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ 85 แห่ง สามารถเติมน้ำให้กับอ่างเก็บน้ำจำนวน 447 ล้าน ลบ.ม.</td></tr>
<tr><td colspan="2">ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand)</td></tr>
<tr><td>4. กำหนดการจัดสรรน้ำฤดูแล้ง ติดตาม กำกับให้เป็นไปตามแผน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค พร้อมจัดทำทะเบียนผู้ใช้น้ำ</td><td>4.1 ผลการจัดสรรน้ำทั้งประเทศของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง เกินแผน จำนวน 1,752 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีรายละเอียดดังนี้
<table>
<tr><td>แผน</td><td>11,651 ล้านลูกบาศก์เมตร</td><td rowspan="2"><u>เกินแผน</u>
(คิดเป็น 115 % ของแผน)</td></tr>
<tr><td>ผล</td><td>13,403 ล้านลูกบาศก์เมตร</td></tr>
</table>
สามารถแยกเป็นรายอ่างเก็บน้ำดังนี้
<table>
<tr><th>ผลการจัดสรรน้ำ</th><th colspan="2">จำนวน</th></tr>
<tr><td>ตามแผน</td><td colspan="2">14 แห่ง</td></tr>
<tr><td rowspan="5">เกินแผน</td><td rowspan="5">17 แห่ง</td><td>ภาคเหนือ 5 แห่ง
(อ่างฯแม่กวง กิ่วคอหมา สิริกิติ์ แควน้อยบำรุงแดน ทับเสลา)</td></tr>
<tr><td>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แห่ง
(อ่างฯน้ำอูน อุบลรัตน์ ลำปาว ลำแชะ ลำนางรอง)</td></tr>
<tr><td>ภาคกลาง 1 แห่ง
(อ่างฯ ป่าสักชลสิทธิ์)</td></tr>
<tr><td>ภาคตะวันออก 4 แห่ง
(อ่างฯ บางพระ ขุนด่านปราการชล คลองสียัด นฤบดินทรจินดา)</td></tr>
<tr><td>ภาคตะวันตก 2 แห่ง แห่ง
(อ่างฯ ศรีนครินทร์ แก่งกระจาน)</td></tr>
<tr><td>เกินแผน
(เนื่องจากมีการระบายน้ำเพื่อควบคุมปริมาณน้ำไม่ให้เกินเกณฑ์ปฏิบัติการ)</td><td>4 แห่ง</td><td>อ่างฯ ลำตะคอง ลำพระเพลิง มูลบน และบางลาง</td></tr>
</table>
<u>หมายเหตุ</u> เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน จึงมีการปรับแผนการระบายน้ำของ 4 เขื่อนหลักลุ่มเจ้าพระยา จำนวน 17 ครั้ง โดยควบคุมการใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่าดังนี้</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>มาตรการ</th><th>ผลการดำเนินการ</th></tr>
<tr><td></td><td>1. เพื่อการบริหารจัดการน้ำและเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง
2. เพื่อควบคุมคุณภาพน้ำที่สถานีสูบน้ำสำแล ให้มีค่าความเค็มอยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยผันน้ำจากลุ่มน้ำแม่กลองไปยังลุ่มเจ้าพระยาจำนวน 500 ล้านลูกบาศก์เมตร</td></tr>
<tr><td>5. วางแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง รวมถึงมาตรการควบคุมการสูบน้ำ การแย่งน้ำ กรณีไม่อาจสนับสนุนน้ำเพื่อการเกษตรได้ต้องกำหนดมาตรการเยียวยารายได้ที่ชัดเจน</td><td>5.1 ผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2563/64 ทั้งประเทศ จำนวน 10.25 ล้านไร่ (แผน 5.91 ล้านไร่) คิดเป็น 173 % ของแผน โดยแบ่งเป็นพื้นที่ในเขตและนอกเขตชลประทาน ดังนี้
<table>
<tr><th colspan="5">แผนและผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (หน่วย : ล้านไร่)</th></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">ในเขตชลประทาน</td><td colspan="2">นอกเขตชลประทาน</td></tr>
<tr><td>แผน</td><td>ผล</td><td>แผน</td><td>ผล</td></tr>
<tr><td>นารอบที่ 2 (นาปรัง)</td><td>1.90</td><td>5.41</td><td>1.49</td><td>2.75</td></tr>
<tr><td>นารอบที่ 3</td><td>-</td><td>0.13</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>พืชไร่พืชผัก</td><td>0.55</td><td>0.54</td><td>1.97</td><td>1.42</td></tr>
<tr><td>รวม</td><td>2.45</td><td>6.08</td><td>3.46</td><td>4.17</td></tr>
</table>
หมายเหตุ
1) การเพาะปลูกนารอบที่ 2 มีจังหวัดที่เพาะปลูกมากกว่าแผนทั้งประเทศจำนวน 58 จังหวัด ซึ่งอยู่ในเขตชลประทาน 49 จังหวัด และนอกเขตชลประทาน 34 จังหวัด
2) การเพาะปลูกนารอบที่ 3 0.13 ล้านไร่ ในเขตชลประทาน 7 จังหวัด
5.2 สถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านการเกษตร
(1) นารอบที่ 2 พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก ทั้งประเทศ 77 ตำบล 45 อำเภอ 20 จังหวัด ยันยืนแผนปลูกนารอบที่ 2 398,312 ไร่ พบว่า มีพื้นที่ปลูกแล้ว 470,281 ไร่ (มากกว่าแผน 71,969 ไร่) ในพื้นที่ 63 ตำบล 41 อำเภอ 18 จังหวัด <u>ซึ่งการติดตามสถานการณ์น้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกในพื้นที่ดังกล่าวตลอดฤดูแล้งที่ผ่านมา</u>
(2) ไม้ผลไม้ยืนต้น พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก ทั้งประเทศ 193 ตำบล 62 อำเภอ 17 จังหวัด ในพื้นที่ 107,769 ไร่ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำการคาดการณ์พื้นที่ที่จะเสียหายโดยสิ้นเชิง (ตาย) ภายในระยะเวลา 30 วันล่วงหน้า ซึ่งรายงานทุกวันที่ 1 ของเดือน ตลอดช่วงฤดูแล้งที่ผ่านมา พบว่า <u>ไม่มีพื้นที่ไม้ผลที่จะเสียหายโดยสิ้นเชิง (ตาย)</u></td></tr>
<tr><td>6. เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ</td><td>สทนช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยขับเคลื่อนผ่าน กอนช. ได้ติดตามและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักและสายรอง โดยประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ดังนี้</td></tr>
</table>

มาตรการ	ผลการดำเนินการ
	6.1 พื้นที่เฝ้าระวังคุณภาพน้ำของการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 9 สาขา 7 จังหวัด **ลดลงเหลือจำนวน 7 สาขา 5 จังหวัดที่ต้องเฝ้าระวัง** ซึ่งมีสาขาที่เกินค่าควบคุมความเค็มในการผลิตน้ำประปา (บางช่วงเวลา) จำนวน 4 สาขา 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 3 สาขา คือ สาขาฉะเชิงเทรา สาขาบางปะกง (แม่ข่ายบางปะกง) สาขาบางคล้า และจังหวัดพังงา 1 สาขา คือสาขาตะกั่วป่า (แม่ข่าย) ปัจจุบันการประปาส่วนภูมิภาคมีแผนการแก้ไขปัญหาพื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำ (ความเค็ม) ดังกล่าวแล้ว **6.2 คุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก 4 สาย** สรุปได้ดังนี้ **(1) แม่น้ำเจ้าพระยา** (บริเวณสถานีสูบน้ำสำแล จังหวัดปทุมธานี) พบค่าความเค็มตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม – 7 เมษายน 2564 ค่าความเค็มเกินเกณฑ์ควบคุม (เกณฑ์ควบคุม 0.25 กรัม/ลิตร) อยู่ในระดับเกณฑ์เตือนภัยและระดับเกณฑ์วิกฤต (บางช่วงเวลา) (สูงสุด 2.53 กรัม/ลิตร เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2564) โดยกรมชลประทานและการประปานครหลวงดำเนินการปฏิบัติการผลักดันลิ่มความเค็ม หรือ Water Hammer Operation จำนวน 8 ครั้ง เพื่อควบคุมค่าความเค็มให้ไม่เกินเกณฑ์ควบคุม **(2) แม่น้ำแม่กลอง** (บริเวณปากคลองดำเนินสะดวก จังหวัดสมุทรสงคราม) และ**แม่น้ำบางปะกง-ปราจีนบุรี** (บริเวณบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี) พบว่า ค่าความเค็มอยู่ในเกณฑ์ปกติ **(3) แม่น้ำท่าจีน** (บริเวณปากคลองจินดา จังหวัดนครปฐม) พบว่า ค่าความเค็มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 - 3 กุมภาพันธ์ 2564 อยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ ตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ – 25 มีนาคม 2564 อยู่ในระดับวิกฤต (ค่าสูงสุด 4.24 กรัม/ลิตร เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564) และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องหลังจากวันที่ 26 มีนาคม 2564 นอกจากนี้ได้มีการเฝ้าระวังและควบคุมค่าความเค็มสำหรับการปลูกกล้วยไม้ไม่ให้เกิน 0.75 กรัม/ลิตร ซึ่งมีความเค็มสูงสุดที่เกินเกณฑ์เฝ้าระวังสำหรับกล้วยไม้ (บางช่วงเวลา) ซึ่งมีความเค็มสูงสุดที่เกินเกณฑ์เฝ้าระวังสำหรับกล้วยไม้ (บางช่วงเวลา) ตั้งแต่เมื่อวันที่ 6 มกราคม - 8 เมษายน 2564 และลงลดเข้าสู่ระดับปกติตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน 2564 **6.3 จัดทำโครงการและแนวคิดสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเค็มในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำบางปะกง** ประกอบด้วย (1) โครงการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนเขื่อนภูมิพล ซึ่งได้ทำการศึกษาแล้วเสร็จเมื่อปี 2561 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณารายงาน EIA คาดว่าจะสามารถก่อสร้างได้ในปี 2566 (2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำคลองจระเข้สามพันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระหว่างลุ่มน้ำแม่กลอง-ท่าจีน-

มาตรการ	ผลการดำเนินการ
	เจ้าพระยา โดยอาศัยคลองจรเข้สามพันจากเดิมมีศักยภาพในการระบายน้ำ 50 ลบ.ม./วินาที ขยายเป็น 80 ลบ.ม./วินาที (3) โครงการประตูระบายน้ำบ้านวังชัน ซึ่งได้ทำการศึกษาแล้วเสร็จเมื่อปี 2559 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณารายงาน EIA คาดว่าจะสามารถก่อสร้างได้ในปี 2566 จากผลการศึกษาพบว่า โครงการสามารถบริหารจัดการน้ำเพื่อผลักดันน้ำเค็มได้ปีละ 47.78 ล้าน ลบ.ม. (4) แนวคิดในการกักเก็บน้ำจืดในพื้นที่อ่าวไทยตอนบน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ทำการศึกษาเบื้องต้นในการนำน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำบางปะกง ที่แต่ละปีจะมีน้ำส่วนเกินไม่ได้ใช้งานไหลลงสู่อ่าวไทยไปโดยเปล่าประโยชน์กลับมาใช้งานและช่วยผลักดันน้ำเค็ม โดยการสร้างเขื่อนเพื่อกักเก็บน้ำในพื้นที่อ่าวไทยตอนบน
7. หลัก 3R (Reduce Reuse Recycle) ส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมจัดการน้ำเสียตามหลัก 3R เพื่อให้เกิดการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ร่วมกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รณรงค์และส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมทั่วประเทศจัดการน้ำเสียตามหลัก 3R (Reduce Reuse Recycle) เพื่อให้เกิดการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ซึ่งสามารถประหยัดและลดปริมาณการใช้น้ำ พร้อมทั้งนำน้ำที่ใช้แล้วผ่านขบวนการ Recycle กลับมาใช้ใหม่เป็น**จำนวนทั้งสิ้น 7.57 ล้าน ลบ.ม.**
ด้านบริหารจัดการน้ำ (Management)	
8. ติดตามประเมินผล เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน	เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมกับ 7 เครือข่ายหลัก ประกอบด้วยกระทรวงกลาโหม กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร และเครือข่ายจิตอาสา ติดตามสถานการณ์ฤดูแล้ง ปี 2563/64 ในระดับจังหวัดและระดับลุ่มน้ำ วิเคราะห์สถานการณ์ ฝน พายุ แหล่งน้ำ ชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงภัย แจ้งเตือนหน่วยงานปฏิบัติและประชาชน พร้อมทั้งปรับแผนบริหารจัดการน้ำเป็นระยะ เพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วน ช่วยเหลือ เยียวยา บรรเทาผลกระทบ และเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรการ	ผลการดำเนินการ
9. สร้างการรับรู้สถานการณ์น้ำและแผนจัดสรรน้ำ ให้ทุกภาคส่วนเกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ร่วมกับกรมประชาสัมพันธ์ สื่อมวลชล และภาคีเครือข่าย ในการประชาสัมพันธ์มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้งปี 2563/64 ผ่านทางโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ และสื่อสังคมออนไลน์ ในรูปแบบของข่าว Infographic การให้สัมภาษณ์สื่อ ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ให้ทุกภาคส่วนเกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ **รวมจำนวน 692 ครั้ง**

3.3 การดำเนินการโครงการตามมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ปี 2563/64 (งบกลาง)

สทนช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ชี้เป้าพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ และกำหนดมาตรการรับมือสถานการณ์ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งที่ผ่านมา ในคราวการประชุมกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2563 เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2563 รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ในฐานะผู้อำนวยการกองอำนวยการน้ำแห่งชาติได้มอบนโยบายให้ทุกหน่วยงานเตรียมความพร้อม และหากต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ต้องเป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และมีความพร้อมสามารถดำเนินการได้ทันต่อสถานการณ์

ดังนั้น สทนช. จึงได้บูรณาการร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบหมายหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้อง สำรวจจัดทำแผนงานรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ เสนอคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดพิจารณาความเหมาะสม และจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โดย สทนช. ฐานะฝ่ายเลขาฯ กนช. ดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบแผนงาน/โครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่ามีแผนงานโครงการที่จะสนับสนุนตามมาตรการได้ และช่วยในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ แต่ไม่ได้ตั้งงบประมาณปี 2564 รองรับไว้ จึงจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปี 2564 มาดำเนินการจำนวน 8 หน่วยงาน งบประมาณ รวม 5,004.01 ล้านบาท **(รูปที่ 3.3-1)** จำแนกตามหน่วยงาน สรุปได้ดังนี้

(1) กรมชลประทาน จำนวน 61 รายการ งบประมาณ 2,433.3410 ล้านบาท (ครุภัณฑ์ จำนวน 38 รายการ งบประมาณ 1,468.0000 ล้านบาท)

(2) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 2,198 รายการ งบประมาณ 1,677.6712 ล้านบาท

(3) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 266 รายการ งบประมาณ 279.9502 ล้านบาท

(4) กระทรวงมหาดไทย (จังหวัด) จำนวน 407 รายการ งบประมาณ 237.6562 ล้านบาท

(5) กรมประมง จำนวน 1 รายการ งบประมาณ 149.0000 ล้านบาท

(6) กรมทรัพยากรน้ำ จำนวน 7 รายการ งบประมาณ 80.8080 ล้านบาท

(7) หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน 2 รายการ งบประมาณ 30.5673 ล้านบาท

(8) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จำนวน 2 รายการ งบประมาณ 115.0130 ล้านบาท (ครุภัณฑ์ จำนวน 1 รายการ งบประมาณ 16.0500 ล้านบาท และงานระบบ จำนวน 1 รายการ งบประมาณ 98.9600 ล้านบาท)

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักได้ จำนวน 45.97 ล้าน ลบ.ม. มีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ จำนวน 117,597 ไร่ และครัวเรือนได้รับประโยชน์ จำนวน 145,511 ครัวเรือน

โดยรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) ได้พิจารณาเห็นชอบแผนการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งปี 2563/2564 แล้ว เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2564 **ซึ่งสถานะปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงบประมาณ**

ที่มา กองวิเคราะห์โครงการและงบประมาณ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 3.3-1 โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ปี 2563/2564

3.4 การแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำลุ่มน้ำวังในเขตจังหวัดลำปางและจังหวัดตาก

ตามที่เกิดสถานการณ์ขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่างบริเวณจังหวัดลำปางและจังหวัดตาก สภาเกษตรกรจังหวัดตากได้มีหนังสือถึงสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2564 เพื่อขอให้แก้ไขปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรในเขตพื้นที่อำเภอสามเงา และอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก จำนวน 11,000 ครัวเรือน พื้นที่การเกษตร 25,000 ไร่ ซึ่งมีข้อเสนอการแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วน โดยการระบายน้ำอ่างเก็บน้ำกิ่วลมและกิ่วคอหมา เดือนละ 5 ล้านลูกบาศก์เมตร เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน 2564 รวม 15 ล้านลูกบาศก์เมตร

ในการนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค 1 (สทนช.1) ได้ประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1. เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 ในคราวการประชุมคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดลำปาง ครั้งที่ 1/2564 โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง เป็นประธานการประชุมในฐานะประธานคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดลำปาง จากการประชุม สำนักงานชลประทานที่ 2 เข้าร่วมประชุมและให้ข้อมูลว่าจากการถอดบทเรียนการระบายน้ำเพื่อช่วยเหลือราษฎรบริเวณลุ่มน้ำวังในช่วงวิฤกติแล้งช่วงเดือนเมษายน 2563 ไม่สามารถส่งน้ำถึงพื้นที่เป้าหมายได้ อีกทั้งตามที่ร้องขอให้ระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำกิ่วลมและกิ่วคอหมาไปยังอำเภอสามเงา และอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

2. เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2564 มีการประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ อำเภอสามเงา และอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ซึ่งเป็นพื้นที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ โดยมีนายพงศ์รัตน์ ภิรมณ์รัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก เป็นประธานการประชุม พร้อมด้วย นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก เขต 1 เป็นรองประธานการประชุม และ สทนช.1 เข้าร่วมประชุมดังกล่าว เพื่อหารือแนวทางแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำโดยเร่งด่วน และที่ประชุมมีมติดังนี้

2.1 การแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วน โดยขอให้มีการระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำกิ่วลมและกิ่วคอหมา จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 จำนวน 7 ล้านลูกบาศก์เมตร ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2564 และครั้งที่ 2 จำนวน 8 ล้านลูกบาศก์เมตร ในเดือนเมษายน 2564

2.2 มอบหมายให้ สทนช.1 เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการจัดประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ในพื้นที่จังหวัดตากและลำปาง เพื่อหาข้อสรุปการแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วนดังกล่าวข้างต้นปริมาณน้ำไม่ต่ำกว่า 5 ล้านลูกบาศก์เมตร จำนวน 3 ครั้ง ซึ่งมีระยะทางประมาณ 250 กิโลเมตร และ 320 กิโลเมตร ตามลำดับ ต้องระบายน้ำไม่ต่ำกว่า 45 ล้านลูกบาศก์เมตร ในขณะนั้น ปริมาณน้ำต้นทุนของอ่างเก็บน้ำทั้ง 2 แห่ง อาจจะไม่เพียงพอตลอดฤดูแล้ง ปี 2564

3. สำนักงานชลประทานที่ 2 ได้มีหนังสือชี้แจงผลการประชุม เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2564 การแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วนข้างต้น จากการประเมินข้อมูลปริมาณน้ำต้นทุนอ่างเก็บน้ำกิ่วลมและกิ่วคอหมา (ณ วันที่ 15 มีนาคม 2564) ร่วมกับแผนการจัดสรรน้ำตลอดช่วงฤดูแล้งและต้นฤดูฝน

ปี 2564 (15 มีนาคม – 31 กรกฎาคม 2564) พบว่า สามารถสนับสนุนการระบายน้ำ จำนวน 15 ล้านลูกบาศก์เมตร จากอ่างเก็บน้ำกิ่วลมเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่าง แต่ควรระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำกิ่วลมเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ในช่วงเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนเมษายน 2564 จากการชี้แจงข้างต้น จึงเห็นควรให้จังหวัดลำปางและจังหวัดตากหารือเพื่อให้ได้ข้อสรุปในประเด็นของปริมาณน้ำและจำนวนครั้งที่จะระบายจากอ่างเก็บน้ำ

4. เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2564 นายสมเกียรติ ประจำวงษ์ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะ ลงพื้นที่และประชุมหารือเพื่อหาข้อสรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กรมชลประทาน สำนักงานชลประทานที่ 2 และ 4 สำนักงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำปางและจังหวัดตาก และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

5. เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564 ในคราวการประชุมคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดลำปาง ครั้งที่ 2/2564 (นัดพิเศษ) เพื่อพิจารณาการแก้ไขปัญหาภัยแล้งพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่าง โดยการระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำกิ่วลม และมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง เป็นประธานการประชุม หน่วยงานร่วมประชุม ประกอบด้วย เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อธิบดีกรมชลประทาน รองอธิบดีกรมเจ้าท่า และรองผู้ว่าราชการจังหวัดตาก เข้าร่วมประชุมด้วย โดยที่ประชุมมีมติในการแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วน ให้อ่างเก็บน้ำกิ่วลมส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่าง จำนวน 15 ล้านลูกบาศก์เมตร แบ่งเป็นพื้นที่จังหวัดลำปางและตาก จำนวน 10 ล้านลูกบาศก์เมตร และ 5 ล้านลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ ในช่วงวันที่ 6 - 9 เมษายน 2564 และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการประชาสัมพันธ์และแจ้งข่าวสารให้ประชาชนในพื้นที่ทราบก่อนเปิดน้ำ พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อการสูบน้ำไว้ในแหล่งเก็บกักน้ำต่าง ๆ

6. สทนช.1 ร่วมกับกรมชลประทาน ติดตามผลการส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำกิ่วลมไปยังลุ่มน้ำวังตอนล่าง โดยเริ่มส่งน้ำในวันที่ 6 เมษายน 2564 เวลา 18.00 น. ถึงวันที่ 9 เมษายน 2564 เวลา 18.00 น. อัตราการระบายน้ำ 30.00 – 80.00 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ปริมาณน้ำที่ระบายรวมทั้งสิ้น 15.00 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นไปตามแผนการระบายน้ำที่ที่ประชุมมีมติไว้ โดยปริมาณน้ำเดินทางถึงพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่างบริเวณตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ซึ่งเป็นรอยต่อเขตจังหวัดลำปางและจังหวัดตาก ในวันที่ 11 เมษายน 2564 เวลา 02.00 น. ระยะทาง 205 กิโลเมตร และปริมาณน้ำเดินทางถึงบริเวณฝายชั่วคราวบ้านปากวัง ซึ่งเป็นจุดบรรจบแม่น้ำวังกับแม่น้ำปิง ในวันที่ 13 เมษายน 2564 เวลา 07.00 น. ระยะทาง 275 กิโลเมตร รวมปริมาณน้ำในแม่น้ำวังที่จังหวัดตากได้รับ ประมาณ 7.00 ล้านลูกบาศก์เมตร ประกอบกับมีฝนตกในพื้นที่ระหว่างวันที่ 10 – 13 เมษายน 2564 ประมาณ 2.35 ล้านลูกบาศก์เมตร รวมเป็นปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำวังเขตจังหวัดตาก ประมาณ 9.35 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยปริมาณน้ำดังกล่าวได้ช่วยแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำในเขตจังหวัดลำปางและจังหวัดตากเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

บทที่ 4
การประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (สิ้นสุดฤดูแล้ง)

4.1 สรุปผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2563/64

4.1.1 แผนและผลการจัดสรรน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง

แผนและผลการจัดสรรน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง ทั้งประเทศ (1 พฤศจิกายน 2563 – 30 เมษายน 2564) แผนทั้งฤดู จำนวน 11,651 ล้าน ลบ.ม. (แผนเดิมต้นฤดู) และ ผลการจัดสรรน้ำรวมเป็นจำนวน **13,403 ล้าน ลบ.ม.** สถานะการจัดสรรน้ำทั้งฤดู**เกินแผน คิดเป็นร้อยละ 115 ของแผน** และเปรียบเทียบแผนและผลของการจัดสรรน้ำ พบว่า มีอ่างเก็บที่จัดสรรน้ำเป็นไปตามแผน จำนวน 14 แห่ง มากกว่าแผน จำนวน 17 แห่ง และมีการระบายน้ำมากกว่าแผนเนื่องจากควบคุมไม่ให้เกินเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ จำนวน 4 แห่ง มีรายละเอียดดังแสดงใน **ตารางที่ 4.1.1-1**

ตารางที่ 4.1.1-1 ผลการจัดสรรน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง

ลำดับ	อ่างเก็บน้ำ	ความจุใช้การ	ปริมาตรน้ำใช้การได้ (30 เม.ย. 64)				แผน-ผลจัดสรรน้ำทั้งฤดูกาล (1 พ.ย. 63 – 30 เม.ย. 64)			
			ปี 2563	%ใช้การ	ปี 2564	%ใช้การ	แผนจัดสรรน้ำ	ผลจัดสรรน้ำ		เปรียบเทียบแผน-ผลจัดสรรน้ำ (มากกว่า(+)/น้อยกว่า(-))
								ล้าน ลบ.ม.	%	
การบริหารจัดการแบบอ่างฯพวง										
ภาคเหนือและภาคกลาง										
1	ภูมิพล*	9,662	718	7	829	9	1,200	1,104	92	-96
2	สิริกิติ์*	6,660	862	13	931	14	1,850	2,601	141	751
3	แควน้อยบำรุงแดน	896	244	27	277	31	200	246	123	46
4	ป่าสักชลสิทธิ์	957	129	13	227	24	250	496	198	246
รวม		**18,175**	**1,953**	**11**	**2,263**	**12**	**3,500**	**4,447**	**127**	947
ภาคเหนือ										
5	กิ่วคอหมา	164	42	26	41	25	47	53	113	6
6	กิ่วลม	103	44	43	54	52	73	58	80	-15
รวม		**266**	**86**	**32**	**95**	**36**	**119**	**111**	**93**	8
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ										
7	จุฬาภรณ์*	127	1	1	40	32	129	79	61	-50
8	อุบลรัตน์*	1,850	-233	-13	316	17	165	579	351	414
9	ลำปาว	1,880	586	31	361	19	189	405	214	216
รวม		**3,857**	**587**	**15**	**718**	**19**	**483**	**1,063**	**220**	580
ภาคตะวันตก										
10	วชิราลงกรณ*	5,848	1,632	28	726	12	1,463	1,364	93	-99
11	ศรีนครินทร์*	7,480	2,634	35	1,384	19	1,644	1,940	118	297
รวม		13,328	**4,265**	**32**	**2,111**	**16**	**3,107**	**3,304**	**106**	197

ลำดับ	อ่างเก็บน้ำ	ความจุใช้การ	ปริมาตรน้ำใช้การได้ (30 เม.ย. 64)				แผน-ผลจัดสรรน้ำทั้งฤดูกาล (1 พ.ย. 63 – 30 เม.ย. 64)			
			ปี 2563	%ใช้การ	ปี 2564	%ใช้การ	แผนจัดสรรน้ำ	ผลจัดสรรน้ำ		เปรียบเทียบแผน-ผลจัดสรรน้ำ (มากกว่า(+)/น้อยกว่า(-))
								ล้าน ลบ.ม.	%	
ภาคตะวันออก										
12	นฤบดินทรจินดา	276	83	30	68	25	161	163	101	2
13	ขุนด่านปราการชล	219	32	15	36	16	166	192	115	25
14	คลองสียัด	390	23	6	31	8	124	146	117	21
รวม		**885**	**139**	**16**	**135**	**15**	**452**	**500**	**111**	48
15	บางพระ	105	12	12	38	36	40	47	117	7
16	หนองปลาไหล	150	12	8	113	75	130	10	8	-120
17	ประแสร์	275	7	3	148	54	102	47	47	-54
รวม		**530**	**31**	**6**	**299**	**56**	**272**	**104**	**38**	**-168**
การบริหารจัดการแบบอ่างฯเชิงเดี่ยว										
ภาคเหนือ										
18	แม่งัดสมบูรณ์ชล	253	34	13	80	32	82	59	72	-23
19	แม่กวงอุดมธารา	249	48	19	34	14	86	79	91	-7
20	แม่มอก	94	10	10	22	23	7	15	214	8
21	ทับเสลา	143	16	11	36	25	15	92	612	77
ภาคกลาง										
22	กระเสียว	259	14	5	83	32	200	105	53	-95
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ										
23	ห้วยหลวง	129	26	20	34	27	43	23	53	-20
24	น้ำอูน	475	148	31	141	30	39	67	172	28
25	น้ำพุง*	157	53	33	58	37	20	17	82	-4
26	ลำตะคอง	292	75	26	226	78	142	155	109	13
27	ลำพระเพลิง	154	12	8	95	62	76	107	141	31
28	มูลบน	134	21	16	94	70	60	83	137	22
29	ลำแชะ	268	35	13	143	53	33	93	278	60
30	ลำนางรอง	118	16	13	80	68	4	6	146	2
31	สิรินธร*	1,135	253	22	316	28	268	245	91	-23
ภาคตะวันตก										
32	แก่งกระจาน	645	211	33	228	35	286	407	142	120
33	ปราณบุรี	373	123	33	219	59	198	182	92	-16
ภาคใต้										
34	รัชชประภา*	4,287	1,644	38	1,985	46	1,300	715	55	-585
35	บางลาง*	1,178	724	61	829	70	858	1,427	166	569
รวมทั้งประเทศ		**47,384**	**10,521**	**22**	**10,325**	**22**	**11,651**	**13,403**	**115**	1,752

ที่มา กรมชลประทาน และ*การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ 1. อ่างเก็บน้ำบางลางจัดสรรน้ำช่วงฤดูฝน ปี 2563/64 (เนื่องจากการจัดสรรน้ำ ช่วงฤดูแล้ง ปี 2564 เริ่มต้นวันที่ 1 พ.ค. 2564)

2. อ่างเก็บน้ำศรีนครินทร์ และ อ่างเก็บน้ำวชิราลงกรณ ใช้แผนการจัดสรรน้ำช่วงวันที่ 1 พ.ย. 2563 - 30 เม.ย. 2564

ปริมาตรน้ำใช้การ น้อยกว่า 30 %

ปริมาตรน้ำใช้การ 30 - 60%

ปริมาตรน้ำใช้การ 60 - 80%

ตัวอักษรสีแดง หมายถึง อ่างเก็บน้ำที่มีการจัดสรรน้ำมากกว่าแผน

4.1.2 สถานการณ์ปริมาตรน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง

สถานการณ์อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง โดยใช้เกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule curve) ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2564 ดังแสดงใน**ตารางที่ 4.1.2-1** และสรุปได้ดังนี้

(1) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีปริมาณน้ำต่ำกว่าเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำกักเก็บน้ำต่ำสุด (Lower Rule Curve) **จำนวน 11 แห่ง อยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวังน้ำน้อย**

(2) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีปริมาณน้ำอยู่ระหว่างเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำกักเก็บน้ำต่ำสุด (Lower Rule Curve, LRC) และเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำกักเก็บน้ำสูงสุด (Upper Rule Curve, URC) **จำนวน 24 แห่ง อยู่ในเกณฑ์น้ำปกติ**

(3) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีปริมาณน้ำสูงกว่าเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำกักเก็บน้ำสูงสุด (Upper Rule Curve, URC) **ไม่มีอ่างฯ อยู่ในเกณฑ์น้ำเฝ้าระวังมาก**

ตารางที่ 4.1.2-1 สถานการณ์ปริมาตรน้ำ โดยใช้เกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule curve)

ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2564

ลำดับ	อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน	ความจุที่ รนส. (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ รนก. (ล้าน ลบ.ม.)	ณ วันนี้		สถานะปริมาตรน้ำตามเกณฑ์บริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ
				ปริมาตรน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	% รนก.	
ภาคเหนือ		**26,283**	**24,985**	**9,065**	**36**	
1	แม่จัดสมบูรณ์ชล	323	265	92	35	MPL - LRC
2	แม่กวงอุดมธารา	295	263	48	18	MPL - LRC
3	ภูมิพล*	13,462	13,462	4,629	34	MPL - LRC
4	กิ่วคอหมา	209	170	47	28	LRC - URL
5	กิ่วลม	106	106	57	54	LRC - URL
6	แม่มอก	110	110	38	34	LRC - URL
7	สิริกิติ์*	10,508	9,510	3,781	40	MPL - LRC
8	แควน้อยบำรุงแดน	1,080	939	320	34	LRC - URL
9	ทับเสลา	190	160	53	33	LRC - URL
ภาคกลาง		**1,350**	**1,259**	**353**	**28**	
10	ป่าสักชลสิทธิ์	960	960	230	24	LRC - URL
11	กระเสียว	390	299	123	41	LRC - URL
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		**11,911**	**8,368**	**3,557**	**43**	
12	ห้วยหลวง	136	136	41	30	LRC - URL
13	น้ำพุง*	200	165	66	40	LRC - URL
14	น้ำอูน	780	520	186	36	LRC - URL
15	จุฬาภรณ์*	181	164	77	47	MPL - LRC
16	อุบลรัตน์*	4,640	2,431	897	37	LRC - URL
17	ลำปาว	2,450	1,980	461	23	MPL - LRC
18	ลำตะคอง	445	314	249	79	LRC - URL
19	ลำพระเพลิง	242	155	97	62	LRC - URL
20	มูลบน	350	141	101	72	LRC - URL
21	ลำแชะ	325	275	150	54	LRC - URL
22	ลำนางรอง	197	121	84	69	LRC - URL
23	สิรินธร*	1,966	1,966	1,147	58	LRC - URL
ภาคตะวันออก		**1,668**	**1,515**	**534**	**35**	
24	ขุนด่านปราการชล	225	224	40	18	MPL - LRC
25	คลองสียัด	450	420	61	15	MPL - LRC
26	บางพระ	127	117	50	43	LRC - URL
27	หนองปลาไหล	206	164	127	77	LRC - URL
28	ประแสร์	322	295	168	57	LRC - URL
29	นฤบดินทรจินดา	338	295	88	30	MPL - LRC
ภาคตะวันตก		**31,160**	**27,706**	**15,917**	**57**	
30	ศรีนครินทร์*	18,770	17,745	11,649	66	MPL - LRC
31	วชิราลงกรณ*	11,000	8,860	3,738	42	MPL - LRC
32	แก่งกระจาน	900	710	293	41	LRC - URL
33	ปราณบุรี	490	391	237	61	LRC - URL
ภาคใต้		**7,734**	**7,093**	**4,441**	**63**	
34	รัชชประภา*	6,144	5,639	3,336	59	LRC - URL
35	บางลาง*	1,590	1,454	1,105	76	LRC - URL
รวมทั้งประเทศ		**80,106**	**70,926**	**33,868**	**48**	

หมายเหตุ

NPL คือ ระดับเก็บกักปกติ (Normal Pool Level)

URC คือ เกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำกักเก็บน้ำสูงสุด (Upper Rule Curve)

LRC คือ เกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำกักเก็บน้ำต่ำสุด (Lower Rule Curve)

MPL คือ ระดับเก็บกักต่ำสุด (Minimum Pool Level)

ที่มา ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สถานะตามเกณฑ์บริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ	
วิกฤติ น้ำมาก	> NPL
เฝ้าระวัง/แจ้งเตือน น้ำมาก	URC - NPL
ปกติ	LRC - URL
เฝ้าระวัง/แจ้งเตือน น้ำน้อย	MPL - LRC
วิกฤติ น้ำน้อย	< MPL

4.1.3 สถานการณ์การเพาะปลูกพืช ฤดูแล้ง ปี 2563/64

สถานการณ์พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2563/64 ทั้งประเทศ จำนวน 10.25 ล้านไร่ (แผน 5.91 ล้านไร่) (**ตารางที่ 4.1.3-1**) ประกอบด้วย นารอบที่ 2 (นาปรัง) จำนวน 8.16 ล้านไร่ (แผน 3.39 ล้านไร่) เก็บเกี่ยวแล้ว 5.23 ล้านไร่ และพืชไร่พืชผัก จำนวน 1.95 ล้านไร่ (แผน 2.52 ล้านไร่) นอกจากนี้ มีการเพาะปลูกนารอบที่ 3 จำนวน 0.13 ล้านไร่ (7 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ระยอง ชลบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี) โดยแบ่งเป็นพื้นที่ในเขตและนอกเขตชลประทาน สรุปได้ดังนี้

1) ในเขตชลประทาน จำนวน 6.08 ล้านไร่ (แผน 2.45 ล้านไร่) โดยแบ่งเป็น นารอบที่ 2 (นาปรัง) จำนวน 5.41 ล้านไร่ (แผน 1.90 ล้านไร่) เก็บเกี่ยวแล้ว 3.60 ล้านไร่ และนารอบที่ 3 จำนวน 0.13 ล้านไร่ และพืชไร่พืชผัก จำนวน 0.54 ล้านไร่ (แผน 0.55 ล้านไร่)

2) นอกเขตชลประทาน จำนวน 4.17 ล้านไร่ (แผน 3.46 ล้านไร่) โดยแบ่งเป็น นารอบที่ 2 (นาปรัง) จำนวน 2.75 ล้านไร่ (แผน 1.49 ล้านไร่) เก็บเกี่ยวแล้ว 1.63 ล้านไร่ และพืชไร่พืชผัก จำนวน 1.42 ล้านไร่ (แผน 1.97 ล้านไร่)

สำหรับสถานการณ์การเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง) มีจังหวัดที่เพาะปลูกมากกว่าแผนทั้งประเทศ จำนวน 58 จังหวัด อยู่ในเขตชลประทาน 49 จังหวัด และนอกเขตชลประทาน 34 จังหวัด ดังแสดงใน**ตารางที่ 4.1.3-2**

ตารางที่ 4.1.3-1 สถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2563/64

ขอบเขตพื้นที่	พื้นที่แหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูก ปี 2563/64**			สถานการณ์การเพาะปลูก ปี 2563/64				% ผลปลูกนารอบที่ 2 เทียบกับแผน
		นา รอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	รวม	นา รอบที่ 2	นา รอบที่ 3	พืชไร่ พืชผัก	รวม	
ทั้งประเทศ (77 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	1.90	0.55	**2.45**	5.41	0.13	0.54	**6.08**	292
	นอกเขตชลประทาน	1.49	1.97	**3.46**	2.75	-	1.42	**4.17**	185
	รวม	**3.39**	**2.52**	**5.91**	**8.16**	**0.13**	**1.96**	**10.25**	**245**
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา (22 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	-	0.06	**0.06**	2.79	0.11	0.08	**2.98**	NA*
	นอกเขตชลประทาน	0.48	0.50	**0.98**	1.55		0.39	**1.94**	323
	รวม	**0.48**	**0.56**	**1.04**	**4.34**	**0.11**	**0.47**	**4.92**	**927**
ลุ่มน้ำแม่กลอง (7 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	-	0.21	**0.21**	0.21	-	0.21	**0.42**	NA*
	นอกเขตชลประทาน	0.02	0.07	**0.09**	0.01	-	0.03	**0.04**	50
	รวม	**0.02**	**0.28**	**0.30**	**0.22**	**-**	**0.24**	**0.46**	**1100**
พื้นที่นอกลุ่มน้ำเจ้าพระยาและนอกลุ่มน้ำแม่กลอง	ในเขตชลประทาน	1.90	0.29	**2.19**	2.41	0.02	0.25	**2.68**	128
	นอกเขตชลประทาน	0.99	1.39	**2.38**	1.19	-	1.00	**2.19**	120
	รวม	**2.89**	**1.68**	**4.57**	**3.60**	**0.02**	**1.25**	**4.87**	**125**

ที่มาข้อมูล กรมชลประทานและกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ หน่วยของพื้นที่ : ล้านไร่

NA* คือ ค่าที่ไม่นิยามทางคณิตศาสตร์

ข้อมูล ณ วันที่ 28 เมษายน 2564

ตารางที่ 4.1.3-2 เปรียบเทียบการเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง) กรณีเพาะปลูกมากกว่าแผน

ลำดับที่	จังหวัด	สถานการณ์การเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง) (ไร่)		จำนวนพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าแผน (ไร่)
		แผน	ผล	
1. ในเขตชลประทาน				
1	พระนครศรีอยุธยา	0	545,447	545,447
2	สุพรรณบุรี	81,439	562,067	480,628
3	ฉะเชิงเทรา	95,504	402,724	307,220
4	นครปฐม	0	234,162	234,162
5	กำแพงเพชร	2,775	221,593	218,818
6	พิษณุโลก	0	197,023	197,023
7	พิจิตร	0	177,859	177,859
8	สุโขทัย	19,287	192,719	173,432
9	ชัยนาท	0	173,319	173,319
10	นครราชสีมา	157,650	294,431	136,781
11	ปทุมธานี	0	127,195	127,195
12	นครนายก	62,954	141,851	78,897
13	กาฬสินธุ์	119,598	198,315	78,717
14	อ่างทอง	0	76,798	76,798
15	กาญจนบุรี	1,000	72,397	71,397
16	กรุงเทพมหานคร	0	71,296	71,296
17	นครสวรรค์	0	67,888	67,888
18	ชลบุรี	20,035	84,100	64,065
19	ปราจีนบุรี	104,135	158,110	53,975
20	สระบุรี	2,460	56,053	53,593
21	นนทบุรี	0	52,148	52,148
22	สิงห์บุรี	0	51,887	51,887
23	อุทัยธานี	25,000	72,587	47,587
24	แพร่	0	43,047	43,047
25	เพชรบุรี	100,000	140,154	40,154
26	ลพบุรี	11,400	45,006	33,606
27	เชียงใหม่	61,504	86,767	25,263
28	บุรีรัมย์	10,000	32,366	22,366
29	ราชบุรี	0	22,074	22,074
30	สมุทรปราการ	0	20,660	20,660
31	อุตรดิตถ์	215	16,697	16,482
32	สุรินทร์	9,000	22,187	13,187
33	ร้อยเอ็ด	7,190	19,059	11,869
34	ชัยภูมิ	23,071	33,071	10,000
35	เพชรบูรณ์	0	9,808	9,808
36	สมุทรสาคร	0	4,657	4,657
37	ศรีสะเกษ	53,210	57,679	4,469
38	สกลนคร	1,715	5,277	3,562
39	ลำปาง	1,300	3,247	1,947
40	ระยอง	4,780	6,287	1,507
41	ลำพูน	13,153	14,608	1,455
42	อุดรธานี	12,757	14,069	1,312
43	มหาสารคาม	123,830	124,760	930
44	หนองคาย	27,517	28,243	726

ลำดับที่	จังหวัด	สถานการณ์การเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง) (ไร่)		จำนวนพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าแผน (ไร่)
		แผน	ผล	
45	ตราด	5,000	5,400	400
46	ประจวบคีรีขันธ์	16,820	17,020	200
47	กระบี่	20	80	60
48	นครพนม	8,926	8,944	18
49	ตรัง	40	47	7
รวมพื้นที่ (1)		**1,183,285**	**5,013,183**	**3,829,898**
2. นอกเขตชลประทาน				
1	นครสวรรค์	18,297	256,823	238,526
2	อุตรดิตถ์	0	226,973	226,973
3	พิจิตร	155,056	369,434	214,378
4	สุโขทัย	103,143	262,651	159,508
5	พิษณุโลก	98,762	245,501	146,739
6	กำแพงเพชร	32,940	107,111	74,171
7	มหาสารคาม	28,691	94,814	66,123
8	นครพนม	34,430	93,647	59,217
9	หนองคาย	45,818	76,677	30,859
10	นครราชสีมา	8,864	36,714	27,850
11	สุรินทร์	12,237	38,810	26,573
12	กาฬสินธุ์	11,426	35,865	24,439
13	สกลนคร	26,100	50,085	23,985
14	บุรีรัมย์	6,612	21,223	14,611
15	ร้อยเอ็ด	149,576	164,151	14,575
16	ขอนแก่น	18,996	32,088	13,092
17	เชียงใหม่	26,238	39,130	12,892
18	สุพรรณบุรี	3,118	15,111	11,993
19	ชัยภูมิ	10,370	22,272	11,902
20	หนองบัวลำภู	9,803	21,422	11,619
21	ชัยนาท	3,637	11,005	7,368
22	ชลบุรี	17,304	24,179	6,875
23	เพชรบูรณ์	22,736	27,544	4,808
24	ตาก	1,203	5,394	4,191
25	ฉะเชิงเทรา	3,909	8,097	4,188
26	แพร่	3,250	6,819	3,569
27	สระบุรี	1,615	5,079	3,464
28	น่าน	9,810	12,587	2,777
29	อุทัยธานี	31,129	33,583	2,454
30	มุกดาหาร	1,382	2,701	1,319
31	บึงกาฬ	14,056	15,367	1,311
32	สระแก้ว	430	1,400	970
33	เลย	240	1,052	812
34	แม่ฮ่องสอน	23	283	260
รวมพื้นที่ (2)		**911,201**	**2,365,592**	**1,454,391**
รวมพื้นที่ (1)+(2)				**5,284,289**

หมายเหตุ: ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมชลประทาน ณ วันที่ 28 เมษายน 2564

หมายถึง **ไม่มีแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (นารอบที่2)** ในเขตชลประทาน ฤดูแล้ง ปี 2563/64

4.1.4 สถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังภาวะน้ำแล้ง ช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64

1) ด้านอุปโภคบริโภค

- **<u>ในเขตบริการการประปาส่วนภูมิภาค</u>** (ข้อมูล ณ วันที่ 29 เมษายน 2564) พบว่า กปภ. เฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภาวะน้ำแล้งจากจำนวน 41 สาขา 28 จังหวัด (ช่วงต้นฤดูแล้ง) มีการรายงานเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภาวะน้ำแล้งเพิ่มเติม จำนวน 12 สาขา 7 จังหวัด **รวมทั้งสิ้น 53 สาขา 34 จังหวัด ไม่มีสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ** โดยมีการเตรียมความพร้อมและแก้ไขปัญหาระยะสั้น ได้แก่ การวางท่อส่งน้ำดิบสูบน้ำชั่วคราวจากแหล่งน้ำสำรอง การสูบทอยน้ำ/ต่อท่อทางดูด/ย้ายแพสูบน้ำ การสร้างฝาย/ขุดลอก/ขุดขยายทางน้ำ การใช้น้ำบาดาลโดยการเป่าล้างบ่อบาดาล การขอซื้อน้ำจากแหล่งน้ำเอกชน และการปรับลดแรงดันน้ำ พร้อมทั้งรายงานแผนการแก้ไขปัญหา **(รูปที่ 4.1.4-1)**

- **<u>นอกเขตบริการการประปาส่วนภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น)</u>** (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2564) โดย สถ. เฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก ในพื้นที่ 79 ตำบล 35 อำเภอ 14 จังหวัด พบว่ามีสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ รวมทั้งสิ้น 43 ตำบล 23 อำเภอ 12 จังหวัด ได้แก่ ลำปาง ตาก ลำพูน บึงกาฬ กำแพงเพชร แม่ฮ่องสอน นครสวรรค์ พะเยา พิจิตร ยโสธร ร้อยเอ็ด และ หนองคาย **นอกจากนี้ได้มีการรายงานสถานการณ์ขาดแคลนน้ำเพิ่มเติม รวมเป็นจำนวน 4 ตำบล 4 อำเภอ 2 จังหวัด** ได้แก่ ลำปาง เพชรบูรณ์ จากการติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังภาวะน้ำแล้งมากดังกล่าว โดย สถ. รายงานได้มีแนวทางการให้ความช่วยเหลือ ดังแสดงใน**ตารางที่ 4.1.4-1 และ รูปที่ 4.1.4-2**

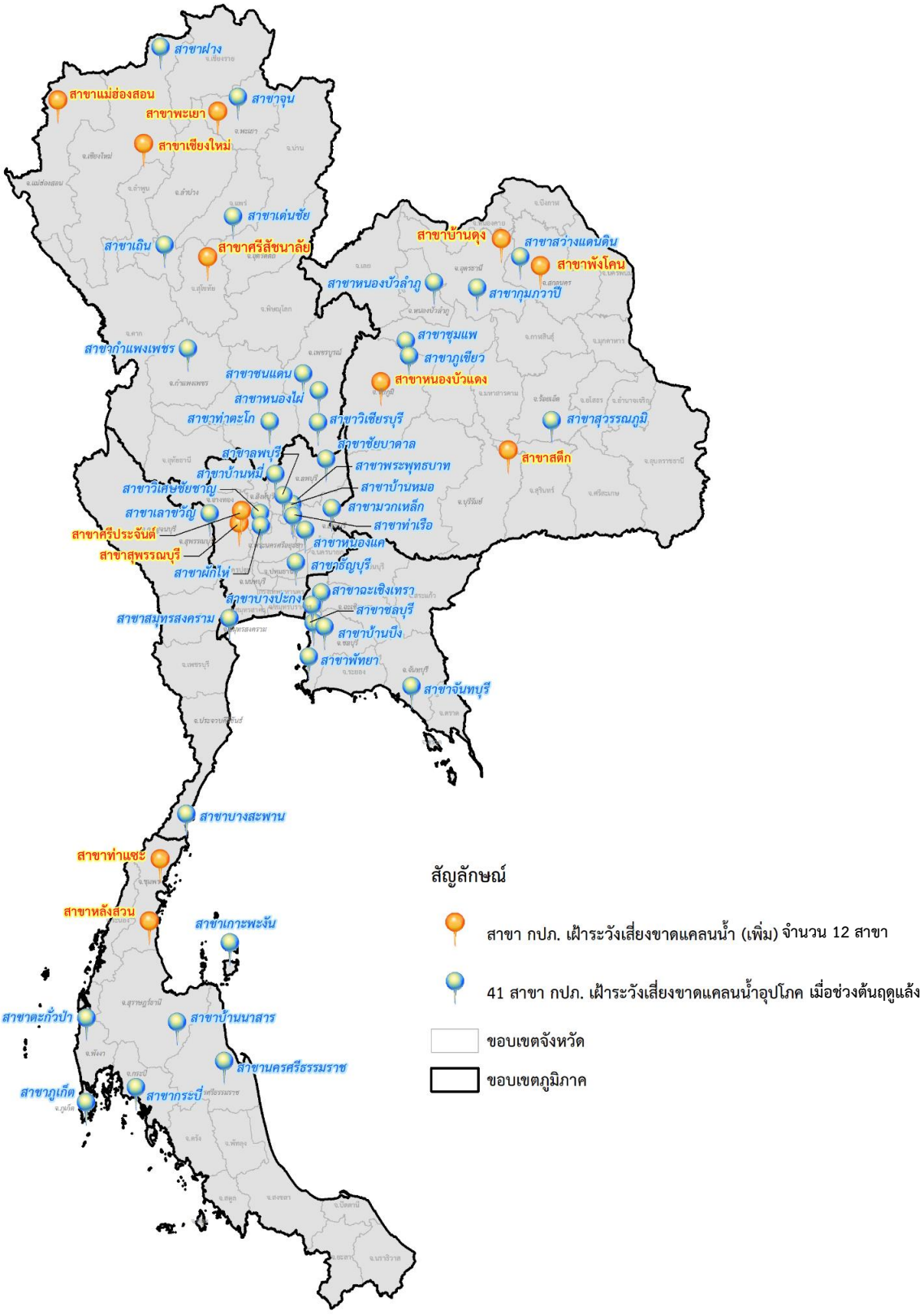

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 4.1.4-1 แผนที่ติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านอุปโภคบริโภค ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค 53 สาขา 34 จังหวัด (ข้อมูล ณ วันที่ 29 เมษายน 2564)

ตารางที่ 4.1.4-1 สรุปผลการติดตามสถานการณ์ พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก ด้านอุปโภคบริโภค นอกเขตการประปาส่วนภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น)

ที่	จังหวัด	พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก ด้านอุปโภคบริโภคนอกเขต กปภ.(ประปาท้องถิ่น)			
		จำนวน	พื้นที่	สถานะ	แนวการให้ความช่วยเหลือ
ภาคเหนือ		29 อ. 70 ต. (19 อ. 37 ต.)			
1	กำแพงเพชร	4 อ. 10 ต. (3 อ. 8 ต.)	อ.เมืองกำแพงเพชร (ต.ไตรตรึงษ์ ต.ลานดอกไม้ ต.วังทอง ต.อ่างทอง)	ไม่เพียงพอ	- ต.วังทอง ช่วยเหลือโดยการจัดส่งน้ำ อุปโภค/บริโภค - ต.อ่างทอง ช่วยเหลือโดยการใช้รถบริการส่งน้ำ มี.ค. - พ.ค. 2564 - ต.ไตรตรึงษ์ ช่วยเหลือโดยการขุดบ่อน้ำตื้นช่วยควบคุมการใช้น้ำ ปิดเปิดน้ำเป็นเวลา
			อ.โกสัมพีนคร (ต.เพชรชมภู ต.ลานดอกไม้ตก)	ไม่เพียงพอ	- ต.ลานดอกไม้ตก ช่วยเหลือโดยการปิดเปิดน้ำเป็นเวลา และใช้รถน้ำ - ต.เพชรชมภู ช่วยเหลือโดยการใช้รถบริการส่งน้ำ มี.ค.-พ.ค. 2564
			อ.คลองขลุง (ต.คลองสมบูรณ์)	เพียงพอ	
			อ.พรานกระต่าย (ต.ท่าไม้ ต.พรานกระต่าย ต.วังควง)	ไม่เพียงพอ	- ต.พรานกระต่าย ช่วยเหลือโดยการใช้รถบรรทุกน้ำ - ต.วังควง และ ต.ท่าไม้ ช่วยเหลือโดยการใช้รถบริการส่งน้ำ มี.ค. - พ.ค. 2564
2	ตาก	5 อ. 15 ต. (2 อ. 4 ต.)	อ.เมือกตาก (ต.โป่งแดง ต.ตลุกกลางทุ่ง ต.น้ำรึม ต.วังประจบ ต.วังหิน)	ไม่เพียงพอ	- ต.น้ำรึม ช่วยเหลือโดยการดำเนินการสนับสนุนรถบรรทุกน้ำขนาด 6,000 ลิตร จำนวน 2 คัน และขนาด 8,000 ลิตร จำนวน 1 คัน แจกจ่ายน้ำและสนับสนุนน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค ประมาณสัปดาห์ละ 2 ครั้ง หมุนเวียนสับเปลี่ยน ให้ความช่วยเหลือหมู่บ้านที่ได้รับความเดือดร้อน รวมทั้งประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนที่ได้รับ ความเดือดร้อนให้ใช้น้ำอย่างประหยัด - ต.ตลุกกลางทุ่ง ช่วยเหลือโดยการนำรถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์ ขนาด 6,000 ลิตร จำนวน 2 คัน ๆ ละ 5 เที่ยว/วัน รวม 60,000 ลิตร/วัน แจกจ่ายน้ำให้กับราษฎรในพื้นที่ ตามถังเก็บน้ำกลางหมู่บ้าน โดยหมุนเวียนการแจกจ่ายน้ำตามรอบในพื้นที่ หมู่ที่ 1-8 - ต.โป่งแดง ช่วยเหลือโดยการจัดรถบรรทุกแจกจ่ายให้ประชาชนที่ประสบภัย
			อ.ท่าสองยาง (ต.แม่ต้าน ต.แม่สองต.แม่อุสุ ต.ท่าสองยาง)	ไม่เพียงพอ	- ต.ท่าสองยาง (หมู่ที่ 1) ช่วยเหลือโดยการจัดรถบรรทุกน้ำแจกจ่ายให้ประชาชนที่ประสบภัยวันที่ 29 ธันวาคม 2563
			อ.บ้านตาก (ต.แม่สลิด ต.สมอโคน)	เพียงพอ	
			อ.สามเงา (ต.บ้านา ต.ยกกระบัตร ต.ย่านรี ต.วังจันทร์)	เพียงพอ	
3	นครสวรรค์	2 อ. 7 ต. (2 อ. 3 ต.)	อ.ตากฟ้า (ต.เขาชายธง ต.ตากฟ้า ต.พุนกยูง ต.สุขสำราญ ต.หนองพิกุล)	ไม่เพียงพอ	- ต.สุขสำราญ ช่วยเหลือโดยการเจาะบ่อบาดาลเพิ่มในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง และจัดทำโครงการจัดหาน้ำสะอาดสำหรับการอุปโภคบริโภคเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในช่วงภัยแล้งประจำปี 2564 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขสำราญระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างเดือน ม.ค. - ก.ค. 2564 - ต.พุนกยูง ยังไม่มีแนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			อ.ท่าตะโก (ต.วังมหากร ต.หัวถนน)	ไม่เพียงพอ	- ต.วังมหากร ช่วยเหลือโดยการใช้รถบรรทุกนำรถบรรทุกน้ำออกแจกจ่ายเริ่มวันที่ 1 เม.ย. 2564 เป็นต้นมา
4	พะเยา	1 อ. 1 ต.	อ.เมืองพะเยา (ต.แม่นาเรือ)	ไม่เพียงพอ	ยังไม่มีแนวทางการให้ความช่วยเหลือ
5	พิจิตร	6 อ. 8 ต. (5 อ. 7 ต.)	อ.โพธิ์ประทับช้าง (ต.เนินสว่าง ต.ทุ่งใหญ่)	ไม่เพียงพอ	ช่วยเหลือโดยการใช้รถบรรทุกน้ำแจกจ่ายน้ำอุปโภคบริโภค กรณีไม่เพียงพอ
			อ.ทับคล้อ (ต.เขาเจ็ดลูก)	ไม่เพียงพอ	ช่วยเหลือโดยการใช้รถบรรทุกน้ำแจกจ่ายน้ำอุปโภคบริโภค กรณีไม่เพียงพอ
			อ.บางมูลนาก (ต.วังกรด ต.ห้วยเขน)	ไม่เพียงพอ	ช่วยเหลือโดยการใช้รถบรรทุกน้ำแจกจ่ายน้ำอุปโภคบริโภค กรณีไม่เพียงพอ
			อ.บึงนาราง (ต.แหลมรัง)	ไม่เพียงพอ	ช่วยเหลือโดยการใช้รถบรรทุกน้ำแจกจ่ายน้ำอุปโภคบริโภค กรณีไม่เพียงพอ
			อ.วชิรบารมี (ต.หนองหลุม)	เพียงพอ	
			อ.สากเหล็ก (ต.หนองหญ้าไทร)	ไม่เพียงพอ	ช่วยเหลือโดยการใช้รถบรรทุกน้ำแจกจ่ายน้ำอุปโภคบริโภค กรณีไม่เพียงพอ
6	เพชรบูรณ์	3 อ. 5 ต.	อ.เมืองเพชรบูรณ์ (ต.บ้านโตก)	เพียงพอ	
			อ.ชนแดน (ต.ท่าข้าม)	เพียงพอ	
			อ.วังโป่ง (ต.ท้ายดง ต.วังหิน ต.วังศาล)	เพียงพอ	
7	แม่ฮ่องสอน	4 อ. 17 ต. (3 อ. 11 ต.)	อ.แม่ลาน้อย (ต.แม่โถ ต.แม่นาจาง ต.แม่ลาน้อย ต.แม่ลาหลวง ต.ขุนแม่ลาน้อย ต.ท่าผาปุ้ม ต.สันติคีรี ต.ห้วยห้อม)	ไม่เพียงพอ	- ต.ขุนแม่ลาน้อย ช่วยเหลือโดยการปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน - ต.แม่ลาหลวง ช่วยเหลือโดยการสำรองน้ำไว้ในถังเก็บน้ำหมู่บ้าน ช่วงเดือน ก.พ. – พ.ค. 2564 - ต.ห้วยห้อม ช่วยเหลือโดยการจัดหาแหล่งน้ำ จัดหาภาชนะกักเก็บน้ำ - ต.แม่นาจาง ช่วยเหลือโดยการสำรองน้ำไว้ในถังเก็บน้ำหมู่บ้าน จัดหาถังน้ำพลาสติกขนาดใหญ่จำนวน 5 ถัง และกำหนดเวลาการจ่ายน้ำ

ที่	จังหวัด	พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก ด้านอุปโภคบริโภคนอกเขต กปภ.(ประปาท้องถิ่น)			
		จำนวน	พื้นที่	สถานะ	แนวการให้ความช่วยเหลือ
			อ.แม่สะเรียง (ต.เสาหิน ต.แม่เหาะ ต.ป่าแป๋)	**ไม่เพียงพอ**	- ต.แม่เหาะ ช่วยเหลือโดยการใช้รถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์ (แจกจ่ายน้ำ) 25 ม.ค. - 1 ก.พ. 2564 - ต.เสาหิน ช่วยเหลือโดยการปรับปรุงระบบประปาภูเขา โดยการติดตั้งถังเก็บน้ำแบบพลาสติกพร้อมอุปกรณ์ 40 ถัง - ต.ป่าแป๋ ช่วยเหลือโดยการปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน
			อ.ขุนยวม (ต.เมืองปอน)	**เพียงพอ**	
			อ.สบเมย (ต.แม่สวด ต.แม่สามแลบ ต.กองก๊อย ต.ป่าโปง ต.สบเมย)	**ไม่เพียงพอ**	- ต.กองก๊อย ช่วยเหลือโดยการส่ง-น้ำ อุปโภคบริโภค เมื่อได้รับการร้องขอ - ต.ป่าโปง ช่วยเหลือโดยการปรับปรุง/ต่อเติม ระบบประปา ปรับปรุงสระเก็บน้ำ/ประปาหมู่บ้าน - ต.แม่สวด ช่วยเหลือโดยการเจาะบ่อบาดาล 1 บ่อ และขยายเขตจำหน่ายน้ำประปา - ต.แม่สามแลบ ช่วยเหลือโดยการปรับปรุงระบบประปาภูเขา
8	ลำปาง	2 อ. 4 ต. **(2 อ. 2 ต.)**	อ.แจ้ห่ม (ต.ทุ่งผึ้ง)	**ไม่เพียงพอ**	- ต.ทุ่งผึ้ง ช่วยเหลือโดยเทศบาลตำบลทุ่งผึ้งแจกน้ำวันละ 6,000 ลิตร และหมู่ที่ 2 - 4 ได้ทำกระสอบทรายกั้นน้ำวังกับชาวบ้านในพื้นที่ เมื่อวันที่ 31 ธ.ค. 2563 เพื่อให้มีน้ำหนุนขึ้นมาใช้ในช่วงฤดูแล้ง
			อ.วังเหนือ (ต.ร่องเคาะ ต.วังซ้าย ต.วังทอง)	**ไม่เพียงพอ**	- ต.วังทอง ช่วยเหลือโดยหาหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม/ขยายท่อส่งน้ำดิบ
9	ลำพูน	**1 อ. 1 ต.**	อ.ลี้ (ต.ก้อ)	**ไม่เพียงพอ**	- ต.ก้อ ช่วยเหลือโดยการสร้างบ่อน้ำตื้น, เจาะบ่อบาดาล, ปรับปรุงระบบน้ำผิวดิน
10	สุโขทัย	1 อ. 2 ต.	อ.บ้านด่านลานหอย (ต.บ้านด่าน ต.วังลึก)	**เพียงพอ**	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		6 อ. 9 ต. **(4 อ. 6 ต.)**			
1	บึงกาฬ	3 อ. 5 ต. **(2 อ. 2 ต.)**	อ.เซกา (ต.น้ำจั้น ต.ปงไฮ)	**ไม่เพียงพอ**	ยังไม่มีแนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			อ.พรเจริญ (ต.ศรีชมภู)	**ไม่เพียงพอ**	- ต.ศรีชมภู ช่วยเหลือโดยการแจกจ่ายน้ำกับขุดเจาะบ่อบาดาล
			อ.ศรีวิไล (ต.ชุมภูพร ต.นาสิงห์)	**เพียงพอ**	
2	ยโสธร	**1 อ. 1 ต.**	อ.เมืองยโสธร (ต.ตาดทอง)	**ไม่เพียงพอ**	ช่วยเหลือโดยการประสานงานกับเทศบาลตำบลตาดทองให้เอารถน้ำอุปโภคบริโภค แจกจ่ายตามที่ร้องขอ
3	ร้อยเอ็ด	**1 อ. 1 ต.**	อ.พนมไพร (ต.แสนสุข)	**ไม่เพียงพอ**	ยังไม่มีแนวทางการให้ความช่วยเหลือ
4	หนองคาย	1 อ. 2 ต. **(1 อ. 2 ต.)**	อ.รัตนวาปี (ต.โพนแพง ต.นาทับไฮ)	**ไม่เพียงพอ**	- ต.นาทับไฮ ช่วยเหลือโดยการเจาะบ่อบาดาลเสริม - ต.โพนแพง ช่วยเหลือโดยการสร้างประปาขนาดใหญ่

ที่มาข้อมูล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

หมายเหตุ **ตัวอักษรสีแดง** คือ พื้นที่ที่รายงานไม่มีปริมาณน้ำเพียงพอเพื่อการอุปโภคบริโภคช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64

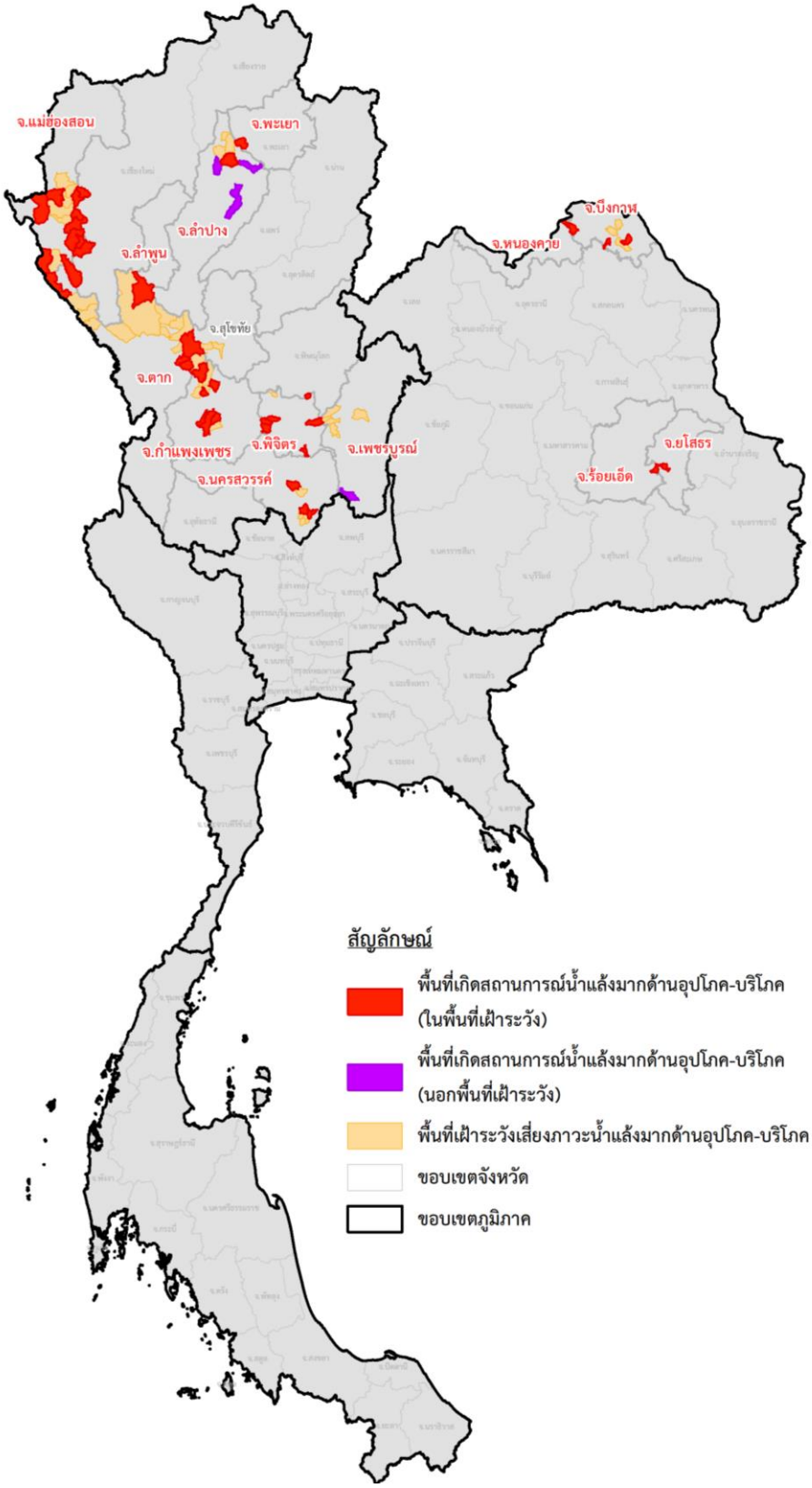

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 4.1.4-2 แผนที่ติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านอุปโภคบริโภค นอกเขตการประปาส่วนภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น) (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2564)

2) ด้านเกษตร

- <u>สำหรับการเพาะปลูกนารอบที่ 2 (นาปรัง)</u> (ข้อมูล ณ วันที่ 28 เมษายน 2564) จากการติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก โดย กสก. ร่วมกับ ทน. ซึ่งพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมากมีการยันยืนแผนการเพาะปลูกนารอบที่ 2 จำนวน 398,312 ไร่ พบว่า **มีพื้นที่ปลูกนารอบที่ 2 จำนวน 470,281 ไร่** (มากกว่าแผน 71,969 ไร่) **ในพื้นที่ 63 ตำบล 41 อำเภอ 18 จังหวัด** ซึ่งจากการติดตามดังกล่าว**สถานการณ์น้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก (รูปที่ 4.1.4-3)**

- <u>สำหรับการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น</u> จากการติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก จำนวน **193 ตำบล 62 อำเภอ 17 จังหวัด 107,769 ไร่** (รูปที่ 2.2.2-2) โดย กสก. ติดตามและรายงานทุกวันที่ 1 ของเดือน พบว่า **การคาดการณ์ภายในระยะเวลา 30 วันล่วงหน้าไม่มีพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งไม้ผลที่จะเสียหายโดยสิ้นเชิง (ตาย)**

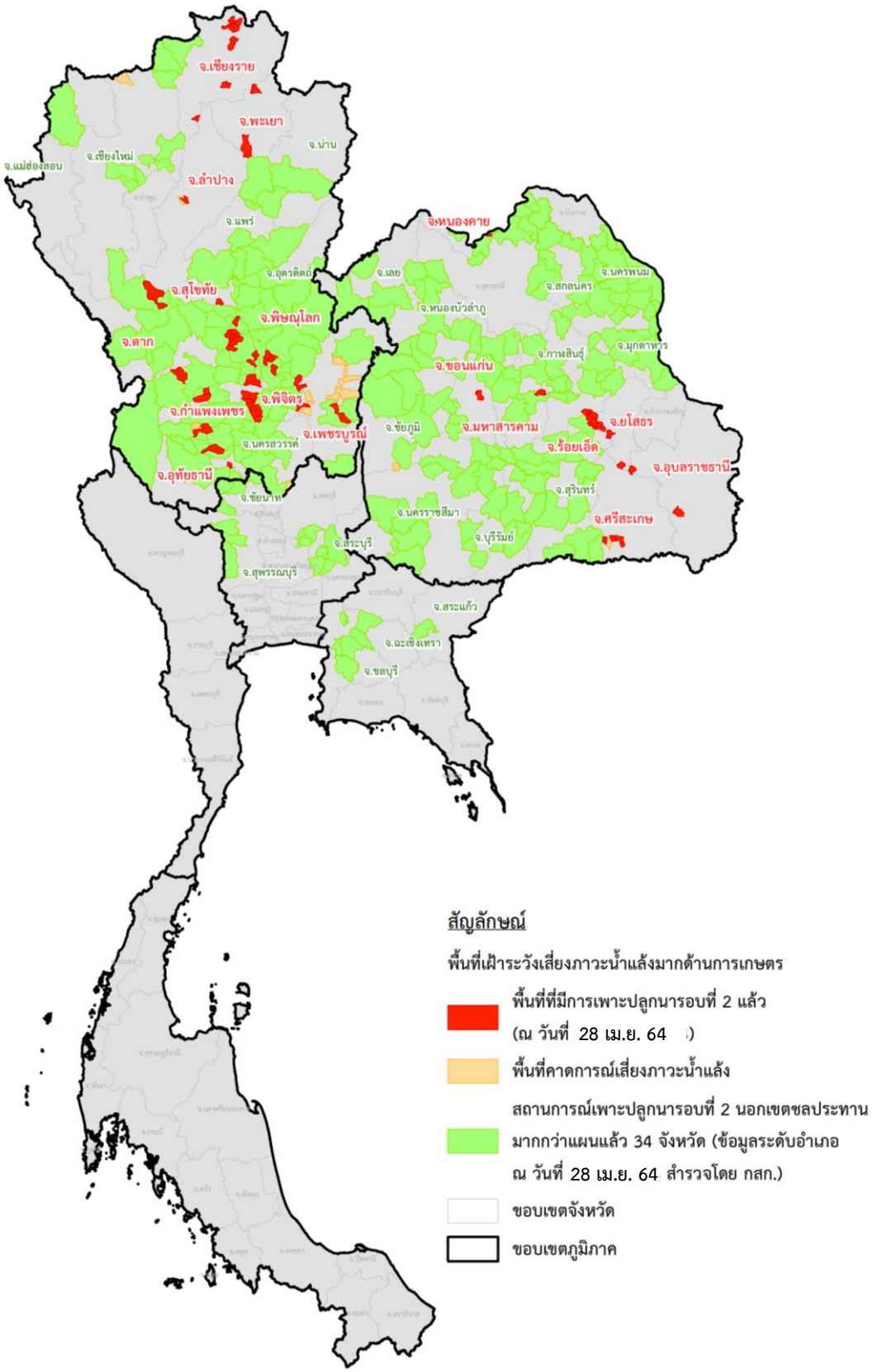

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 4.1.4-3 แผนที่ติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมากด้านการเกษตร นารอบที่ 2 นอกเขตชลประทาน (ข้อมูล ณ วันที่ 28 เมษายน 2564)

4.1.5 สถานการณ์พื้นที่ประกาศภัยแล้ง (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

สำหรับการติดตามสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 ถึง 30 เมษายน 2564 พบว่า มี**การประกาศพื้นที่เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (ภัยแล้ง) จำนวน 2 จังหวัด ในพื้นที่ 2 ตำบล 2 อำเภอ** ดังนี้

1) จังหวัดลำปาง จำนวน 1 ตำบล 1 อำเภอ ประกาศเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2564 ซึ่งเกิดสถานการณ์ภัยแล้งเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2564 ในพื้นที่หมู่ 7 และ 10 ตำบลนาโป่ง อำเภอเถิน เนื่องจากขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร

2) จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ตำบล 1 อำเภอ ประกาศเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2564 ซึ่งเกิดสถานการณ์ภัยแล้งเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2564 ในพื้นที่หมู่ 1 - 7 ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง เนื่องจากขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

รายละเอียดประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (ภัยแล้ง) ดังแสดงใน **ภาคผนวก ค**

4.1.6 สถานการณ์คุณภาพน้ำ (ความเค็ม)

1) พื้นที่เฝ้าระวัง 4 แม่น้ำสายหลัก

สำหรับการติดตามสถานการณ์คุณภาพน้ำ (ความเค็ม) ในพื้นที่เฝ้าระวัง 4 แม่น้ำสายหลัก ประกอบด้วย แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำบางปะกง-ปราจีนบุรี ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/64 โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการติดตามสถานการณ์ความเค็มจำแนกระดับความรุนแรงของคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (**ตารางที่ 4.1.6-1**) สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) สถานีปากคลองดำเนินสะดวก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม ในแม่น้ำแม่กลอง โดยติดตามสถานการณ์ความเค็มสำหรับการเกษตร พบว่าค่าความเค็มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 ถึง 30 เมษายน 2564 อยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ (น้อยกว่า 2 กรัม/ลิตร) (**รูปที่ 4.1.6-1**)

(2) สถานีปากคลองจินดา อ.สามพราน จ.นครปฐม ในแม่น้ำท่าจีน โดยติดตามสถานการณ์ความเค็มสำหรับการเกษตร พบว่า ตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ ถึง 25 มีนาคม 2564 ค่าความเค็มอยู่ในระดับวิกฤต (ค่าสูงสุด 4.24 กรัม/ลิตร เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564) และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องหลังจากวันที่ 26 มีนาคม 2564 นอกจากนี้ได้มีการเฝ้าระวังและควบคุมค่าความเค็มสำหรับการปลูกกล้วยไม้ไม่ให้เกิน 0.75 กรัม/ลิตร ซึ่งมีความเค็มสูงสุดที่เกินเกณฑ์เฝ้าระวังสำหรับกล้วยไม้ (บางช่วงเวลา) ตั้งแต่เมื่อวันที่ 6 มกราคม ถึง 8 เมษายน 2564 และลงลดเข้าสู่ระดับปกติตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน 2564 แล้ว (**รูปที่ 4.1.6-2**)

(3) สถานีสูบน้ำสำแล (กปน.) อ.เมือง จ.ปทุมธานี ในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยติดตามสถานการณ์ความเค็มสำหรับการผลิตน้ำประปา (เป็นข้อมูลตรวจวัดค่าความเค็มสูงสุดรายวัน) พบว่า ค่าความเค็มตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม ถึง 7 เมษายน 2564 ค่าความเค็มอยู่ในระดับเกณฑ์เตือนภัยและวิกฤต (บางช่วงเวลา) และลงลดเข้าสู่ระดับปกติตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2564

(**รูปที่ 4.1.6-3**) โดยกรมชลประทาน และการประปานครหลวง ได้ร่วมกันปฏิบัติการผลักดันลิ่มความเค็ม หรือ Water Hammer Operation จำนวน 8 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 *วันที่ 13 - 16 มกราคม 2564* ครั้งที่ 2 *วันที่ 28 - 31 มกราคม 2564* ครั้งที่ 3 *วันที่ 8 - 11 กุมภาพันธ์ 2564* ครั้งที่ 4 *วันที่ 23 - 25 กุมภาพันธ์ 2564* ครั้งที่ 5 *วันที่ 9 - 12 มีนาคม 2564* ครั้งที่ 6 *วันที่ 26 - 29 มีนาคม 2564* ครั้งที่ 7 *วันที่ 15 – 18 เมษายน 2564* และ ครั้งที่ 8 *วันที่ 28 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2564*

หมายเหตุ : ปฏิบัติการผลักดันลิ่มความเค็ม หรือ Water Hammer Operation โดยการประปานครหลวง จะหยุดการสูบน้ำดิบเข้าคลองประปาในช่วงเวลาที่น้ำเริ่มลง เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ในขณะที่กรมชลประทาน ปรับแผนการระบายน้ำจากเขื่อนพระรามหก รวมทั้งเปิดประตูน้ำคลองลัดโพธิ์ในช่วงน้ำลงเพื่อเร่งการเคลื่อนตัวลงของน้ำให้เร็วขึ้น และปิดในช่วงเวลาน้ำขึ้น เพื่อชะลอการหนุนของน้ำให้ช้าลง

(4) สถานีบ้านสร้าง อ.บ้านสร้าง จ.ปราจีนบุรี ในแม่น้ำบางปะกง-ปราจีนบุรี

โดยติดตามสถานการณ์ความเค็มสำหรับการเกษตร พบว่าค่าความเค็มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 ถึง 30 เมษายน 2564 อยู่ในเกณฑ์ปกติ (น้อยกว่า 2 กรัม/ลิตร) พร้อมทั้งได้มีการเฝ้าระวังและควบคุมค่าความเค็มไม่ให้เกิน 1.00 กรัม/ลิตร สำหรับการอุปโภคบริโภคในพื้นที่ด้านเหนือน้ำ (บริเวณ อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี) ยังอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ (**รูปที่ 4.1.6-4**)

ตารางที่ 4.1.6-1 เกณฑ์ที่ใช้ในการติดตามสถานการณ์ความเค็ม

พารามิเตอร์	ปกติ	เตือนภัย	วิกฤต
ความเค็มสำหรับการผลิตน้ำประปา	น้อยกว่า 0.25	0.25 – 0.50	มากกว่า 0.50 (น้ำกร่อย)
ความเค็มสำหรับการเกษตร	น้อยกว่า 2.00	ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป	

หมายเหตุ หน่วย : กรัมต่อลิตร

ที่มา คณะอนุกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (คณะอนุกรรมการฯ ภายใต้ กนช.)

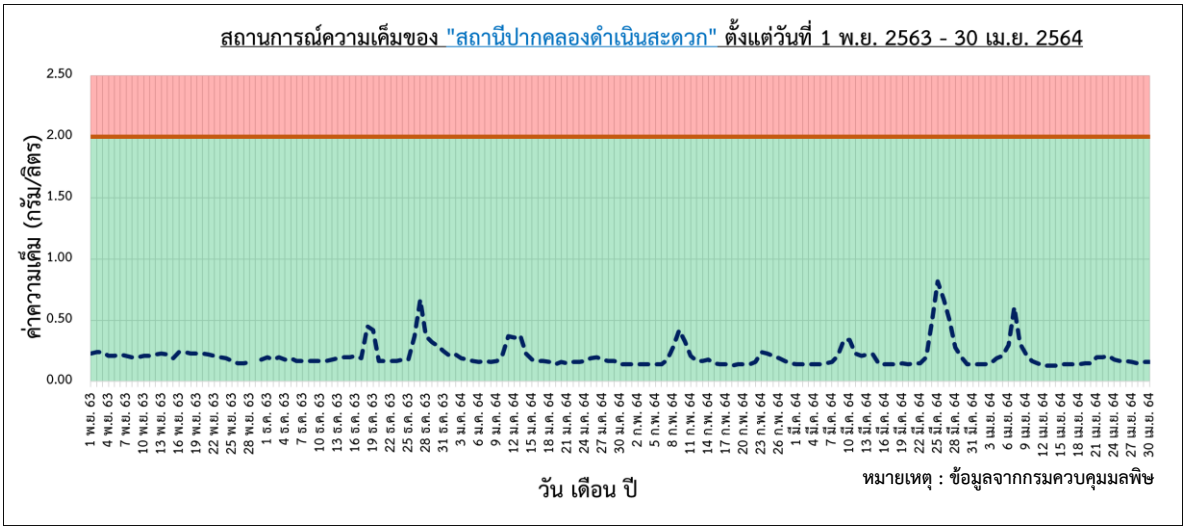

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 4.1.6-1 สถานการณ์ความเค็ม บริเวณปากคลองดำเนินสะดวก จ.สมุทรสงคราม แม่น้ำแม่กลอง

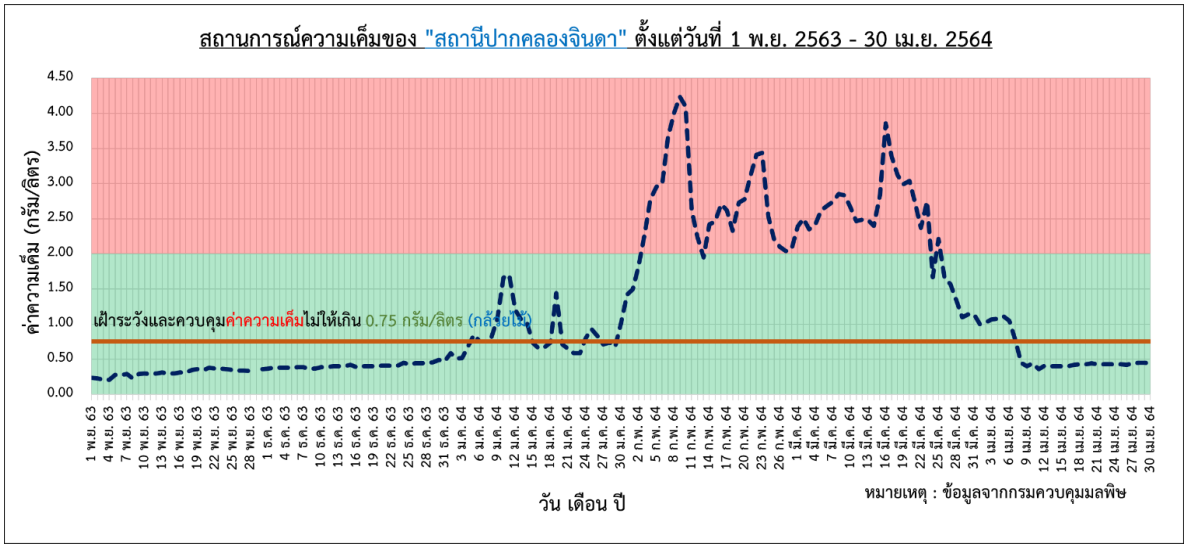

รูปที่ 4.1.6-2 สถานการณ์ความเค็ม บริเวณปากคลองจินดา จ.นครปฐม แม่น้ำท่าจีน

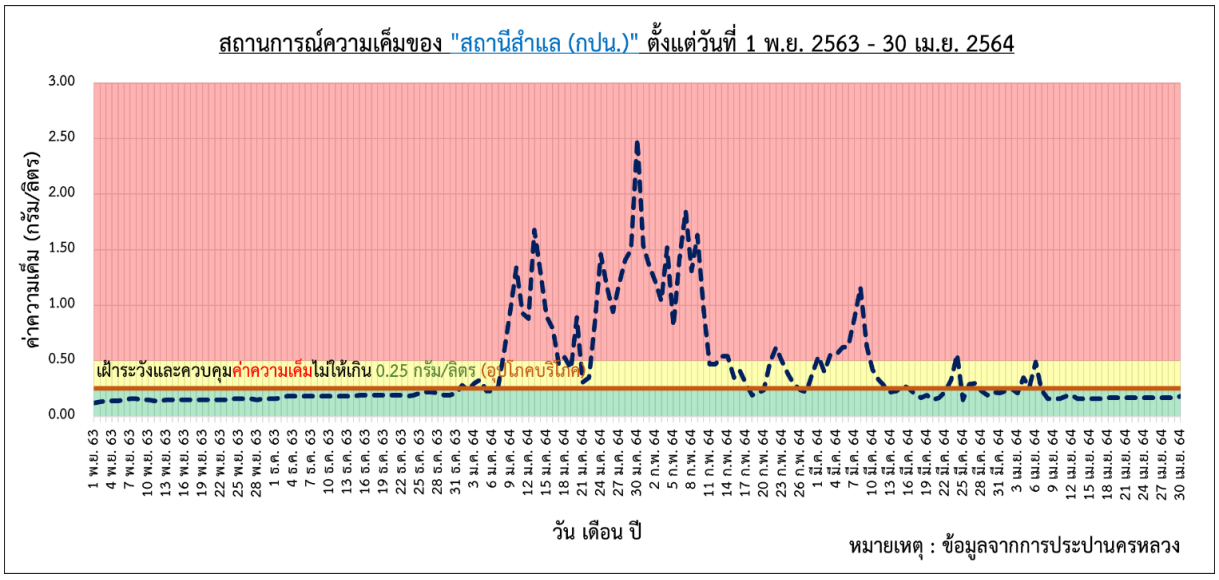

รูปที่ 4.1.6-3 สถานการณ์ความค็ม บริเวณสถานีสูบน้ำสำแล จ.ปทุมธานี แม่น้ำเจ้าพระยา

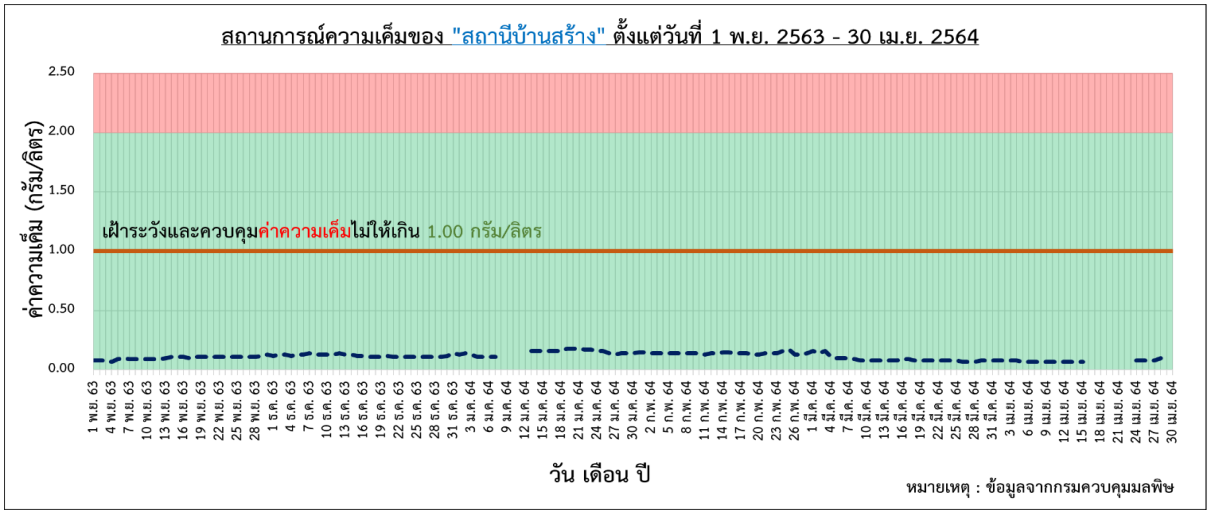

รูปที่ 4.1.6-4 สถานการณ์ความค็ม บริเวณบ้านสร้าง จ.ปราจีนบุรี แม่น้ำบางปะกง-ปราจีนบุรี

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

2) พื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำ (ความเค็ม) ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค

พบว่า จำนวน 9 สาขา 7 จังหวัด ที่ต้องเฝ้าระวังช่วงต้นฤดูแล้ง ข้อมูล ณ วันที่ 29 เมษายน 2564 **ลดลงเหลือจำนวน 7 สาขา 5 จังหวัด (รูปที่ 4.1.6-5)** โดยมีสาขา กปภ. ที่เกินค่าควบคุม (บางช่วงเวลา) จำนวน 4 สาขา 2 จังหวัด ได้แก่ สาขาฉะเชิงเทรา สาขาบางปะกง (แม่ข่ายบางปะกง) และ สาขาบางคล้า ในพื้นที่ จ.ฉะเชิงเทรา และสาขาตะกั่วป่า (แม่ข่าย) จ.พังงา ทั้งนี้ ได้รายงานแผนการแก้ไขปัญหาพื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำ (ความเค็ม) สรุปได้ดังแสดงใน**ตารางที่ 4.16-2**

ตารางที่ 4.1.6-2 แผนการแก้ไขปัญหาพื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำ (ความเค็ม) ในเขต กปภ.

ลำดับ	กปภ.สาขา	แม่ข่าย/หน่วยบริการ	แหล่งน้ำ	แผนการแก้ไขปัญหา	สถานการณ์คุณภาพน้ำดิบ (ปกติ/เกินค่าควบคุม)
1	ฉะเชิงเทรา	แม่ข่ายฉะเชิงเทรา	คลองท่าไข่	รับน้ำจากเอกชนเพิ่มและประสานกรมชลประทานผันน้ำมาสนับสนุน	เกินค่าควบคุม
2	บางปะกง	แม่ข่ายบางปะกง	1) คลองพระองค์ไชยานุชิต 2) สระเก็บน้ำ	ใช้น้ำดิบจากแหล่งอื่นมาผลิตน้ำประปา รับน้ำจากเอกชนเพิ่ม	เกินค่าควบคุม
3	บางคล้า	น.บางน้ำเปรี้ยว น.เทพราช น.แปลงยาว	1) คลองท่าลาด 2) คลองพระองค์ไชยานุชิต 3) คลองประเวศบุรีรมย์ 4) สระเก็บน้ำ	1.) ใช้น้ำดิบจากแหล่งอื่นมาผลิตน้ำประปา 2.) รับน้ำจาก กปภ.สาขาข้างเคียง 3) รับน้ำประปาจาก กปภ.สาขาชลบุรี (พ)	เกินค่าควบคุม
4	ปทุมธานี	แม่ข่ายปทุมธานี	แม่น้ำเจ้าพระยา	บริหารจัดการน้ำให้เหมาะสมกับช่วงเวลา โดยเมื่อความเค็มขึ้นสูงจะใช้น้ำจากถังน้ำใสจ่ายน้ำ จนกว่าค่าความเค็มจะลดลง อยู่ในเกณฑ์ผลิตน้ำประปา	ปกติ
5	ตะกั่วป่า	แม่ข่ายตะกั่วป่า	คลองทุ่งมะพร้าว	ใช้น้ำดิบจากแหล่งน้ำสำรอง (ขุมเหมืองสินทอง) ผลิตน้ำประปา	เกินค่าควบคุม
6	ปากพนัง	แม่ข่ายปากพนัง	แม่น้ำปากพนัง	ใช้น้ำดิบจากแหล่งน้ำสำรอง (สระบ้านตรง) ผลิตน้ำประปา	ปกติ
7	หลังสวน	แม่ข่ายหลังสวน	คลองหลังสวน	ย้ายจุดสูบน้ำไปบริเวณที่ไม่ได้รับผลกระทบจากความเค็ม	ปกติ

ที่มาข้อมูล การประปาส่วนภูมิภาค (ข้อมูล ณ วันที่ 29 เมษายน 2564)

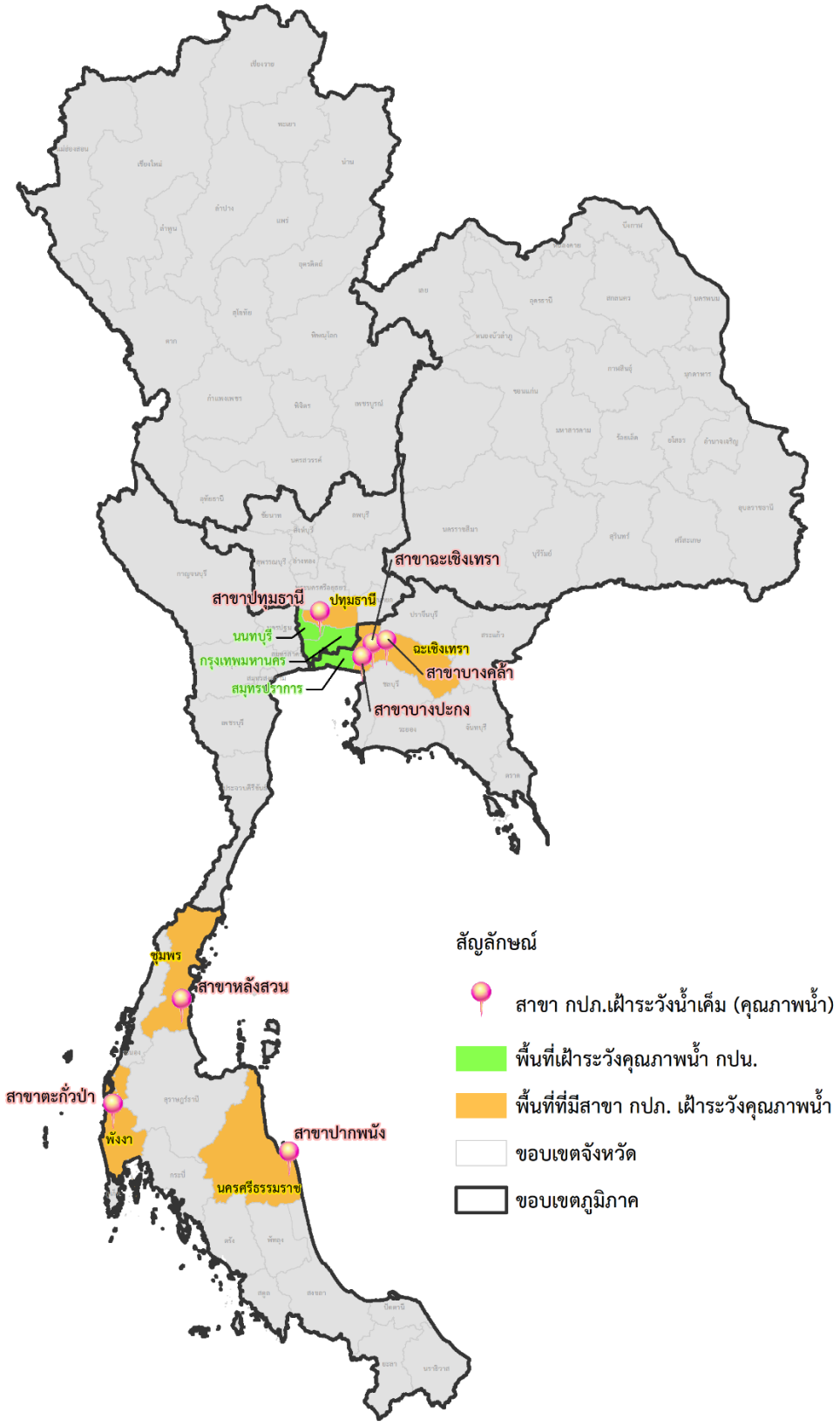

ที่มา กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 4.1.6-5 แผนที่ติดตามสถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านคุณภาพน้ำในเขตการประปาส่วนภูมิภาค 7 สาขา 5 จังหวัด (ข้อมูล ณ วันที่ 29 เมษายน 2564)

4.2 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1) การจัดสรรน้ำของเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง ทั้งประเทศ มีการจัดสรรน้ำทั้งฤดูแล้งเกินแผน คิดเป็นร้อยละ 115 ของแผน โดยมีอ่างเก็บน้ำ จำนวน 17 แห่ง จัดสรรน้ำมากกว่าแผน และพื้นที่ในเขตชลประทานมีการปลูกข้าวนารอบที่ 2 (นาปรัง) จำนวน 5.41 ล้านไร่ (แผน 1.90 ล้านไร่) ซึ่งมากกว่าแผนและปลูกนอกแผนที่กำหนดพื้นที่ไว้เป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) โดยกรมชลประทานจัดทำแนวทางและมาตรการควบคุมการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพื้นที่ในเขตชลประทานให้เป็นไปตามแผน มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภายใต้ กษ. บูรณาการและขับเคลื่อนการปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทนในช่วงฤดูแล้ง และกำหนดมาตรการเยียวยา สร้างรายได้ สร้างอาชีพ สร้างแรงงาน ในพื้นที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเกษตรช่วงฤดูแล้งได้ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2) การบริหารจัดการน้ำเพื่อควบคุมความเค็มและรักษาระบบนิเวศใน 4 แม่น้ำสายหลัก บริเวณพื้นที่ภาคกลางก่อนลงสู่อ่าวไทย โดยการส่งน้ำจากพื้นที่ตอนบนร่วมกับการปฏิบัติการผลักดันลิ่มความเค็ม หรือ Water Hammer Operation และการผันน้ำเสริมจากลุ่มน้ำข้างเคียง

ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมและทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่องถึงแนวทางและหลักการการบริหารจัดการลุ่มน้ำร่วมกัน เนื่องจากมีความเชื่อมโยงของเส้นทางน้ำร่วมกัน สำหรับการแก้ไขระยะยาวควรศึกษาและบูรณาการหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

3) การขับเคลื่อนมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำในพื้นที่เฝ้าระวัง โดย สทนช. ได้ร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์และประเมินพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคพื้นที่บริการในเขตและนอกเขตการประปา และการเกษตรพื้นที่ในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทานช่วงต้นฤดูแล้ง

ข้อเสนอแนะ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 1 – 4 ร่วมกับคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด จัดทำแผนปฏิบัติการล่วงหน้าเพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำในพื้นที่เฝ้าระวังดังกล่าว พร้อมมีการบูรณาการข้อมูล การรายงานผล การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่องและรายงานให้ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และกองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สทนช. ทราบเป็นระยะๆ ตามสถานการณ์ เพื่อสรุปรายงานเสนอ กอนช. ต่อไป

ภาคผนวก ก

ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง

ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้ง (1 พ.ย. - 30 เม.ย.)

ลำดับที่	กิจกรรมหลัก / ขั้นตอน	ก.ย. ปีปัจจุบัน	ต.ค. ปีปัจจุบัน	พ.ย. ปีปัจจุบัน	ธ.ค. ปีปัจจุบัน	ม.ค. ปีถัดไป	ก.พ. ปีถัดไป	มี.ค. ปีถัดไป	เม.ย. ปีถัดไป	พ.ค. ปีถัดไป	มิ.ย. ปีถัดไป	ก.ค. ปีถัดไป	ส.ค. ปีถัดไป	ก.ย. ปีถัดไป	ต.ค. ปีถัดไป	พ.ย. ปีถัดไป	ผู้รับผิดชอบ (กนช./คณะอนุกรรมการ ฯ/สทนช.)	ผู้รับผิดชอบ (คณะกรรมการลุ่มน้ำ/สทนช. ภาค)
1.	**การเตรียมการและการสร้างการรับรู้**																	
1.1	รวบรวมข้อมูลด้าน Supply และ Demand (ในเขตและนอกเขตชลประทาน)																	
	1) รวบรวมข้อมูลน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำทุกแห่ง																	
	- การคาดการณ์สภาพภูมิอากาศ																อต., สสนก.	
	- ข้อมูลปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ กลาง เล็ก แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำใต้ดิน																ชป., ทน., กฟผ., พพ., สถ., พด., ปภ.,GISTDA	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	2) รวบรวมข้อมูลความต้องการใช้น้ำรายกิจกรรม																	
	- ความต้องการใช้น้ำด้านการเกษตร (ในเขตและนอกเขตชลประทาน)																	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	+ วิเคราะห์สถานการณ์ : ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ แนวโน้มการตลาด แผนการเพาะปลูกพืชของจังหวัด และยกร่างแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งทั้งประเทศ (ข้าวรอบที่ 2/พืชไร่-พืชผัก)																คณะทำงานเฉพาะกิจจัดทำข้อมูล วางแผนและส่งเสริมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (กษ.)	
	+ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง																คณะทำงานวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และคณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติฯ (กษ.)	
	- ความต้องการใช้น้ำด้านอุตสาหกรรม																East Water, กรอ. และ กนอ.	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	- ความต้องการใช้น้ำด้านอุปโภค-บริโภค																กปภ., กปน., ทบ., สถ., ปภ. และ East Water	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	- ความต้องการใช้น้ำด้านรักษาระบบนิเวศ																ชป., ทน., กปภ., กปน., คพ. และ อส.	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
1.2	การวิเคราะห์สมดุลน้ำรายลำบล																	
	1) ประเมินปริมาณน้ำต้นทุนของทุกแหล่งน้ำ ณ วันที่ 1 พ.ย.																ชป., ทน., กฟผ., พพ., สถ., พด., ปภ.,ฝล., สสนก., GISTDA	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	2) วิเคราะห์สมดุลน้ำและคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงการขาดแคลนน้ำ																	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	- ด้านอุปโภค-บริโภค																กปภ., กปน., ทบ., สถ., ปภ. สสนก., East Water	
	- ด้านการเกษตร																ชป., พด., กสก., ทน., สสนก.,GISTDA	
	- ด้านอุตสาหกรรม																East Water, กรอ. และ กนอ.	
	- ด้านรักษาระบบนิเวศ																ชป., ทน., กปภ., กปน., คพ. และ อส.	
	3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดส่งข้อมูลให้ GISTDA และ สทนช.จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแล้ง																สทนช. และ GISTDA	
	4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอแผนปฏิบัติการเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้งในระดับพื้นที่																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	5) เสนอคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พิจารณาให้ความเห็นและกำหนดมาตรการช่วยเหลือ																ทุกหน่วยงาน และ สทนช. เจ้าภาพหลัก	
	6) เสนอคณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ขอความเห็นชอบการประกาศพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง และมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบและการช่วยเหลือ																คณะทำงานอำนวยการฯ ., กห., มท., กษ. และ ทส.	
1.3	ประกาศแผนจัดสรรน้ำ พื้นที่เสี่ยงภัย และมาตรการให้ความช่วยเหลือ																	
	1) ประกาศแผนจัดสรรน้ำฯ วันที่ 1 พ.ย.																สทนช. กอ.ปภ.จ.	
	2) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้																ทุกหน่วยงานและ กปส. เจ้าภาพหลัก	คณะกรรมการลุ่มน้ำ และสทนช.ภาค สร้างการรับรู้และส่งแผนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำทราบและดำเนินการ
2.	**การวิเคราะห์ ติดตามและประเมินสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง**																	
2.1	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องพร้อมสรุปผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการให้ความช่วยเหลือในภาพรวมทุกสัปดาห์																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
2.2	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดส่งข้อมูลให้ GISTDA และ สทนช. เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	
2.3	เสนอคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พิจารณาให้ความเห็น และปรับมาตรการให้ความช่วยเหลือ																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	
2.4	เสนอคณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อพิจารณา (ตามสถานการณ์)																คณะทำงานอำนวยการฯ., สทนช.	
2.5	จัดทำการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ข่าวสารสู่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง																ทุกหน่วยงานและ กปส. เจ้าภาพหลัก	คณะกรรมการลุ่มน้ำ และสทนช.ภาค สร้างการรับรู้และส่งแผนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำทราบและดำเนินการ
3	**การบริหารจัดการน้ำในภาวะวิกฤต**																	
3.1	กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้ง เสนอนายกรัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง																คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ฯ, สทนช. , คณะกรรมการลุ่มน้ำ	คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
3.2	กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง เสนอ กนช. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจกำกับดูแลบัญชาการเหตุการณ์ และประกาศเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง																คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ฯ สทนช.	
3.3	กำหนดนโยบาย มาตรการในการบริหารจัดการ																คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ฯ สทนช.	
3.4	ดำเนินการตามมาตรการ ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บังคับบัญชา																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	
3.5	เมื่อภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงได้พ้นไปแล้ว เสนอนายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง																คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ฯ, สทนช. , คณะกรรมการลุ่มน้ำ	คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
3.6	จัดทำการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ข่าวสารสู่ประชาชน																ทุกหน่วยงานและ กปส. เจ้าภาพหลัก	คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
4	**การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล**																	
4.1	ประมวลผลสรุปการบริหารที่ผ่านมาเสนอคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พิจารณาให้ความเห็น																ทุกหน่วยงาน และ สทนช. เจ้าภาพหลัก	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
4.2	เสนอคณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ																คณะทำงานอำนวยการฯ , สทนช.	
4.3	สรุปนำเรียนนายกรัฐมนตรีต่อไป																สทนช.	

หมายเหตุ :
1. เริ่มต้นฤดูแล้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก เริ่ม 1 พ.ย., ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเริ่ม 1 ธ.ค., ภาคตะวันตกเริ่ม 1 ม.ค., ภาคใต้เริ่ม 1 มี.ค.
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงกลาโหม (กห.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) กรมชลประทาน (ชป.) กรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.)
กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กรมอุตุนิยมวิทยา (อต.) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.) กรมฝนหลวงและการบินเกษตร (ฝล.) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) กองทัพบก กรมการปกครอง (มค.) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.)
กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.) สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) (สสนก.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) บริษัท จัดการและพัฒนา ทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) (East Water) กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) กรมอุทกศาสตร์ (อศ.)
กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) กรมเจ้าท่า (จท.) กรมประชาสัมพันธ์ (กปส.)

ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้ง
(ภาคใต้ฝั่งตะวันออก)

ลำดับที่	กิจกรรมหลัก / ขั้นตอน	ม.ค. ปีปัจจุบัน	ก.พ. ปีปัจจุบัน	มี.ค. ปีปัจจุบัน	เม.ย ปีปัจจุบัน	พ.ค. ปีปัจจุบัน	มิ.ย. ปีปัจจุบัน	ก.ค. ปีปัจจุบัน	ส.ค. ปีปัจจุบัน	ก.ย. ปีปัจจุบัน	ต.ค. ปีปัจจุบัน	พ.ย. ปีปัจจุบัน	ธ.ค. ปีปัจจุบัน	ม.ค. ปีถัดไป	ก.พ. ปีถัดไป	มี.ค. ปีถัดไป	ผู้รับผิดชอบ (กนช./คณะอนุกรรมการ ฯ/สทนช.)	ผู้รับผิดชอบ (คณะกรรมการลุ่มน้ำ/สทนช. ภาค)
1.	**การเตรียมการและการสร้างการรับรู้**																	
1.1	รวบรวมข้อมูลด้าน Supply และ Demand (ในเขตและนอกเขตชลประทาน)																	
	1) รวบรวมข้อมูลน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำทุกแห่ง																	
	- การคาดการณ์สภาพภูมิอากาศ																อต., สสนก.	
	- ข้อมูลปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ กลาง เล็ก แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำใต้ดิน																ชป., ทน., กฟผ., พพ., สถ., พด., ปภ.,GISTDA	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	2) รวบรวมข้อมูลความต้องการใช้น้ำรายกิจกรรม																	
	- ความต้องการใช้น้ำด้านการเกษตร (ในเขตและนอกเขตชลประทาน)																	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	+ วิเคราะห์สถานการณ์ : ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ แนวโน้มการตลาด แผนการเพาะปลูกพืช ของจังหวัด และยกร่างแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งทั้งประเทศ (ข้าวรอบที่ 2/พืชไร่-พืชผัก)																คณะทำงานเฉพาะกิจจัดทำข้อมูล วางแผนและส่งเสริมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (กษ.)	
	+ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง																คณะทำงานวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และคณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติฯ (กษ.)	
	- ความต้องการใช้น้ำด้านอุตสาหกรรม																East Water, กรอ. และ กนอ.	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	- ความต้องการใช้น้ำด้านอุปโภค-บริโภค																กปภ., กปน., ทบ., สถ., ปภ. และ East Water	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	- ความต้องการใช้น้ำด้านรักษาระบบนิเวศ																ชป., ทน., กปภ., กปน., คพ. และ อศ.	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
1.2	การวิเคราะห์สมดุลน้ำรายตำบล																	
	1) ประเมินปริมาณน้ำต้นทุนของทุกแหล่งน้ำ ณ วันที่ 1 มี.ค.																ชป., ทน., กฟผ., พพ., สถ., พด., ปภ.,ฝล., สสนก., GISTDA	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	2) วิเคราะห์สมดุลน้ำและคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงการขาดแคลนน้ำ																	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	- ด้านอุปโภค-บริโภค																กปภ., กปน., ทบ., สถ., ปภ. สสนก., East Water	
	- ด้านการเกษตร																ชป., พด., กสก., ทน., สสนก.,GISTDA	
	- ด้านอุตสาหกรรม																East Water, กรอ. และ กนอ.	
	- ด้านรักษาระบบนิเวศ																ชป., ทน., กปภ., กปน., คพ. และ อศ.	
	3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดส่งข้อมูลให้ GISTDA และ สทนช.จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแล้ง																สทนช. และ GISTDA	
	4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอแผนปฏิบัติการเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้งในระดับพื้นที่																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
	5) เสนอคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พิจารณาให้ความเห็นและกำหนดมาตรการช่วยเหลือ																ทุกหน่วยงาน และ สทนช. เจ้าภาพหลัก	
	6) เสนอคณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ขอความเห็นชอบการประกาศพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง และมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบและการช่วยเหลือ																คณะทำงานอำนวยการฯ ., กห., มท., กษ. และ ทส.	
1.3	ประกาศแผนจัดสรรน้ำ พื้นที่เสี่ยงภัย และมาตรการให้ความช่วยเหลือ																	
	1) ประกาศแผนจัดสรรน้ำฯ วันที่ 1 มี.ค.																สทนช. กอ.ปภ.จ.	
	2) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้																ทุกหน่วยงานและ กปส. เจ้าภาพหลัก	คณะกรรมการลุ่มน้ำ และสทนช.ภาค สร้างการรับรู้และส่งแผนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำทราบและดำเนินการ
2.	**การวิเคราะห์ ติดตามและประเมินสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง**																	
2.1	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องพร้อมสรุปผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการให้ความช่วยเหลือในภาพรวมทุกสัปดาห์																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
2.2	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดส่งข้อมูลให้ GISTDA และ สทนช. เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	
2.3	เสนอคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พิจารณาให้ความเห็น และปรับมาตรการให้ความช่วยเหลือ																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	
2.4	เสนอคณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อพิจารณา (ตามสถานการณ์)																คณะทำงานอำนวยการฯ., สทนช.	
2.5	จัดทำการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ข่าวสารสู่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง																ทุกหน่วยงานและ กปส. เจ้าภาพหลัก	คณะกรรมการลุ่มน้ำ และสทนช.ภาค สร้างการรับรู้และส่งแผนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำทราบและดำเนินการ
3	**การบริหารจัดการน้ำในภาวะวิกฤต**																	
3.1	กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้ง เสนอนายกรัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง																คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ฯ, สทนช. , คณะกรรมการลุ่มน้ำ	คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
3.2	กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง เสนอ กนช. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจกำกับดูแลบัญชาการเหตุการณ์ และประกาศเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง																คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ฯ สทนช.	
3.3	กำหนดนโยบาย มาตรการในการบริหารจัดการ																คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ฯ สทนช.	
3.4	ดำเนินการตามมาตรการ ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บังคับบัญชา																ทุกหน่วยงานและ สทนช. เจ้าภาพหลัก	
3.5	เมื่อภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงได้พ้นไปแล้ว เสนอนายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง																คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ฯ, สทนช. , คณะกรรมการลุ่มน้ำ	คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
3.6	จัดทำการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ข่าวสารสู่ประชาชน																ทุกหน่วยงานและ กปส. เจ้าภาพหลัก	คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
4	**การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล**																	
4.1	ประมวลผลสรุปการบริหารที่ผ่านมาเสนอคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พิจารณาให้ความเห็น																ทุกหน่วยงาน และ สทนช. เจ้าภาพหลัก	หน่วยงานในพื้นที่ คณะกรรมการลุ่มน้ำและสทนช.ภาค
4.2	เสนอคณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ																คณะทำงานอำนวยการฯ , สทนช.	
4.3	สรุปนำเรียนนายกรัฐมนตรีต่อไป																สทนช.	

หมายเหตุ :
1. เริ่มต้นฤดูแล้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก เริ่ม 1 พ.ย., ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเริ่ม 1 ธ.ค., ภาคตะวันตกเริ่ม 1 ม.ค., ภาคใต้เริ่ม 1 มี.ค.
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงกลาโหม (กห.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) กรมชลประทาน (ชป.) กรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.)
กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กรมอุตุนิยมวิทยา (อต.) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) การประปานครหลวง (กปน.) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.) กรมฝนหลวงและการบินเกษตร (ฝล.) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) กองทัพบก กรมการปกครอง (ปค.) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.)
กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.) สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) (สสนก.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) บริษัท จัดการและพัฒนา ทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) (East Water) กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) กรมอุทกศาสตร์ (อศ.)
กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) กรมเจ้าท่า (จท.) กรมประชาสัมพันธ์ (กปส.)

ภาคผนวก ข

มาตรการรองรับสถานการณ์ภัยแล้ง
ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 3 พฤศจิกายน 2563

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๕/ท ๖๓๔๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๓ และมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๔๐๗/๕๙๖๖ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงกลาโหม ด่วนที่สุด ที่ กห ๐๒๐๗/๒๐๕๕ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๑/๓๘๐ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. รับทราบผลการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝนปี ๒๕๖๓

๒. มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ และให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติรายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงกลาโหมและกระทรวงคมนาคมได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ รับทราบและเห็นชอบทั้ง ๒ ข้อ ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางประไพ ดำสะกุล)
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๗๓๒ (กิติยาภา) ๑๕๓๒ (ลักขณา)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๓ และมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ให้ทราบ ดังนี้

.....

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๑๐. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๑๔๐๗/๕๗๖๖

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๘๙/๑๖๘-๑๗๐ ถนนวิภาวดีรังสิต
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๓ และมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๓ และมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔
๓. วีดีทัศน์นำเสนอผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๓ และมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

ด้วยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติขอเสนอเรื่อง ผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๓ และมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๕ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ในฐานะกำกับการบริหารราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากการประชุมคณะทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ประธาน กนช. ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) จัดทำแผนและมาตรการต่าง ๆ เพื่อรองรับมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ในฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบดำเนินการแก้ไขปัญหาภัยแล้งให้ทันต่อสถานการณ์

๒. เหตุผลความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เป็นการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ จึงเห็นควรให้รัฐมนตรีทราบโดยด่วน เพื่อให้หน่วยงานนำมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ไปใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำต่อไป

๔. ระเบียบ...

๔. ระเบียบ/ข้อกฎหมายหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗ (๑)

๔.๒ คำสั่งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำนวน ๒ คณะฯ ได้แก่ คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และ คณะอนุกรรมการพิจารณา กลั่นกรอง กฎหมายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๔.๓ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เรื่อง การจัดตั้งกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

๕. ข้อเท็จจริง/สาระสำคัญ

คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการได้รายงานผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๓ และได้เสนอมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ เพื่อให้หน่วยงานไปเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน ปี ๒๕๖๓

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เตรียมความพร้อมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๒/๖๓ โดยการติดตามปริมาณฝนสะสม และประเมินปริมาณน้ำต้นทุนเพื่อวางแผนการจัดสรรน้ำให้เพียงพอในทุกกิจกรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑.๑ ปริมาณฝนสะสมในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๒/๖๓

ภาพรวมทั้งประเทศมีปริมาณฝนสะสมรวม ๑,๑๒๐ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๑๙ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๒) แบ่งเป็น ภาคเหนือ มีปริมาณฝนสะสม ๘๕๓ มิลลิเมตร ต่ำกว่าค่าปกติ ๙๒ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๑๐) และมีฝนสะสมต่ำกว่าค่าปกติมากที่สุด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปริมาณฝนสะสม ๑,๐๘๙ มิลลิเมตร ต่ำกว่าค่าปกติ ๑๖ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๑) ภาคกลาง มีปริมาณฝนสะสม ๙๖๖ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๑๑ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๑) ภาคตะวันออก มีปริมาณฝนสะสม ๑,๔๑๔.๑ มิลลิเมตร ต่ำกว่าค่าปกติ ๓๑ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๒) ภาคใต้ฝั่งตะวันออก มีปริมาณฝนสะสม ๙๕๙ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๒๖๗ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๓๙) และภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีปริมาณฝนสะสม ๑,๙๕๗ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๙๙ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๕)

๕.๑.๒ สถานการณ์น้ำในแหล่งน้ำ

๑) สถานการณ์แหล่งน้ำทั่วประเทศ (ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓) ๑๔๑,๔๘๙ แห่ง จำนวน ๔๙,๑๓๗ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๖๐ แบ่งเป็น แหล่งน้ำขนาดใหญ่ ๓๘ แห่ง ปริมาณน้ำ ๔๒,๓๙๑ ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำขนาดกลาง ๓๕๔ แห่ง ปริมาณน้ำ ๔,๑๗๕ ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำขนาดเล็ก ๑๔๑,๐๙๗ แห่ง ปริมาณน้ำ ๒,๕๗๑ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒) แหล่งน้ำเฝ้าระวังน้ำน้อย โดยมีปริมาณน้ำใช้การน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ แบ่งเป็น แหล่งน้ำขนาดใหญ่ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ บึงบอระเพ็ด อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๓๗ แห่ง แยกเป็น ภาคเหนือ ๑๙ แห่ง ภาคกลาง ๑ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๙ แห่ง ภาคตะวันออก ๒ แห่ง ภาคตะวันตก ๔ แห่ง และภาคใต้ ๒ แห่ง

(๓) ปริมาณน้ำ...

๔. ระเบียบ/ข้อกฎหมายหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗ (๑)

๔.๒ คำสั่งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำนวน ๒ คณะฯ ได้แก่ คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และ คณะอนุกรรมการพิจารณา กลั่นกรอง กฎหมายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๔.๓ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เรื่อง การจัดตั้งกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

๕. ข้อเท็จจริง/สาระสำคัญ

คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการได้รายงานผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๓ และได้เสนอมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ เพื่อให้หน่วยงานไปเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน ปี ๒๕๖๓

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เตรียมความพร้อมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๒/๖๓ โดยการติดตามปริมาณฝนสะสม และประเมินปริมาณน้ำต้นทุนเพื่อวางแผนการจัดสรรน้ำให้เพียงพอในทุกกิจกรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑.๑ ปริมาณฝนสะสมในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๒/๖๓

ภาพรวมทั้งประเทศมีปริมาณฝนสะสมรวม ๑,๑๒๐ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๑๙ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๒) แบ่งเป็น ภาคเหนือ มีปริมาณฝนสะสม ๘๕๓ มิลลิเมตร ต่ำกว่าค่าปกติ ๙๒ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๑๐) และมีฝนสะสมต่ำกว่าค่าปกติมากที่สุด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปริมาณฝนสะสม ๑,๐๘๙ มิลลิเมตร ต่ำกว่าค่าปกติ ๑๖ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๑) ภาคกลาง มีปริมาณฝนสะสม ๙๖๖ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๑๑ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๑) ภาคตะวันออก มีปริมาณฝนสะสม ๑,๔๑๔.๑ มิลลิเมตร ต่ำกว่าค่าปกติ ๓๑ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๒) ภาคใต้ฝั่งตะวันออก มีปริมาณฝนสะสม ๙๕๙ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๒๖๗ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๓๙) และภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีปริมาณฝนสะสม ๑,๙๕๗ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๙๙ มิลลิเมตร (ร้อยละ ๕)

๕.๑.๒ สถานการณ์น้ำในแหล่งน้ำ

๑) สถานการณ์แหล่งน้ำทั่วประเทศ (ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓) ๑๔๑,๔๘๙ แห่ง จำนวน ๔๙,๑๓๖ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๖๐ แบ่งเป็น แหล่งน้ำขนาดใหญ่ ๓๘ แห่ง ปริมาณน้ำ ๔๒,๓๙๑ ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำขนาดกลาง ๓๕๔ แห่ง ปริมาณน้ำ ๔,๑๗๕ ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำขนาดเล็ก ๑๔๑,๐๙๗ แห่ง ปริมาณน้ำ ๒,๕๗๑ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒) แหล่งน้ำเฝ้าระวังน้ำน้อย โดยมีปริมาณน้ำใช้การน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ แบ่งเป็น แหล่งน้ำขนาดใหญ่ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ บึงบอระเพ็ด อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๓๗ แห่ง แยกเป็น ภาคเหนือ ๑๙ แห่ง ภาคกลาง ๑ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๙ แห่ง ภาคตะวันออก ๒ แห่ง ภาคตะวันตก ๔ แห่ง และภาคใต้ ๒ แห่ง

(๓) ปริมาณน้ำ...

(๓) ปริมาณน้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำ ในช่วงฤดูฝนที่ผ่านมา (ระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคม – ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๓) ได้มีพายุเข้า จำนวนทั้งหมด ๕ ลูก ได้แก่ ซินลากู ฮีโกส โนอึล หลิ่นฟา และนังกา มีน้ำไหลเข้ารวม ๑๐,๙๔๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

๕.๑.๓ ผลการบริหารจัดการน้ำในฤดูฝน ปี ๒๕๖๓

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการมาตรการเตรียมความพร้อมรองรับฤดูฝน ปี ๒๕๖๓ ดังนี้

๑) การคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๓ ดังนี้

- เดือนพฤศจิกายน มีพื้นที่เสี่ยง จำนวน ๒๓ จังหวัด ๙๕ อำเภอ ๓๕๗ ตำบล
- เดือนธันวาคม มีพื้นที่เสี่ยง จำนวน ๙ จังหวัด ๔๔ อำเภอ ๑๐๙ ตำบล

๒) การปรับแผนการเพาะปลูกพืช

พื้นที่ลุ่มต่ำลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่ พื้นที่ทุ่งบางระกำ และพื้นที่ลุ่มต่ำลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง เพื่อใช้เพาะปลูกและเป็นพื้นที่หน่วงน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก

๓) การจัดทำเกณฑ์การบริหารจัดการน้ำ

คณะอนุกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรฐาน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สำหรับใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๔) การตรวจสอบอาคารชลศาสตร์ ระบบระบายน้ำ และสถานีโทรมาตร

กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ตรวจสอบสภาพอาคารชลศาสตร์ ระบบระบายน้ำ และสถานีโทรมาตร ที่อยู่ในความรับผิดชอบ และซ่อมแซมให้มีสภาพพร้อม สามารถใช้งานได้ตามปกติในช่วงฤดูฝน

๕) การตรวจสอบสิ่งกีดขวางทางน้ำ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำที่เกิดจากการก่อสร้างและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ และการปรับปรุงคูคลองเพื่อให้ระบายน้ำได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

๖) การสำรวจแม่น้ำคูคลอง และดำเนินการขุดลอก กำจัดผักตบชวา

กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมเจ้าท่า และกรุงเทพมหานคร ร่วมกันดำเนินการกำจัดวัชพืชในแม่น้ำสายหลัก และสายรอง โดยมีรายงานความก้าวหน้าการกำจัดวัชพืช ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๗๒๕,๔๖๑ ตัน

๗) การเตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลือ

กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือได้ทันสถานการณ์

๘) การสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สร้างการรับรู้การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๓ ให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้และเข้าใจผ่านเครือข่ายคณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

๕.๑.๔ สรุป...

๕.๑.๔ สรุปสถานการณ์อุทกภัยและการช่วยเหลือ

๑) ข้อมูลสถานการณ์อุทกภัย ณ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รายงานสถานการณ์น้ำท่วมฉับพลัน น้ำไหลหลาก ตั้งแต่วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ปัจจุบัน มีพื้นที่ได้รับผลกระทบ **จำนวน ๒๘ จังหวัด ๙๔ อำเภอ ๓๕๑ ตำบล ๑,๔๒๗ หมู่บ้าน** ประกอบด้วย จังหวัดอุทัยธานี สุพรรณบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นครปฐม ชัยภูมิ นครราชสีมา ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว ชลบุรี ระยอง จันทบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา กระบี่ ตรัง สงขลา และสตูล ประชาชนได้รับผลกระทบ ๔๕,๑๘๕ ครัวเรือน

๒) ส่วนการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ กระทรวงกลาโหม กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เตรียมเครื่องจักรกล เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ รับมือกับสถานการณ์อุทกภัยในช่วงฤดูฝน กระจายทั่วทุกภาคของประเทศ รวม ๙,๔๖๙ รายการ ผลการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้แก่ การผลิตน้ำดื่ม การจัดตั้งโรงครัวประกอบเลี้ยง การติดตั้งสะพานเบลีย์ การสูบระบายน้ำท่วมขัง การซ่อม/สร้างบ้านเรือนผู้ประสบภัย การกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ การสนับสนุนรถยกสูง และเรือสำหรับประชาชนใช้สัญจร

๕.๒ โครงการช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๕.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบในหลักการให้สนับสนุนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปี ๒๕๖๓ เพื่อเตรียมการรองรับปริมาณน้ำในฤดูฝน ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๘๔ โครงการ วงเงิน ๕๐๖.๖๗๓๐ ล้านบาท มี ๓ หน่วยงานดำเนินการ ประกอบด้วย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน และกรุงเทพมหานคร ผลเบิกจ่ายรวม ๑๔๗.๗๘๓๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓๙ โดยดำเนินการแล้ว ๒๘๔ โครงการ (แล้วเสร็จ ๗๕ โครงการ อยู่ระหว่างดำเนินการ ๒๐๙ โครงการ) ได้ปริมาณน้ำ ๕๐.๔๙ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ ๖,๕๐๐ ไร่ ครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ ๖,๐๐๐ ครัวเรือน

๕.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ อนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการบรรเทาปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด จำนวน ๒๐,๐๒๙ โครงการ วงเงิน ๑๑,๘๙๒.๘๗๐๐ ล้านบาท ปริมาณน้ำที่คาดว่าจะได้รับ ๓๑๐.๖๓ ล้านลูกบาศก์เมตร ประกอบด้วย กระทรวงมหาดไทย กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กองทัพบก และกรมเจ้าท่า ได้รับจัดสรรงบประมาณรวม ๑๔,๓๙๘ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๘,๕๖๗.๙๔๔๓ ล้านบาท ยังไม่มีผลเบิกจ่าย

๕.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ อนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินโครงการเพื่อเตรียมการรับมือ บรรเทาปัญหาน้ำท่วม และเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำในฤดูฝน ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑,๘๒๕ โครงการ วงเงิน ๕,๐๘๒.๗๖๐๕ ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการเพื่อเตรียมการรับมือ บรรเทาปัญหาน้ำท่วม และเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำในฤดูฝน ปี ๒๕๖๓ ประกอบด้วย กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัด ๓๐ จังหวัด ยังไม่มีผลเบิกจ่าย

๕.๓ แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

๕.๓.๑ กรอบแนวทางวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ ๑ การเตรียมการและการสร้างการรับรู้ ของปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ช่วงฤดูแล้ง...

ช่วงฤดูแล้ง และเป็นไปตามกรอบแนวทางการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมข้อมูล ดังนี้

๑) การคาดการณ์ปริมาณน้ำต้นทุน ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แผนการจัดสรรน้ำ และความต้องการใช้น้ำรายกิจกรรม ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทาน

๒) การคาดการณ์แผนการใช้น้ำรายเดือนช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ในเขตพื้นที่ให้บริการประปานครหลวง และประปาส่วนภูมิภาค

๓) การคาดการณ์แหล่งน้ำบาดาล รายจังหวัด ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

๔) การคาดการณ์พื้นที่เพาะปลูกพืช ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทาน

๕) การประเมินพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ โดยแบ่งเป็นพื้นที่อุปโภค-บริโภค (ในเขต/นอกเขตพื้นที่ให้บริการของการประปานครหลวง/การประปาส่วนภูมิภาค) และพื้นที่เกษตรกรรม (นาข้าว/ไม้ผลไม้ยืนต้น ในเขต/นอกเขตชลประทาน)

๕.๓.๒ การคาดการณ์ปริมาณน้ำใช้การและพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมการใช้น้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คาดการณ์ปริมาณน้ำใช้การของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๓๕ แห่ง ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ (ข้อมูลคาดการณ์ ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓) รวมทั้งสิ้น ๒๐,๓๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๔๓ น้ำใช้การ) ได้แก่ ภาคเหนือ อ่างฯ ๙ แห่ง จำนวน ๕,๕๘๐ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๓๑ น้ำใช้การ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อ่างฯ ๑๒ แห่ง จำนวน ๓,๙๘๐ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๕๙ น้ำใช้การ) ภาคกลาง อ่างฯ ๒ แห่ง จำนวน ๙๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๗๘ น้ำใช้การ) ภาคตะวันออก อ่างฯ ๖ แห่ง จำนวน ๑,๐๙๐ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๗๗ น้ำใช้การ) ภาคตะวันตก อ่างฯ ๔ แห่ง จำนวน ๕,๗๖๗ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๔๐ น้ำใช้การ) ภาคใต้ อ่างฯ ๒ แห่ง จำนวน ๓,๐๐๕ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๕๕ น้ำใช้การ) ดังนั้น สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จึงได้ประเมินพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการจัดสรรน้ำต่อกิจกรรมการใช้น้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔ ดังนี้

๑) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่สามารถจัดสรรน้ำได้เฉพาะการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ และเกษตรต่อเนื่อง (ไม้ผลไม้ยืนต้น) ประกอบด้วย อ่างฯภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยบำรุงแดน และป่าสักชลสิทธิ์ ซึ่งมีการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน ครอบคลุม ๒๒ จังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี นนทบุรี ปทุมธานี กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา นครนายก สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม และสุพรรณบุรี

๒) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่สามารถจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ เกษตรฤดูแล้งบางพื้นที่ (นารอบที่ ๒) และอุตสาหกรรม จำนวน ๓ แห่ง ประกอบด้วย อ่างฯศรีนครินทร์ และวชิราลงกรณ มีการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน และอ่างฯ แม่มอก ครอบคลุม ๗ จังหวัด ได้แก่ ลำปาง สุโขทัย กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม และ สมุทรสาคร

๓) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่สามารถจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ เกษตรฤดูแล้งตามศักยภาพ (นารอบที่ ๒) และอุตสาหกรรม จำนวน ๑๑ แห่ง ประกอบด้วย อ่างฯ แม่งัดสมบูรณ์ชล แม่กวงอุดมธารา กิ่วลม กิ่วคอหมา ห้วยหลวง น้ำพุง น้ำอูน อุบลรัตน์ ลำปาว บางพระ คลองสียัด ครอบคลุม ๑๒ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง อุดรธานี สกลนคร นครพนม ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ชลบุรี และ ฉะเชิงเทรา

๔) อ่างเก็บน้ำ...

๔) อ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่มีปริมาณน้ำใช้การน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของความจุใช้การ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓) ทั้งประเทศ จำนวน ๕๓ แห่ง (๒๕ จังหวัด) ประกอบด้วย ภาคเหนือ จำนวน ๒๒ แห่ง (๘ จังหวัด) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๐ แห่ง (๑๐ จังหวัด) ภาคกลาง จำนวน ๑ แห่ง (๑ จังหวัด) ภาคตะวันออก จำนวน ๓ แห่ง (๒ จังหวัด) ภาคตะวันตก จำนวน ๔ แห่ง (๒ จังหวัด) ภาคใต้ จำนวน ๓ แห่ง (๒ จังหวัด)

๕.๓.๓ แผนการจัดสรรน้ำและพื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

๑) แผนการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

ในการวางแผนการจัดสรรน้ำมีความจำเป็นต้องวางแผนให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนตามลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำ ดังนี้ (๑) เพื่อการอุปโภค-บริโภค (๒) เพื่อการรักษาระบบนิเวศ เช่น การผลักดันน้ำเค็ม การขับไล่น้ำเสีย เป็นต้น (๓) สำรองน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค และรักษาระบบนิเวศในช่วงต้นฤดูฝน ปี ๒๕๖๔ (๔) เพื่อการเกษตรกรรม และ (๕) เพื่อการอุตสาหกรรม จากการประเมินปริมาณน้ำต้นทุน ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และความต้องการใช้น้ำรายกิจกรรม ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

โดยกรมชลประทาน (ในเขตชลประทาน) และกรมทรัพยากรน้ำ (นอกเขตชลประทาน) พบว่า คาดการณ์ปริมาณน้ำใช้การ ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ทั้งประเทศ จำนวน ๔๑,๘๗๙ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยแบ่งเป็น ในเขตชลประทาน (รวมแหล่งน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง) จำนวน ๒๓,๙๖๕ ล้านลูกบาศก์เมตร และนอกเขตชลประทาน (รวมแหล่งน้ำขนาดกลาง ขนาดเล็ก และแหล่งน้ำธรรมชาติ) จำนวน ๑๗,๙๑๔ ล้านลูกบาศก์เมตร และแผนการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ทั้งประเทศ จำนวน ๒๒,๘๔๗ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยแบ่งเป็น ในเขตชลประทาน จำนวน ๑๕,๗๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และ นอกเขตชลประทาน จำนวน ๗,๑๐๗ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒) พื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

สำหรับพื้นที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓) ประกอบด้วย ในเขตชลประทาน ทั้งประเทศ จำนวน ๓.๗๘ ล้านไร่ ได้แก่ นารอบที่ ๒ (นาปรัง) จำนวน ๑.๑๒ ล้านไร่ พืชไร่ พืชผัก จำนวน ๐.๕๔ ล้านไร่ และ ไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน ๒.๑๒ ล้านไร่ และ นอกเขตชลประทาน ทั้งประเทศ จำนวน ๘.๑๖ ล้านไร่ ได้แก่ นารอบที่ ๒ (นาปรัง) จำนวน ๑.๗๘ ล้านไร่ พืชไร่ พืชผัก จำนวน ๒.๐๐ ล้านไร่ และ ไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน ๔.๓๘ ล้านไร่

๕.๓.๔ การคาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

๑) ด้านอุปโภค-บริโภค

๑.๑) ในเขตบริการการประปาส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค ได้ประเมินคาดการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งเพื่อการอุปโภค-บริโภค ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ พบว่า มีพื้นที่สาขาให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓) **จำนวน ๔๑ สาขา ๒๘ จังหวัด** (จำนวนผู้ใช้น้ำ ๗๐๔,๙๑๕ ราย)

๑.๒) นอกเขตบริการของการประปาภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้สำรวจพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งเพื่อการอุปโภคบริโภคในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งประเทศ พบว่า พื้นที่ที่อาจจะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค **จำนวน ๒๒ จังหวัด (๖๖ อำเภอ ๑๔๐ ตำบล)**

๒) ด้านการเกษตร...

๒) ด้านการเกษตร

๒.๑) กรมทรัพยากรน้ำร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรคาดการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ จากการวิเคราะห์สมดุลน้ำรายตำบล นอกเขตชลประทาน ทั้งประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๓) พบว่า มีพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งเพื่อการเพาะปลูกพืช (นารอบที่ ๒) ทั้งประเทศ จำนวน ๔๕ จังหวัด (๑๗๖ อำเภอ ๔๘๙ ตำบล) โดยแบ่งเป็น

- พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งปานกลาง ที่คาดว่าจะเสี่ยงขาดแคลนน้ำ ๑ – ๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อตำบล จำนวน ๔๕ จังหวัด (๑๗๑ อำเภอ ๓๙๔ ตำบล)
- พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งมาก ที่คาดว่าจะเสี่ยงขาดแคลนน้ำมากกว่า ๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อตำบล จำนวน ๒๑ จังหวัด (๔๙ อำเภอ ๙๕ ตำบล)

๒.๒) กรมส่งเสริมการเกษตรได้สำรวจพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ทั้งประเทศ พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งสำหรับการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ปี ๒๕๖๓/๖๔ จำนวน ๓๒ จังหวัด (๑๓๘ อำเภอ ๔๑๑ ตำบล) พื้นที่ ๐.๓๓ ล้านไร่

๓) ด้านคุณภาพน้ำ

แม่น้ำสายหลักที่ต้องเฝ้าระวังคุณภาพน้ำเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการรุกล้ำของน้ำเค็มเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง และแม่น้ำบางปะกง

๕.๓.๕ มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ให้มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จึงได้บูรณาการทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ดังนี้

กรอบการดำเนินงาน	มาตรการรองรับ
๑. กำหนดกรอบมาตรการให้หน่วยงาน	**๑.๑ ด้านน้ำต้นทุน (Supply side)** **- ทุกภาคส่วนที่รับผิดชอบลำน้ำ/แหล่งน้ำ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมชลประทาน / กระทรวงมหาดไทย โดย การประปาส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย / กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล / กระทรวงคมนาคม โดย กรมเจ้าท่า)** (๑) เร่งเก็บกักน้ำจากทางน้ำใกล้เคียงก่อนสิ้นสุดฤดูฝน ไปเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำ ลำน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเครื่องสูบน้ำของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว พร้อมทั้งสนับสนุนค่าน้ำมันและค่ากระแสไฟฟ้าในการสูบน้ำ (๒) จัดทำแผนสำรองน้ำ/แหล่งน้ำสำรอง/ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำดิบ ทำนบดินชั่วคราวปิดกั้นลำน้ำในพื้นที่เหมาะสม และกำจัดผักตบชวา **- กระทรวงมหาดไทย โดย การประปาส่วนภูมิภาค** จัดทำแผนวางท่อน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคสาขาข้างเคียงเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และแผนรับน้ำดิบโดยตรงจากอ่างเก็บน้ำเพื่อลดความสูญเสีย (ระบบท่อ)

กรอบการดำเนินงาน...

กรอบการดำเนินงาน	มาตรการรองรับ
	- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม **- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารจัดการน้ำ (กรมชลประทาน/การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน/กรมทรัพยากรน้ำ/กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)** กำหนดปริมาณน้ำจัดสรรในฤดูแล้งให้ชัดเจน และแจ้งให้ กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบแผนและปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ** จัดทำทะเบียนผู้ใช้น้ำจากแหล่งน้ำเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และให้สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวจากภาพถ่ายดาวเทียม **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมชลประทาน** ให้ส่งน้ำโดยคำนึงถึงระดับน้ำที่ลดต่ำกว่าปกติ ซึ่งจะส่งผลต่อการทรุดตัวของถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำ **- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** วางแผนผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง ควรพิจารณาจัดสรรน้ำอย่างรอบคอบให้ความสำคัญกับการใช้น้ำภายในลุ่มน้ำ รับฟังความเห็นจากคณะกรรมการลุ่มน้ำและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑
	๑.๒ ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand side) *๑) อุปโภค-บริโภค* **- หน่วยงานที่มีแหล่งน้ำในความรับผิดชอบ** ควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ตอนบนให้เป็นไปตามแผน และมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการขาดแคลนน้ำด้านอุปโภคบริโภคของพื้นที่ตอนล่างและกระทรวงมหาดไทยประสานกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อควบคุมการส่งน้ำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการส่งน้ำ **- กระทรวงมหาดไทย โดย การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค จังหวัด และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ควบคุมการใช้น้ำและจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในเขตความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้เกิดผลกระทบกับประชาชนน้อยที่สุด *๒) รักษาระบบนิเวศ* **- กระทรวงมหาดไทย โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม / กระทรวงอุตสาหกรรม** ควบคุมการปล่อยน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรม และชุมชน ลงสู่แหล่งน้ำ เพื่อลดปริมาณการใช้น้ำดีไล่น้ำเสีย

กรอบการดำเนินงาน...

กรอบการดำเนินงาน	มาตรการรองรับ
	- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมควบคุมมลพิษ / กระทรวงมหาดไทย โดย การประปานครหลวง และ การประปาส่วนภูมิภาค เฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก สายรอง **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมประมง /กระทรวงมหาดไทย โดย จังหวัด และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ควบคุมและขึ้นทะเบียนการเลี้ยงปลากระชังในแหล่งน้ำและลำน้ำ *๓) การเกษตร* **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย** ร่วมวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง จัดทำทะเบียนผู้ปลูกพืช โดยระบุพื้นที่เพาะปลูก และแหล่งน้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจน เพื่อให้การเพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน **- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์** กำหนดพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งให้ชัดเจน และกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกรณีไม่อาจสนับสนุนน้ำเพื่อการเกษตรได้ **- กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์** กำหนดมาตรการเยียวยา สร้างรายได้ สร้างอาชีพ สร้างแรงงาน ในพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกได้ และมาตรการควบคุมการสูบน้ำ การแย่งน้ำ *๔) อุตสาหกรรมและอื่น ๆ* **- กระทรวงอุตสาหกรรม โดย กรมโรงงานอุตสาหกรรม และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย** ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงานใช้ระบบ 3R เพื่อลดการนำน้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ มาใช้
๒. การติดตามประเมินผล	**- ทุกภาคส่วน** ติดตาม เฝ้าระวัง และรายงานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ ต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) **- กระทรวงมหาดไทย โดย จังหวัด และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมชลประทาน / กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมทรัพยากรน้ำ** ติดตามควบคุมการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (นารอบที่ ๒) ให้เป็นไปตามแผน **- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และกิจกรรมใช้น้ำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด
๓. การเตรียมการและสร้างการรับรู้	**- ทุกหน่วยงาน** ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้สถานการณ์น้ำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่ส่วนราชการกำหนด

โดยที่คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้มีมติเห็นชอบมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ตามที่ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการเสนอด้วยแล้ว

๖. ข้อเสนอ...

๖. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๖.๑ รับทราบผลการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๓

๖.๒ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ และให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติรายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมเกียรติ ประจำวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ
โทร. ๐ ๒๕๕๔ ๑๘๔๗
โทรสาร ๐ ๒๕๕๔ ๙๑๔๒
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nwcc.onwr@gmail.com
นายธรรมพงศ์ เนาวบุตร โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๑๙๕๕๕ ๑๙๗

รองเลขาธิการ..... วันที่ 26 ม.ค. 64
ผู้อำนวยการสำนัก..... วันที่ 26 ม.ค. 64
ผู้อำนวยการกลุ่ม..... วันที่ 26 ม.ค. 64

ภาคผนวก ค

ประกาศพื้นที่เขตการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) ปี 2564

ประกาศจังหวัดลำปาง
เรื่อง เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) อำเภอเถิน

ด้วยได้เกิดเหตุภัยแล้งขึ้นในพื้นที่หมู่ที่ ๗ และหมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาโป่ง เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๐๐ น. ซึ่งภัยดังกล่าวเป็นภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่และทรัพย์สินทางการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค และภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินดังกล่าวยังไม่สิ้นสุด

อาศัยอำนาจตามข้อ ๒๐(๒) ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง โดยความเห็นชอบของ ก.ช.ภ.จ.ลป. ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ จึงประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวข้างต้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เพื่อให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๓ เดือน นับแต่วันที่เกิดภัย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร)
ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

ประกาศจังหวัดชลบุรี
เรื่อง ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) อำเภอเกาะสีชัง

ด้วยอำเภอเกาะสีชัง แจ้งว่าได้เกิดสาธารณภัย(ภัยแล้ง) ขึ้นในพื้นที่หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลให้ราษฎรได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง และภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินดังกล่าวยังไม่สิ้นสุด

อาศัยอำนาจตามข้อ ๒๐ วรรคแรก(๒) และข้อ ๒๓ (๑) ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากเป็นกรณีฉุกเฉินเร่งด่วน และมติที่ประชุม ก.ช.ภ.จ. จังหวัดชลบุรี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดชลบุรี (ก.ช.ภ.จ.ชลบุรี) จึงประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและจำเป็นต้องให้ ความช่วยเหลือเป็นกรณีเร่งด่วน ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๓ เดือน นับแต่วันเกิดภัย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในประกาศของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายภัครธรณ์ เทียนไชย)
ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

0 2554 1800 www.onwr.go.th onwrnews @onwrnews ONWRNews